

Lázně ducha letos na téma: Magdalena je jen jedna!

Téma Zahájení 14. litomyšlské lázeňské sezóny je jasné, protože „Magdalena je jen jedna!“ – a to ta naše Magdalena Dobromila Rettigová. V letošním roce si připomínáme 240 let od narození a 180 let od úmrtí této naší velké kuchařky. Lázeňsky si užívat budeme od středy 23. do neděle 27. dubna 2025. Věříme, že si ani tentokrát nenecháte neopakovatelnou atmosféru Lázní ducha ujít!

Chybět nebudou samozřejmě ani oblíbené lázeňské prameny, soutěž o nejkrásnější lázeňský klobouk, kostým a lázeňský pár, lázeňská design zóna MINT Market, lázeňské lavičky, výstava dobových kočárků, Smetanova dětská i zámecká scéna, výstava historických vozidel a veškeré dění bude pod dohledem prvorepublikového četnictva. Účast na akci již přislíbil např. Janek Ledecký, Ivan Hlas trio, Kateřina Steinerová & Her Swing Boys, kapela Maniac, Otuzilci Česká Třebová či Milevské maškary včetně bubeníků. Celým sobotním programem, jehož součástí můžete být i vy, bude opět provázet lázeňský švihák Václav Žmolík.

Velké lázeňské novinky

Možná to nevíte, ale kromě lázní ducha máme v Litomyšli již i pravé pivní lázně! Ve čtvrtek 24. dubna vás jimi rád provede Jiří Kohák, ma-

jitel Minipivovaru Veselka. A věděli jste, že otec Josefa Váchala byl průkopníkem lyžování v Čechách? Přijďte si poslechnout v pátek 25. dubna povídání s lyžníkem Krkonošské župy Jiřím Goru Čermákem do Portmonea! S naším lázeňským švihákem Václavem Žmolíkem se můžete potkat tentokrát již v pátek! Sedíme se v kině Sokol, kde nás čeká projekce dvou dílů cyklu Krajinou vína, jehož průvodcem je právě Václav Žmolík. Podíváme se na díl o Rulandském modrém a o Frankovce a poté budeme besedovat pod plátnem. Ale jaké by to bylo povídání o víně bez vína, že? Tak tedy vezte, že budete moci ochutnat víno Lukáše Rudolfského z Kutné Hory! A proč právě toto? O existenci vinohradů v tomto středočeském městě se dosud málo ví a my tímto chceme připít také na 30. výročí zápisu Kutné Hory na Seznam UNESCO!

strana 8 ►

Ocenění Rady města Litomyšle

V úterý 25. března proběhla ve Smetanově domě tradiční městská slavnost předávání ocenění Rady města Litomyšle. Plaketou rady města byly oceněny čtyři osobnosti za celoživotní přínos našemu městu. Ocenění za mimořádný počin či reprezentaci města v roce 2024 si odnesla mladá slečna Liliana Dvořáková, tým hudebních nadšenců Hudba pomáhá, tým mužů Florbalu Litomyšl a jako překvapení na závěr také moderátor a režisér Dominik Kalivoda. Zejména díky všem oceněným tak večer nechyběla pořádná porce skvělé muziky, inspirace, momentů k zamyšlení, smíchu, slz a v závěru, díky utajenému ocenění pro Dominika Kalivodu, také jistá dávka napětí. Děkujeme všem oceněným za jejich přínos občanské společnosti našeho města a také všem zúčastněným divákům, kteří zaplnili velký sál Smetanova domu. Společně jsme tak mohli podpořit a ocenit mimořádné osobnosti a počiny. Všechny příběhy, které v rámci tohoto inspiračního večera zazněly stojí za vaši pozornost. Přinášíme vám je proto alespoň ve zkratce prostřednictvím následujícího článku.

strana 18 ►

Usnesení rady města

■ RaM souhlasí se zadáním veřejné zakázky na služby v otevřeném nadlimitním řízení akce „Zklidnění a humanizace průtahu I/35 – projektová dokumentace“. Předpokládaná cena je 2.000.000 Kč bez DPH.

■ RaM souhlasí se zadáním veřejné zakázky malého rozsahu pro akci „Litomyšl – chodník podél silnice III/36021, ul. Průmyslová“. Předpokládaná cena je 4.500.000 Kč bez DPH.

■ RaM souhlasí s nákupem elektrického zvedáku Arjo Alenti pro CSP města Litomyšl pro Domov na Skalce, a to bez výběrového řízení. Jde o výstavní kus, původní cena 337.623,88 Kč, nyní 172.187,84 Kč.

■ RaM souhlasí se zadáním veřejné zakázky na

stavební práce v otevřeném nadlimitním řízení akce „Domov pro seniory Litomyšl“. Předpokládaná cena veřejné zakázky je 220.137.166,99 Kč bez DPH.

■ RaM souhlasí se zapojení rezervního fondu příspěvkové organizace Městské galerie Litomyšl ve výši 500.000 Kč na dokončení interiéru nové Městské obrazárny. Tato žádost nemá vliv na výši příspěvku.

■ RaM souhlasí s uzavřením darovací smlouvy s firmou SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o. Finanční dar ve výši 50.000 Kč je určen na pořízení jednoho nebo více herních prvků ke zvýšení kvality dětského hřiště v Nedošíně.

na www.litomysl.cz/rada_mesta/usneseni

Rekonstrukce Smetanova domu

V loňském roce byla zahájena plánovaná rekonstrukce střechy a krovů Smetanova domu, jejíž rozpočet dosahuje 14 milionů korun. Hlavním důvodem velmi nákladného stavebního projektu je výměna takzvaného zhlaví – hlavních nosných (vodorovných) trámů, které již byly v nevyhovujícím stavu. Jedná se o 4 trámy, na nichž stojí celá střecha objektu a zároveň je na nich zavěšený spodní (pohledový) strop velkého sálu. Provádí se zde výměna koncových částí trámů – takzvané protézování. Celková výměna trámů není možná, neboť na trámech nejenže stojí střešní konstrukce, ale je zavěšen i celý štukový strop hlavního sálu. V první etapě, která proběhla v létě 2024 byla opravena první dvě zhlaví. Nyní budou opravena dvě zbývající. Pod protézy hlavních nosných trámů bude dále instalována také ocelová konstrukce, která pomůže roznášet zatížení do obvodových zdí budovy. Druhá etapa, která si vynutí uzavření objektu, by měla být hotova do 10. června, kdy se Smetanův dům opět otevře veřejnosti a proběhnou zde představení v rámci festivalu Smetanova Litomyšl. Po 10. červnu budou pokračovat práce přímo na střeše. V rámci této třetí etapy se budou měnit pozednice, poškozené části krovu a nad střední částí (nad hlavním sálem) se položí nová krytina z měděného plechu. Na střeše Smetanova domu budou také restaurovány kovové a kamenné prvky včetně plastik. Po celou dobu stavby bude z přední a zadní části budovy umístěno lešení. V rámci poslední fáze rekonstrukce, kdy již bude interiér přístupný, vznikne nad hlavním vstupem bedněn pro zajištění bezpečnosti návštěvníků.

Příspěvková organizace města, která ve Smetanově domě působí, bude muset až do června fungovat v náhradní prostorách. Na jaké pořady se můžeme těšit a v jakých prostorách našli útočiště? Zeptali jsme se ředitele Smetanova domu Leoše Krejčího. „Vzhledem k rekonstrukci Smetanova domu se letošní jarní abonentní představení přesouvají do multifunkčního sálu jízdárna v areálu Zámeckého návrší, což slibuje netradiční kulturní zážitek. Vzhledem k technickým možnostem netradičního prostoru dramaturgie pro nás nebyla vůbec jednoduchá. Přesto se návštěvníci mohou těšit na řadu zajímavých představení. V plánu jsou například „Cavewoman“, volné pokračování populární one-man show Caveman (8. dubna), oblíbené loutkové divadlo Spejbla

a Hurvínka přiváží skvost ze svého Zlatého fondu – legendární muzikál pro dospělé „Spejbl versus Drákula“ (30. dubna). Další divadlo v pořadí „Trošečnice“ je skvělou kombinací černého humoru, situační komedie a hlubšího zamyšlení nad tím, jak naše zvyklosti a společenské role obstojí v extrémních podmínkách (19. května), a na závěr nás navštíví „Krásná vzpomínka“, která nám odvypráví neuvěřitelný příběh Florence Foster Jenkinsové, ženy s obrovským srdcem a ještě větším snem – stát se operní hvězdou (3. června). Následující pořady se odehrají v Lidovém domě a nabídnou akce jako Minipárty s Karlem Šípem (16. dubna), koncert Romantika severu k 160. narozeninám Jeana Sibelia (6. května) a multizánrové vystoupení kvarteta Epoque Quartet (4. června). Dalším náhradním prostorem bude kapitulní chrám Povýšení sv. Kříže, kde proběhne koncert s názvem Virtuózní varhany a něžný hobojs (10. dubna). Smetanův dům tak i přes dočasné změny nabízí bohatý kulturní program, který – jak doufáme – uspokojí různé umělecké chutě,“ uvedl Krejčí.

-jp-

Zasedání zastupitelstva

Zveme veřejnost na jednání zastupitelstva, které se uskuteční ve čtvrtek 24. dubna 2025 od 16 hodin v Lidovém domě. Na programu budou majetkoprávní záležitosti, změny rozpočtu města na rok 2025, dotace z rozpočtu města, obecně závazná vyhláška o místním poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství. Kompletní návrhy na usnesení najdete týden před hlasováním na www.litomysl.cz/zastupitelstvo/navrhy_usneseni.

-red-

Starostova odpověď

Vážený pane starosto, jsme moc rádi, že se dálnice konečně staví. Bylo by možné zároveň zajistit výsadbu nových dřevin v okolí, zejména ve směru od dálnice na Litomyšl? V posledních letech došlo ve městě k výraznému úbytku stromů, a bylo by proto žádoucí podpořit jejich obnovu výsadbou ve větším měřítku.

Vážená paní, děkuji za Váš dotaz. Z výstavby dálnice máme radost všichni. Konečně se Litomyšl v roce 2027 zbaví tisíců a tisíců aut projíždějících jen kousek od centra města.

Výsadbu nových dřevin kolem dálnice bude realizovat investor stavby, tedy Ředitelství silnic a dálnic. Výsadba kolem budoucí dálnice je i naší prioritou. Často však narážíme na to, že město nevládní vhodné pozemky a na cizích sázet nemůžeme. Byla již například vysazena alej na spojnici od Vlčova na Černou horu (zde se nám podařilo pozemky směnit) tak, aby mezi dálnicí a městem rostly stromy. Připravený máme také širší pás zeleně za novou výstavbou na Prokopu. Zde čekáme, až developer postaví aspoň hrubé stavby domků a řadovek. I zde je naším záměrem, aby byl mezi zástavbou a dálnicí kolem města pás zeleně.

Do budoucna by měly přinést zásadní posun státem plánované tzv. komplexní pozemkové úpravy. Díky nim by se nám mohlo podařit v rámci úprav vyměnit nějaké pozemky tak, aby zde mohly vzniknout další aleje, mokřady apod. Dovolil bych si nesouhlasit s Vaším tvrzením, že „v posledních letech došlo ve městě k výraznému úbytku stromů“. Já jsem si přesvědčený, že pravý opak je pravdou a že stromů výrazně přibýlo.

Zde vyjádření kolegyně Báry Rezkové, která má za samosprávu města na starosti zeleň:

„Ohledně tohoto dotazu - má pocit, že se více kácí než sází. Opravdu se velmi snažíme, aby to číslo bylo co nejvíce vyrovnané. Dívám jsem se na konkrétní čísla výsázených stromů - rok 2022 - 413 ks (výrazný nárůst díky výsadbě v Parku Zdeňka Kopala); 2023 - 100 ks; 2024 - 83 ks. Novou výsadbu v nejbližší době plánujeme například ve směru od budoucí dálnice v lokalitě na Prokopu. Vykupujeme pozemky a snažíme se domluvit v rámci komplexních pozemkových úprav také na výsadbě u několika cest na okraji města: od Zahájské ke Koricím, ze Zahájské k vodojemu, od Černé Hory k eurocestě sv. Anežky. Kácíme opravdu jen v případech, kdy je to nutné - zejména ze zdravotních důvodů (to teď probíhá např. na staré silnici 35 u cesty k Nedošínu, nad stavebninami Prodoma, na hřbitově apod.). Dalším důvodem ke kácení jsou stavební akce města (např. výstavba cyklostezky). Žádosti od občanů řeší Komise pro životní prostředí, kde je každý případ posuzován individuálně. Za pokácené dřeviny vždy sázíme náhradní výsadby a snažíme se udržívat vyrovnaný poměr pokácených a vysázených stromů.“

Děkuji Vám za Váš zájem o život v Litomyšli, přeji Vám krásné jaro (a nám všem dostatek vláhy po celý rok, aby nejen stromy mohly dobře růst),

S pozdravem **Daniel Brýdl**, starosta města

Všechny příspěvky v původním znění najdete na webu www.litomysl.cz, součástí rubriky je i formulář na vkládání nových dotazů. -red-

Pořídte si domácí kompostér. Od města na něj můžete získat dotaci!

Proč si pořídít domácí kompostér

Přínos občanům: pokud vytřídíme bioodpad a další vytříditelné složky (papír, plasty, sklo, kovy, textil) nevzniká problém s nadbytečným množstvím odpadu. Za těchto podmínek by svozová společnost LIKO SVITAVY a.s. na skládku svázela pouze odpad, na který ve sběrných hnízdech nemáme kontejnery. Předpokládá se 60 % současného objemu odpadu. Vytříděním bioodpadu, který v popelnici hnije a zapáchá navíc snižujeme náklady na odpadové hospodářství. Pokud bioodpad zkompostujeme a využijeme na vlastní zahradě máme cenné a nenahraditelné hnojivo.

Jak správně založit kompost

Kompostér usadíme na travnatý povrch nebo pozemek zbavený travnatého drnu pro volný přístup mikroorganizmů. Na dno patří hrubší vzdušný materiál (nadrobno nasekané větvičky z prořezávky stromů a keřů, dřevní štěpka, hobliny nebo dřevnaté stonky trvalek). Správná zakládka umožní přístup vzduchu a odtok přebytečné vody. Obecně platí, že čím je skladba kompostovaného materiálu pestřejší tím vzniká kvalitnější kompost. Obecně platí, že čím je bioodpad starší (odumřelé nadzemní části trvalek, spadlé listy, suchá tráva) tím obsahuje více uhlíku a naopak čím je čerstvější a zelenější tím obsahuje více dusíku. Poměr uhlíku a dusíku ovlivňuje aktivitu mikroorganizmů. Doba zrání a kvalita kompostu je přímo úměrná druhové bohatosti zakládky kompostu. Ideální poměr C:N je 2:1.

Z toho vyplývá odpověď na otázku: Proč nevzniká kvalitní kompost z posečené trávy? Jedná se o dusíkatou složku, která v kompostu hnije a nepřijemně zapáchá - uniká čpavek. Proto trávu mícháme např. s dřevní štěpkou (velikosti 2-5 cm) nebo shrabaným listím z loňského roku, hoblinami, natrhaným papírovým kartonem, odumřelou nadzemní částí trvalek aj.

Správně založený kompost se začne do dvou dnů prohřívat. Samozáhřevnost je způsobena vysokou aktivitou mikroorganizmů. Probíhá tzv. termofilní fáze, která trvá několik týdnů. Dochází k ničení semen plevelů a zárodků chorob - tzv. hygienizace kompostu. Po dosažení maximálních teplot začne teplota v kompostu klesat. A v tuto chvíli je potřeba promísit původní zakládku s novou kompostovatelnou složkou. V pytlích můžeme mít připravené piliny, štěpku, hobliny, listí.

Vlivem správného procesu si bioodpad tzv. sedá a snižuje se množství vzduchu. Proto hromadu kompostovaného materiálu provzdušníme vždy po 1-2 měsících. Příznivý proces kompostování probíhá za přístupu vzduchu. Kompost při dodržení základních podmínek vydrží po dobu 6 měsíců.

K urychlení procesu dochází přidáním zralého kompostu, chlévského hnoje nebo urychlovače kompostování, který je dostupný v zahradkářských prodejnách.

Co s vyzrálým kompostem?

Kompost je organické hnojivo. Co může být lepšího než si ho svépomocí vyrobit? Pokud ho promísíme s půdou na záhonech, poli, truhlících získáme drobtovitou, kyprou a vylehčenou strukturu bohatou na živiny. Tato půda pojme

dostatečné množství vody i živin. Přítomnost kompostu v půdě zvýší půdní úrodnost. Obsahuje huminové kyseliny, které váží živiny a zvyšují půdní úrodnost. Při větších deštových srážkách je větší pravděpodobnost, že půda pojme více srážkové vody a nesplaví se z polí a luk do údolí. Nedochozí k půdní erozi. Je nedocenenou složkou půdy, kterou průmyslová hnojiva nedokážou nahradit.

Přínosy přidavku kompostu do záhonu:

- dlouhodobé zlepšení půdní struktury
- půda se lépe obdělává, kypří, není utužená, klesá spotřeba PHM
- půda je odolnější proti erozi
- zvýšení množství organické hmoty v půdě
- úprava kyselosti (aplikace kompostu zvyšuje hodnotu pH a může částečně nahradit vápnění)

Rozdíl mezi substrátem a kompostem

Do zakoupeného substrátu (pro muškáty, pokojové rostliny, sukulenty, orchideje ad.) můžeme sázet sazenice rostlin nebo zeleniny aniž bychom jim ublížili nadměrným množstvím živin.

Kompost je hnojivo, slouží nám pouze jako příměs ve správném poměru řádně promíchaný s půdou. Pokud bychom sázeli rostliny do vyzrálého kompostu došlo by k popálení kořenů a zhnědnutí nadzemní části rostlin. Přidáváme ho do půdy dle požadavků rostlin na živiny.

Vyzrálým kompostem můžeme přihnojit záhony růží, trvalek, bylinek, zeleniny, ovocné stromy, trávníky. Patří do skleníků i pařenišť pro pěstování plodové zeleniny. Pozor na podíl kompostu a zeminy.

V případě, že občané bydlí v podmínkách, kde vyprodukovaný bioodpad ani kompost nevyužijí mohou ho odvézt do kontejneru, který je přístupný 24 hodin denně, 7 dní v týdnu před Sběrným dvorem v Mařákově ulici. Další možností je využít mobilních svozů Městských služeb při respektování podmínek v rámci svo-

zových akcí tzn. objednat si telefonicky svoz v nabídnuté termínu a naložit ho do dopravního prostředku MSL. Mobilní svozy se konají vždy na jaře (duben) nebo na podzim.

Dotace na kompostéry v roce 2025

Také v roce 2025 mohou občané opět žádat o dotaci na podporu nákupu domácích kompostérů.

Příjem žádostí o poskytnutí účelové dotace proběhne od 1. 6. do 31. 7. 2025. Z rozpočtu do tohoto programu bylo vyčleněno 50 tisíc korun. Dotace na nákup jednoho domácího kompostéru bude ve výši 1 300 korun. Pokud nemáte trvalý pobyt v Litomyšli a vlastníte pozemek na území města nebo integrované obce získáte dotaci ve výši 1000 Kč.

Finanční pomoci se dočkají ti, kteří zakoupí kompostér o minimálním objemu 390 litrů v termínu od 1. 8. 2024 do 31. 7. 2025. Kompostér musí být umístěn na oploceném pozemku nebo funkčním celku v rámci zahradkářských kolonií ve vlastnictví, nájmu nebo prokazatelném užívání žadatele.

Podat lze pouze jednu žádost na jeden pozemek nebo jeden funkční celek v rámci zahradkářských kolonií, na který nebyla v období deset předcházejících let poskytnuta dotace na nákup kompostéru. Oprávněnými žadateli jsou fyzické osoby, které vlastní nebo užívají oplocené pozemky na území Litomyšle a současně nemají žádný dluh po splatnosti vůči městu.

Přesné znění podmínek Dotačního programu na podporu nákupu domácích kompostérů najdete na webových stránkách města. Ohledně dotace se můžete dotazovat také osobně v budově MěÚ na adrese Bří Šťastných 1000 nebo na telefonu 461 653 364 od 1. 5. 2025.

Jana Foltová

Složenky za odpad e-mailem

Nabízíme vám možnost posílat složenky za komunální odpad e-mailem. Pokud chcete využít této formy zasílání složenek, zaregistrujte se na www.litomysl.cz/overeni-emailu. Vyhněte se možnosti ztráty při roznosu pomůžeme vám ušetřit náklady spojené s roznosem i chránit životní prostředí. Do vašich emailových schránek si zároveň můžete nechat zasílat také novinky z města či upozornění na aktuální číslo Lilie ihned po jeho zveřejnění. K odběru noviněk a Lilie se můžete přihlásit na stránkách města www.litomysl.cz/odber_novinek. -jp-

Jarní svozové akce biologického odpadu

Městské služby Litomyšl s.r.o. budou zajišťovat pro občany města odvoz nebo likvidaci biologického odpadu (tráva, odpad ze záhradek, větve) v termínu od 14. dubna do 25. dubna na základě osobní objednávky nebo elektronické objednávky (lze vyplnit na stránkách www.mslit.cz). Objednatel (může to být i zastupce skupiny občanů) je zodpovědný za osobní předání bioodpadu do přistaveného kontejneru v předem stanovenou dobu pracovníkům Městských služeb Litomyšl s.r.o. (nalo-

žení odpadu zajistí svépomocí). Městské služby provedou odvoz a likvidaci řádně vytříděného bioodpadu zdarma. Pokud objednatel nezajistí, aby se na uvedeném místě přistavení kontejneru nenacházely jiné druhy komunálního odpadu nebo odpad osobně nepředá, bude odvoz zpoplatněn dle platného ceníku.

Kontaktními pracovníky pro objednávky odvozu biologického odpadu jsou Josef Beránek, Jana Vybíralová tel. 461 613 491.

Lenka Hladíková

V Litomyšli se chystá řada nových projektů

Na Černé hoře a Primátorské hrázi probíhají krajinářské úpravy i projekt, který má zajistit odvodnění dálnice D35

V lokalitě Černé hory a Primátorské hráze se nyní potkává realizace několika projektů zároveň. Městský projekt kultivace říčky Drahošky, postupná realizace studie vedoucí ke kultivaci lesoparku Černá hora a navýšení kapacity protipovodňových opatření související s výstavbou dálnice D35 v okolí Litomyšle, která jsou v režii zhotovitele stavby. Primátorská hráz, která dnes slouží jako rekreační místo byla v minulosti vybudována jako protipovodňové opatření a tato funkce lokality je stále primární. I provozovatel areálu fotbalgolfu se tak musí vypořádávat s občasným zaplavením areálu, ke kterému dochází během intenzivních deštů.

Připravovaný projekt kultivace toku Drahošky, který připravila architektka Eva Wagnerová ve spolupráci s firmou Fontes, by měl celé lokalitě přinést návrat k přírodě blízkému stavu, zpomalení odtoku, přirozenější zádrž vody v krajině a zároveň přispět také ke zatraktivnění rekreačního využití prostoru hráze. Akcentuje přírodní hodnoty lokality, ale snaží se také o jejich sklonbení s rekreací. Území je tak pomyslně rozděleno na zónu rekreační, kde je umožněno intenzivnější využití, a zónu přírodní, kde jsou akcentovány přírodní prvky ovšem s umožněním extenzivní rekreace v podobě jamek fotbalgolfu (většina území). V údolí Drahošky dojde k úpravě koryta řeky, v jeho okolí vzniknou nové tůně a mokřady, a bude vysazena zeleň přispívající k návratu k přirozené biodiverzitě. Pro posílení rekreační funkce lokality zde bude osazen nový mobiliář a v prostoru hřiště pod hrází vznikne přírodní biotop s možností koupání.

Těžištěm projektu je přeložení trasy potoka Drahoška a vytvoření podmínek pro tvorbu přírodě blízkého koryta. Tok byl v minulosti odsunut na kraj nivy, aby bylo umožněno zemědělské hospodaření v údolí. Návrh alespoň zčásti navrací potok do přirozené trasy a dává mu přirozenější podobu s možností dotvoření koryta samotnou přírodou. Původní koryto bude z větší části zasypano. Zachováno bude pouze v místě vyústění kanalizací a v místě, kde je třeba vodu převést propustkem nebo hrází. Pod hrází bude na konci zájmového území vybudován terénní val, který případně rozlivové vody svede do původního koryta.

Nově je bezprostředně pod hrází navrženo koupací jezírko s maximální hloubkou vody 1,5 m. Primární funkcí tůně – jezírka je v tomto případě funkce rekreační. Účelem je soustředit rekreaci kolem hráze v návaznosti na zázemí dětského hřiště a občerstvení. Tomu bude přizpůsobeno

řešení jezírka i jeho okolí. Kromě rekreační zóny bude však mít jezírko i zónu přírodní, která bude ponechána bez přístupu lidí mokřadní vegetaci a živočichům. Jezírko bude průtočné, napájené povrchovou vodou z Drahošky. V suchých měsících bude možnost jezírko dopouštět. Součástí jezírka bude i pláž, molo, kamenné či betonové zídky, pobytové schody a další pobytové prvky zpřijemňující jeho rekreační využití. Okolí jezírka bude zatravněno.

Součástí projektu budou také přírodní tůně a mokřady v údolí toku řeky. Najdete zde například tzv. neprůtočnou tůň. Dále na toku řeky budou nově vytvořeny také průtočné tůně a využity budou také některé stávající.

Kultivací projde také zeleň v údolí řeky. Velká většina mladých stromů, nedávno vysazených, bude zachována. Pouze stromy, které jsou v nevhodných pozicích, a ty které neprospívají, budou přesazeny na vhodnější místo, nebo nahrazeny novou výsadbou. Cílem je přiblížit se výsadbou k přirozené dřevinné vegetaci. V návrhu jsou preferované domácí druhy, patřící do přírodních podmínek lokality. Nově přeložený vodní tok bude při březích lokálně doprovázen vhodnými mokřadními společenstvy. Rostliny prostor zkvalitní a výrazně zatraktivní. Vybrány jsou převážně domácí druhy bylin k volnému rozrůstání.

Co nepřirozenějšímu stavu se bude snažit přiblížit také skladba trávníků. Do svahů a na rozhraní mezi rekreačním prostorem a ornou půdou jsou navrženy luční porosty. Do okolí nově přeloženého vodního toku bude situován trávník vhodný pro vlhké polohy. V místech fotbalgolfového hřiště bude zachován nízký sečený trávník. V lokalitě vznikne také nová cestní síť. Vstupy do řešeného území budou navazovat na pěší trasy od sousedící lokality Černá hora a na procházející komunikaci při zahrádkářské osadě. Cesty budou mít podobu šterkového zátěžového trávníku, který bude v pochůzně linii častěji vysekáván. Přes nové koryto potoka budou přechody řešeny kamennými šlapáky v toku a malými lávkami. Navržený mobiliář bude odpovídat stávajícímu mobiliáři sousedícího lesoparku Černá hora. Najdete zde lavičky z akátového masivu, bez dekorativních nátěrů a k posezení upravené akátové trámy.

V lokalitě nyní probíhají přípravné práce, kácení a úprava zeleně. Realizace projektu by měla být zahájena v roce 2026. Ovlivní provoz i podobu fotbalgolfového hřiště.

„Část veřejnosti nám nyní vyčítá kácení a úpravy, které na Černé hoře probíhají. Tyto práce však s fotbalgolfem nijak nesouvisí. My se naopak budeme muset chystaným změnám přizpůsobit. Vážím si toho, že má město zájem fotbalgolf

na Primátorské hrázi zanechat a že s námi o připravovaných změnách diskutují. My na druhou stranu nevznášíme žádné nároky a jsme připraveni se přizpůsobit tomu, jak se krajinný ráz změní. Fotbalgolf je oproti golfu na vybudování nenáročný a přizpůsobuje se tomu, co je v lokalitě dané. Když bychom v budoucnu fotbalgolf zrušili, tak krajina zůstane stejná. Při klasickém golfu je prakticky celé území překopáno a na povrchu vznikne dokonalý trávník, který je defacto mrtvý (chemikálie, hnojiva, atd.). To se při fotbalgolfu neděje. Pouze se vysekávají trasy a vychází se z modelace terénu, která je už daná. Občas se doplní nějakou přírodní překážkou, jako je kámen nebo dřevo. Fotbalgolf je v Litomyšli od roku 2015 a od té doby se nijak nepředělával. Měli jsme v úmyslu, že po 10 letech hřiště předěláme. Takže pro nás tyto změny přichází ve vhodnou chvíli a změnu, která se nyní chystá vítáme. Vznikne tím úplně nové prostředí doplněné vodními prvky a stromy, které se nám na fotbalgolf hodí,” uvedl k chystaným změnám provozovatel Pavel Wetter.

Město Litomyšl se dlouhodobě snaží také o kultivaci lesoparku Černá hora. Studii, na jejímž základě se nyní postupuje při krajinářských úpravách, vypracovala architektka Eva Wagnerová. „Není cílem studie postupně měnit charakter místa a vytvářet z Černé hory klasický městský park. Právě naopak. Měla by být zachována přirozenost a neformálnost místa na okraji města, které si zachovává zřetelné atributy lesa, avšak vstřebává nenásilně do svého prostoru i jisté specifické prvky, jako pobytové palouky, bohaté bylinné patro s jarními aspekty, výrazné solitéry stromů i mobiliářové prvky v klidných intimních místech s výhledy do krajiny i okolních lesních partií,” uvedla k novému záměru jeho autorka. Studie se týká části lesa mezi kempem a cestou na Vlkov a řeší následující okruhy: provozní bezpečnost, pěstební zásahy ve stromovém i keřovém patře, návrh dosadeb stromů, doplnění bylin a cibulovin i doplnění cestní sítě a mobiliáře. „Jedná se o jakýsi návod, jak z pohledu návštěvníků postupně zlepšovat prostředí lesa na Černé hoře. Jde o dlouhodobý postupný proces, na kterém se budou ve velké míře podílet přírodní procesy. My se budeme pouze snažit usměrňovat vývoj výše uvedeným směrem. Lesáci s realizací některých opatření již v loňském roce začali (pěstební zásahy podle cest, zvýšení provozní bezpečnosti) a v letošním roce budou pokračovat (bezpečnostní a zdravotní řezy, případně redukce korun vybraných stromů certifikovaným arboristou, výsadby solitér, výsadba bylin a cibulovin a pod.), uvedl vedoucí Odboru městských lesů Petr Novák.

Rekreační zóna u říčky Drahošky

Fotbalgolfové hřiště na Primátorské hrázi

Kolumbárium na městském hřbitově

Jedna z možných podob nemocniční kaple

„Realizaci našich záměrů aktuálně narušuje kácení a úpravy Primátorské hráz související s výstavbou dálnice. Počkáme tedy na dokončení realizace tohoto projektu a následně budeme řešit úpravu a novou výsadbu u dalších lokalit – například okolí griloviště a dětského lanového hřiště,“ uvedla k aktuálnímu stavu výsadby zeleně Barbora Rezková z Odboru místního a silničního hospodářství MU Litomyšl.

Mimo tuto studii pokračují na Černé hoře také práce vedoucí k zajištění provozní bezpečnosti návštěvníků i v jiných částech lesoparku. Na začátku letošního roku byl také vybudován nový vycházkový okruh a v první polovině roku by měla být instalována nová naučná stezka.

Na městském hřbitově vznikne nové kolumbárium

V roce 2025 by mělo na Litomyšlském městském hřbitově vzniknout nové kolumbárium. Výstavba kolumbária byla v minulosti opakovaně požadována ze strany občanů, a objevila se dokonce jako jeden z projektů přihlášených do participativního rozpočtu. Upravena bude také rozptýlová loučka. Architektonický návrh připravila brněnská architektonická kancelář Kuba & Pilař architekti, která stojí za úpravami zázemí městského hřbitova nebo také za návrhem rekonstrukce renesančního domu U Rytířů na litomyšlském Smetanově náměstí.

Nový objekt kolumbária s upravenou rozptýlovou loukou by měl společně se zázemím hřbitova tvořit kompozičně jeden celek. Kolumbárium vznikne v těsné blízkosti kostela sv. Anny. Objekt bude tvořen kvádry z pohledového betonu. „Masivní monolitická platforma s různě vysokými stěnami kolumbária evokují symbol náhrobního kamene,“ uvedl ke své koncepci architekt Kuba. Z vnitřní strany budou umístěny schránky z cortenového ocelového plechu s umělecky pojedenými dvířky. Hlavní vstup bude situován ze strany od kostela sv. Anny a zajistí bezbariérový přístup. Nástupní prostor doplní nový strom – bílé kvetoucí třešň. S okolím propojí nově upravený prostor

také boční vstupy.

V rámci projektu budou odstraněny tují v okolí rozptýlové louky. Kompozice louky bude zakončena stávajícím březovým hájkem. Mezi brázkami a loukou bude na hraně betonové platformy umístěna socha Olbrama Zoubka s cortenovým podstavcem, která byla součástí původního prostoru. Rozptýlová louka bude upravena do podoby obdélníku vyřiznutého do betonové desky. Do prostoru v okolí loučky bude vsazena lavice k sezení i piedestal pro umísťování svící.

V rámci přípravy tohoto projektu došlo na konci března ke kácení tují a dřevin v okolí stávající rozptýlové loučky. Realizace by měla proběhnout v druhé polovině roku.

Cyklostezka propojí Litomyšl a Osík

Ve druhé polovině roku by mělo dojít k realizaci dlouho připravovaného projektu cyklostezky spojující Litomyšl s obcí Osík a výrazně tak zvýšit bezpečnost pohybu cyklistů tímto směrem. Investici, která je vyčíslena přibližně na 12,5 milionu korun by měla podpořit dotace ve výši 9,5 milionu korun. V březnu došlo v rámci příprav tohoto projektu ke kácení stromů a dřevin v celé délce připravované cyklostezky, která povede od sportoviště na Wembley na začátek obce Osík. Vyprojektována je také další etapa, která by měla na tento úsek navázat a propojit dále obce Osík a Dolní Újezd. Tento úsek by měl být v budoucnu realizován právě těmito dvěma obcemi.

Holandský architekt Winny Maas představil možné podoby budoucí novostavby kaple v parku Litomyšlské nemocnice

Významný holandský architekt Winny Maas představil vedení města, zastupitelům, vedení nemocnice Pardubického kraje i litomyšlským duchovním koncept nové nemocniční kaple v areálu Litomyšlské nemocnice.

Winny Maas byl jedním z porotců v soutěži České ceny za architekturu, jejíž držitele oslovuje každoročně vedení města Litomyšle pro realizaci drobných objektů v rámci projektu Cíle cest. Účast na tomto projektu město nabídlo také

W. Maasovi, který pro nový Park Zdeňka Kopala navrhl zrcadlovou instalaci nazvanou The Door. Na tuto spolupráci město navázalo a oslovilo architekta s žádostí o návrhy objektu nové kaple v nemocničním parku.

V minulosti již v areálu nemocnice kaple fungovala. Mše svaté v ní byly slouženy pravidelně každou sobotu. Tato kaple byla zrušena v roce 2017, kdy na jejím místě vznikla nemocniční knihovna. Absence místa pro duchovní rozjímání a modlitby vedla k jednání vedení nemocnice s litomyšlskými duchovními a vedením města. Na základě jejich spolupráce byla v polovině února otevřena prozatímní kaple v budově bývalého kožního oddělení.

„Dlouhodobě jednáme se zástupci církve a vedením Nemocnice Pardubického kraje o vybudování kaple pro Litomyšlskou nemocnici. Jsem rád, že se nám nakonec podařilo najít vhodný prostor v areálu a vybudovat zde myslím důstojné místo pro duchovní rozjímání. Stále se však jedná pouze o provizorní řešení. V budoucnu bychom rádi vybudovali novostavbu kaple přímo v nemocničním parku. Winny Maas nám představil tři možné koncepty budoucí podoby kaple. Měli jsme možnost s ním osobně prodiskutovat jejich funkčnost a náš pohled na představené návrhy,“ uvedl k prezentaci návrhů starosta Daniel Brýdl.

Představené návrhy se odvíjí od potřeby zachovat v nemocničním parku co nejvíce stávajících stromů. Architekt tak vycházel z rozvržení jejich kořenového systému a vytipoval místa, kde bude možné bez jejich narušení stavět. Půdorys všech tří návrhů tak vychází z tvaru, který kopíruje volnou plochu parku mimo kořenový systém stromů. Návrhy dále rozvíjí koncept inspirovaný tvarem misky nebo květu a všechny počítají s prosklenou střechou, která by měla návštěvníkům poskytnout povznášející výhledy do korun stromů.

Finální podoba kaple a možnosti její realizace budou předmětem dalších jednání s architektem, vedením Nemocnice Pardubického kraje a se zástupci litomyšlských duchovních. **-jp-**

PROSTOR PRO NÁZORY VOLEBNÍCH SUBJEKTŮ V ZASTUPITELSTVU MĚSTA

Nestraníci

Naši milí spoluobčané, jaro je už v plném proudu a s ním přichází nejen více slunce a energie, ale také mnoho příležitostí k setkání na litomyšlských akcích. Rádi bychom vám popřáli krásné jarní dny a také vás ujistili, že ačkoliv současná politická situace – u nás i ve

světě – přináší nejistotu, věříme, že ji společně zvládneme.

Důvěra, vzájemný respekt a snaha o rozumná řešení jsou klíčem k tomu, abychom překonali jakékoli výzvy. A i když se názory mohou lišit, jedno máme společné – záleží nám na našem městě, naší zemi a budoucnosti.

Pojďme se tedy setkat na některých z jarních akcí, které v Litomyšli chystáme. Ať už to budou

Lázně ducha, Gastroslavnosti, návštěva koncertu nebo sportovní akce, těšíme se, že se potkáme a společně si užijeme krásnou atmosféru našeho města.

Přejeme vám všem radostné jaro, pevné zdraví a mnoho hezkých chvil s rodinou a přáteli.

Za sdružení Nestraníci
Josef Černý, radní města

Příspěvky volebních subjektů neprochází jazykovou úpravou.

Naděje v beznaději dnešního světa

Velikonoční zamyšlení (Lk 24, 13 – 35)

Začnu pohádkou, kterou jistě znáte, O perníkové chaloupce. V ní začínají Jeníček s Mařenkou chvíle velice těžké, když ztrácejí naději na návrat domů. Avšak naleznou naději v podobě malého světélka, za kterým se vydají, a zdá se, že našli záchranu. Ta se však záhy vyjeví jako horší věc než bloudění. Mají přijít o život. Jakoby se všechna naděje zcela ztratila. My víme, jak příběh skončí, že objeví novou naději a ta jim pomůže ke svobodě. Ale nezůstaňme u pohádky, protože ty tu jsou, aby nám pomáhali v konkrétních každodenních okamžicích našeho života.

Vidíme, že v dnešním světě, kde zprávy proudí nepřetržitě, kde téměř v reálném čase sledujeme konflikty, ekologické katastrofy a společenské krize, může být těžké udržet si naději. Sociální média nám předkládají obrazy utrpení z celého světa, ekonomické nejistoty vytvářejí úzkost a polarizace společnosti prohlubuje pro-

past mezi lidmi. V tomto kontextu se křesťanské velikonoční poselství naděje může zdát vzdálené nebo dokonce naivní či pohádkové. A přesto je to právě v tomto světě, kde Velikonoce nabývají na významu. První Velikonoce se totiž také odehrály v době útlu, bezprávi a zdánlivě beznaděje. Pod nadvládou římské říše, v době, kdy se zdálo, že temnota má poslední slovo. Nové světélko, které vyšlo v Ježíši je zdánlivě zhasnuto na Golgotě, kde je Ježíš ukřižován. Jeho následovníci jsou zrceni a neví si rady. Ztrácejí všechny své naděje, které do něj vkládaly. To nám krásně vykresluje příběh dvou emauzských učedníků, kteří vše vzdali a navraceli se ke svému dřívějšímu životu. Avšak na cestě beznaděje se k nim Ježíš zmrtvýchvstalý, kterého nepoznávají, připojuje a světlo naděje opět vlévá s takovou intenzitou, že si jej nemohou nechat jen pro sebe a ihned se vrací, aby se s ním podělili se svými druhy. Velikonoční příběh nás učí, že naděje nepřichází

proto, že by svět byl v pořádku, ale právě proto, že není. Naděje není popíráním reality – je to schopnost vidět skrz ni k možnostem přeměny, hledání nové cesty.

Když se podíváme pozorně, můžeme i v dnešním světě vidět záblesky naděje: komunity, které se spojují v dobách krize, mladí lidé, kteří se angažují za lepší budoucnost, drobné skutky laskavosti, které mění životy jednotlivců. Tato naděje není založena na iluzi, že vše bude snadné nebo rychlé, ale na vytrvalé víře, že malé kroky mohou vést k velkým změnám. Velikonoční naděje připomíná, že i v těch nejtemnějších chvílích existuje možnost obnovy. Že po Velkém pátku přichází Velikonoční neděle. Že kámen, který zdánlivě navždy uzavřel hrob s mrtvým Ježíšem, může být odvalen. (Někteří z nás to zažili v pádu totality.)

V osobním životě to může znamenat odvahu čelit vlastním temnotám s vědomím, že nejsou konečné. Ve společnosti to může být odhodlání jednat s vědomím, že každý čin laskavosti a spravedlnosti, jakkoli malý, má význam.

Právě Velikonoce nás vybízejí k tomu, abychom se stali nositeli naděje v beznaději dnešního světa. Ne jako ti, kdo zavírají oči před problémy, ale jako ti, kdo uprostřed nich vidí možnost proměny. Jako ti, kdo vědí, že i v nejhlubší temnotě může vzklíčit nový život.

Přeji Vám všem radostné a požehnané Velikonoce plné naděje. **Zdeněk Mach, probošt**

HISTORICKÉ POHLEDY

Štít v Nedošíně

Chov ušlechtilých koní zavedl na svém panství hrabě František Václav Trauttmansdorff, jehož záliba v koních byla ovlivněna funkcí správce císařského hřebčína. Dovezl sem koně z kladubského hřebčince, kteří se stali základem velkého chovu, trvajícího až do konce vlády Valdštejnu nad litomyšlským krajem. Barokní hřebčín Štít (německy Gestütt) nad Nedošínem byl vystavěn roku 1719 podle návrhu Giovanniho Battisty Alliprandiho, který se trvale zapsal do srdcí všech Litomyšlanů monumentální stavbou piaristického chrámu. Štít sám dlouho Valdštejnu nepřežil. Vyhořel roku 1869, nebyl již obnoven a zůstal v rozvalinách. Na pohlednici je zachycen pravděpodobně vstup do jedné ze stájí.

Lenka Backová

Poděkování, blahopřání, vzpomínky

■ Dne 20. dubna by se naše milovaná maminka, babička, prababička, sestra a teta Anička Wilderová dožila věku 95 let.

Kdo jste ji měli rádi, věnujte jí milou vzpomínku. Odešla nám na Vánoce 2021. Stále nám chybí.

S úctou syn Josef s rodinou a bratr Jaroslav s rodinou

Jiří Věneček – vzpomínka v turistické skřínce

Dne 11. dubna 2024 došla do Litomyšle smutná zpráva, v dopoledních hodinách dne 10. dubna ukončil svoji životní pouť litomyšlský rodák a velký přítel Klubu litomyšlských turistů akademický sochař pan Jiří Věneček. Jako přítel klubu byl autorem všech pamětních medailí, které se předávaly účastníkům Pochodu rytíře Toulavce se startem a cílem ve Vranicích u Jarosova. Byl i autorem razítek k pochodu a kontrolních stanovišť.

Jiří Věneček se narodil dne 31. července 1940 jako jedno z dvojčat manželů Věnečkových. Po ukončení základní školy studoval v Turnově Uměleckou průmyslovou školu, obor šperkařství. Po ukončení průmyslové školy přešel na studium průmyslového designu u profesora Koláře (autor karoserie osobního vozu Tatra 603) v tehdejší Gottwaldově. Po dvou letech studium designu ukončil a přešel na studium Akademie výtvarných umění do Prahy. Po ukončení studia zůstal v Praze a věnoval se jako sochař návrhům medailí a pamětních desek. Nejvíce úspěšným byl jako medailér, a když Česká národní banka vypsal soutěž s názvem „Deset století architektury“, tak z deseti druhů

návrhů vyhrál Jiří tři první místa a jedno druhé. První místa byla za zámek Hluboká, zámek Litomyšl a třetí za Gočárovův pavilon v Lázních Bohdaneč. Druhé místo za zámek Buchlovice. Nezapomněl ani na svoje studia designu a pro litomyšlské výrobní družstvo Drulov navrhl tvar pažby a předpažbí pistole DRULOV model 90, pažbu, předpažbí a kličku závěru modelů 97 MSP a MSU. V roce 2000 pak společně s družstvem získali cenu Vynikající design roku za samonabíjecí vzduchovou pušku DU-10. Jiří byl

autorem pažby a předpažbí této pušky.

Jako litomyšlský rodák navrhl i pamětní medaili „750 let výročí povýšení obce Litomyšl na město“. Při představení návrhu medaile vedení města však byl odmítnut s tím, ať návrh zaplatí ten, kdo si jej objednal (předchozí starosta města). Návrh medaile byl velice pěkný, a tak synovec sochaře Jiří Lněnička, kamarád sochaře Jan Koukol a Jan Vavřín se rozhodli vydat medaili vlastním nákladem. Počáteční obavy vydavatelů medaile se po vyražení rychle rozplynuly a celá emise, v počtu padesáti kusů, byla v krátké době rozebrána. Nelze než litovat, že nebylo vyraženo více kusů, zájemců bylo dost.

Pro Litomyšl navrhl pamětní desku „Přijetí zámku Litomyšl do památek UNESCO“ a pamětní desku na rektora piaristického gymnázia Františka Ambrože Stržteského, která je umístěna vedle vchodu do budovy kláštera.

Toto je jen krátká vzpomínka na vynikajícího českého medailéra a je škoda, že už není mezi námi. Zbývají jen vzpomínky na šikovného litomyšlského rodáka. Čest jeho památce.

Za Klub turistů Litomyšl Zdeněk Jílek

duben 2025

235 let – 14. 4. 1790 se narodil **P. German Pre-sident**, piaristický kněz, středoškolský učitel, historik a vlastenec. Do piaristického řádu vstoupil v 16 letech, vystudoval teologii a byl vysvěcen na kněze. Na litomyšlském piaristickém gymnáziu vyučoval historii a pro své uvědomělé moderní vlastenectví byl studenty filozofy velmi oblíben. Ti mu vzdali v roce 1845 obrovský hold, když se v předvečer jeho jmenin dostavili před kolej s hudbou a množstvím obecenstva s pochodněmi v rukou a z nich vytvořili plamenné iniciály profesora jména G. P.

80 let – 10. 4. 1945 zemřela **Marie Sedláčková**, zvaná Manka, protinacistická odbojářka. Narodila se v Horní Sloupnici roku 1923, maturovala na litomyšlském gymnáziu. Toužila stát se lékařkou, ale po zavření vysokých škol nacisty se zapojila do odbojového hnutí na Litomyšlsku. Součástí její ilegální práce se stávají cesty do pohraničí, zajišťování falešných dokladů a další činnosti. Od února 1945 již zná gestapo její totožnost a snaží se jí všemožně dopadnout, Manka mate stopu gestapa změnou zevnějšku a jména. 10. března 1945 dochází ke střetu mezi partyzány a gestapem, který skončil jejím zajetím. Po výsleších a mučení byla v Mauthausenu popravena.

25 let – 30. 4. 2000 zemřel **Jiří Karen**, vlastním jménem Ladislav Podmele. Původně knihkupec, později po opožděných studiích pedagog, básník, filozof a esperantista. Od roku 1979 se věnoval literatuře – Litomyšl a Litomyšlsko se zobrazuje v jeho sbírkách básní. Vydal 14 sbírek českých básní a další v esperantu a v němčině. Sbírkou s názvem Okřídlený kámen věnoval v roce 1973 našemu městu. Básník jezdil pravidelně na festivaly Smetanova Litomyšl a každoročně navštívil i Dům spisovatelů na Budislavi.

65 let – v roce 1960 byl zrušen litomyšlský okres a jeho okresní národní výbor. Vznikl

okres Svitavy jako správní celek v dnešní podobě sloučením převážné části čtyř bývalých okresů: Litomyšl, Moravská Třebová, Polička a Svitavy. Tvoří jihovýchodní výběžek Pardubického kraje, přitom západní polovina okresu leží v Čechách a východní polovina na historickém území Moravy.

105 let – roku 1920 začíná historie **Musea Josefa Váchala (Portmoneum)**, kdy litomyšlský úředník, amatérský tiskař a milovník umění Josef Portman zve do Litomyšle svého přítele, malíře, grafika a spisovatele Josefa Váchala. Žádá ho o vyzdobení nábytku, stropů a stěn dvou místností svého domu. Josef Váchal tehdy Portmanově žádosti vyhověl a v roce 1924 své práce v Litomyšli dokončil.

115 let – v roce 1910 byla dokončena **židovská synagoga** inspirovaná neorománským a maurským architektonickým stylem, kterou vystavěla zdejší židovská obec podle projektu Čeňka O. Staňka z Vysokého Mýta. Stavbu provedla firma stavitele Antonína Beby. Budova měla hlavní loď, předsíň a dvě věže s cibulovitými střechami, stávala v dnešní ulici Bernardka u břehu říčky Loučné. Po válce sloužila opuštěná stavba jako skladiště, její vnitřní zařízení bylo postupně zničeno. Synagoga byla zbořena v letech 1968-69 z důvodů výstavby panelového sídliště.

130 let – 6. 4. 1895 získal sládek Karel Sedlák povolení ke stavbě novorenesanční vily (pozdější **vila Klára**). Byla postavena podle projektu architekta Josefa Drahoše nákladem cca 30 000 zlatých. V únoru 1929 daroval Karel Sedlák stavbu i s přilehlými pozemky spolku Družina sv. Kláry a v srpnu byl ve vile slavnostně otevřen Domov sv. Kláry. Byl prvním počinem charitativního projektu předního činitele lidové strany a v té době ministra pošt a telegrafů JUDr. Františka Noska spolku Družina sv. Kláry v Praze a sester boromejek. **Lenka Backová**

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Své významné životní jubileum oslavili naši spoluobčané:

80 let – Jana Horská, Emilie Zítková
85 let – Marie Hanušová, Marie Hurychová, Juliana Osecká, Milena Vomočilová
90 let – Marie Demelová, Marie Kopecká
96 let – Josef Bočan
97 let – Anna Stodolová
Všem blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví.

Zlatou svatbu – 50 let od uzavření manželství – oslavili:

Karel a Dagmar Novákoví z Nedošína

Manželství uzavřeli:

Jiří Švanda, Hlinsko – Mia Horová, Hlinsko • Lukáš Piňos, Česká Třebová – Anna Pávková, Česká Třebová • Petr Pleskot, Řestoky – Iveta Fousková, Litomyšl
Novomanželům přejeme hodně zdraví a spokojenosti ve společném životě.

Rozloučili jsme se s občany našeho města:

Tomášem Horkým (49 let)
Josefem Balogem (50 let)
Věrou Matuškovou (69 let)
Josefem Dostálem (80 let)
Bohuslavem Hantlem (80 let)
Karlem Vodehnalem (87 let)
Jaroslavem Vjrychem (nedož. 90 let)
Vzpomínáme.

Ve společenské kronice naší Lilie jsou každý měsíc uváděna pouze jména těch, kteří se zveřejněním souhlasili nebo za které dali svůj souhlas zákonní zástupci či příbuzní.

Dana Kmošková, předseda KPOZ

V březnu jsme přivítali následující miminka:

Gabriela Maršálková, Victoria Šilhánková, Daniel Černý, Vojtěch Malý, Ema Švecová, Aurélie Jonáková, Laura Zemanová, Tomáš Hadys, Tadeáš Pícha

Velikonoční bohoslužby

Proboštský kostel Povýšení sv. Kříže:

Zelený čtvrtek 17. 4. v 18.00 – Bohoslužba s připomínkou Ježíšovy poslední večeře
Velký pátek 18. 4. v 18.00 – Obřady s pašijemi a uctíváním kříže
Bílá sobota 19. 4. ve 20.00 – Slavnostní vigilie zmrtvýchvstání s křtem dospělých
Hod Boží velikonoční 20. 4. v 7.30, 9.30 a 17.45 – Slavnost zmrtvýchvstání Páně
Velikonoční pondělí 21. 4. v 7.30, 9.30 a 17.45 – Bohoslužba velikonoční radosti

Husův sbor na Touloucově náměstí:

Zelený čtvrtek 17. 4. v 17.00 – Velikonoční večeře s připomínkou izraelské tradice
Velký pátek 18. 4. v 17.00 – Pobožnost se čtením pašijí a svátostí pokání
Bílá sobota 19. 4. ve 20.00 – Velikonoční vigilie s obnovou křtu
Hod Boží velikonoční 20. 4. v 9.00 – Sváteční bohoslužba s oslavou vzkříšení

Evangelický kostel v Tomíčkově ulici:

Zelený čtvrtek 17. 4. v 18.30 – Pašijové čtení
Velký pátek 18. 4. v 9.00 – Bohoslužba s Večeří Páně

Hod Boží velikonoční 20. 4. v 9.00 – Bohoslužba s Večeří Páně

Nový kostel Církve bratrské v Moravské ulici:

Velký pátek 18. 4. v 9.30 – Bohoslužba
Hod Boží velikonoční 20. 4. v 9.30 – Bohoslužba

K velikonoční ekumenické bohoslužbě se společně sejdeme v kostele Boží lásky v Budislavi na Velikonoční pondělí 21. dubna ve 14.30.

Požehnané Velikonoce Vám přejí všichni litomyšlští duchovní. **Štěpán Klásek**

TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ NA INTERNETU

Reportáže regionální CMS TV z Litomyšle a okolí můžete zhlédnout i na www.youtube.com/thecomvision: Z březnové tiskové konference města • Architekt světové třídy, Winy Maas, postaví v Litomyšli kapli pro nemocnici • Ekumenická bohoslužba a požehnání Nemocniční kaple • Tisková konference k 67. ročníku festivalu Smetanova Litomyšl • 1. Gala-večer bojových sportů • Sportovec roku 2024 – celý záznam ze slavnostního vyhlášení • Ze zasedání únorového zastupitelstva • Nakopněte svoji školu 2025 • Pieta za Ukrajinu

Lázně ducha letos na téma: Magdalena je jen jedna!

strana 1 ►

Sobotní novinkou bude mimořádné zpřístupnění zámecké kuchyně a věže! Pozor také na nové umístění Fotoateliéru HRG – obrázek a soutěž o nejkrásnější lázeňský klobouk, kostým a pár můžete nově v regionálním muzeu, vchod z teras. Poprvé v rámci lázní se uskuteční recesistický závod lyžníků na krátké trati! Premiéru bude mít v Litomyšli i stánek Doteč starých časů, který najdete v Mariánské ulici. Michal Klokočník vám zde zahraje i na starý gramofon. Poprvé nám na Lázních ducha zatančí charleston 20. let 20. století luhačovická partička The Crazy Flappers. Pořad Po kalíšku s Litomankou se nám díky večerní pohodě s kapelou Osada Mandl protáhne až do tmy. Představena bude i fungl nová hra pro rodiny s dětmi Sgrafikova cesta. Nově pro vás restaurátorská škola otevře v sobotu i rajsý dvůr piaristické koleje, kde bude také připraven zajímavý program.

Kreativní lázeňská novinka – vyrobte si svůj prstýnek!

V neděli 27. dubna 2025 pořádáme v Coworkingu v Kočárovně pravý šperkařský workshop! Pod vedením úspěšné šperkařky Terezy Čermákové si budete moci v rámci šestihodinového

workshopu vyrobit voskový model šperku. Ten vám poté Tereza nechá odlít ze stříbra a vyleští do výsledného uměleckého díla, jehož autorem budete vy osobně! Podle Terezy to zvládne opravdu každý a účastníci čeká skvělý zážitek, pohodově strávený den a překvapující výsledek. Cena workshopu je 4.300 Kč a zahrnuje stříbro, zapůjčení všeho potřebného nářadí, občerstvení a profesionální vedení. Fotografie z minulých workshopů najdete na facebooku Tereza Čermáková – Jewellery Workshops. Maximální počet účastníků workshopu je pět – zájemkyně či zájemci, hlase se prosím na lazneducha@litomysl.cz – se šperkařkou, která mimochodem svoje díla vystavuje po celém světě, vás rádi propojíme!

Výzva pro účinkující

Umíte hrát, zpívat, tančit, žonglovat či jinak bavit lidi? Zvládáte to i bez aparatury, pódii, světla a dalších divadelních propriet? Výborně – tato výzva je určena právě vám! Naše lázeňská promenáda vede z prvního zámeckého nádvoří přes máchadlo až na Braunerovo náměstí a bude v sobotu 26. dubna 2025 otevřena již od 10.00 hodin i pro vás. Zaplatit vám sice neumíme, ale můžete vybírat do klobouku, futrálu od houslí či jiných „pokladniček“. Součástí pro-

jektu, o kterém se mluví, mohou být i organizace, které připraví k dané akci svůj lázeňský program! Budeme rádi, když svoji účast nahlásíte na e-mailové adrese lazneducha@litomysl.cz. Milovníci buskingu se nám již hlásí a bude to letos opravdu pestrá podívaná! Zahrát si můžete i na nedělní Snídani v trávě v zámecké zahradě.

První programový leták je již k dispozici v infocentru a můžete si jej stáhnout také na webu www.lazneducha.cz a www.litomysl.cz, aktualitu z příprav najdete i na facebooku Lázně ducha. Věříme, že již pilně ladíte své kostýmy, přimlouváte se za počasí a zvete na tuto parádní akci řadu kamarádů, příbuzných i známých!

za přípravný výbor **Michaela Severová**,
vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu

Uzávěrka Lilie

Uzávěrka květnové Lilie bude 21. dubna. Příspěvky a inzeráty proto pošlete na kontakty uvedené v tiráži nejpozději do tohoto data. Podklady dodané po termínu nebudou otištěny. Ceník inzerce a pravidla pro otištění textů najdete na www.litomysl.cz/lilie. **-red-**

Litomyšl Fest 2025 – s Lilií výhodněji

Letní filmový a hudební festival zve letos poprvé po 11 ročnících ve Slavonicích fanoušky filmu a hudby do historické Litomyšle.

Festival začne ve středu 30. 7. a potrvá do neděle 3. 8.

Filmové projekce i koncerty budou soustředěné do centra Litomyšle. Šest kinosálů a letní kino nabídnou na 75 filmů – předpremiéry, filmové novinky i starší snímky, dokumenty, oddechovky v letním kině a projekce pro děti. Hudební část festivalu připravuje čtyři velké a osm komornějších koncertů pod širým nebem v prostorách Zámeckého nádvří a parku. Nebudou chybět ani setkání a debaty s filmovými tvůrci, populární debata s předními osobnostmi z oblasti médií a veřejného života nebo program pro děti. A jako každý rok i letní pohoda.

Litomyšl Fest odstartuje ve středu večer slavnostním zahájením a filmem v letním kině na Smetanově náměstí, na které naváže koncert na 1. nádvoří. Od čtvrtka do neděle pojedou od rána ve všech sálech filmové projekce a v zámeckém parku čeká diváky odpolední dvojkonzert. Od čtvrtka do soboty bude promítat i letní kino a na zámku budou večerní koncerty.

„Protože ve Slavonicích jsme promítali v netradičních prostorách jako je třeba stará školní tělocvična, chtěli jsme podobnou atmosféru najít i v Litomyšli,“ říká zakladatel a hlavní dramaturg festivalu, režisér a producent Ondřej Trojan. „A našli jsme. Skvělou atmosféru má klub Kotelná, okouzlo nás kino Sokol, filmové projekce ve Smetanově a Lidovém domě budou určitě pro diváky zážitek, v tělocvičně pedagogické

školy vznikne oblíbené kino pod gymnastickými kruhy, laminátový sál Jízdárny je zase do historie vkomponovaná moderna,“ dodává k výběru míst pro festivalové kino. Večerním hudebním programem chce festival oživit i kultovní hostinec U Černého orla.

Jako poděkování novému místu konání připravil festival pro diváky z Litomyšle a okolí limitovanou edici zlevněných festivalových akreditací a vstupenek na hlavní koncerty. S vytištěným slevovým kuponem z tištěné LILIE zakoupíte od 15. do 25. 4., nebo do vyprodání edice, akreditace či vstupenky s uvedenou slevou v počtu 2 ks v Infocentru Litomyšl. K této akci se nevztahuje rezervace festivalového ubytování.

Festivalový online předprodej otevíráme 1. 5. na webu festivalu. Hudební program najdete na webu už nyní, filmový těsně před festivalem. Festivalový manuál a veškeré informace na www.litomyslfest.cz.

Na Litomyšl Festu budou mít k sobě všichni blízko. Diváci, filmaři, hudební interpreti, hosté festivalových debat. Žádný červený koberec ani VIP zóny nečekejte. Festival je tradičně svou energií velký relax a jeho motto „To nejlepší z léta, filmů a hudby“ bude platit i během letošního, dvanáctého ročníku. Prvního v Litomyšli. Těšíme se na vás!

Barbara Trojanová, Litomyšl Fest

75
FILMŮ

LITOMYŠL FEST 2025
LETNÍ FILMOVÝ A HUDEBNÍ FESTIVAL
30. 7. - 3. 8.

12
KAPEL

SLEVOVÝ KUPÓN - SPECIÁLNÍ EDICE LILIE

CENY AKREDITACÍ/VSTUPENEK	(po slevě / běžná cena)
CELOFESTIVALOVÁ GOLDEN AKREDITACE (Veškerý program v ceně)	4 300 Kč (4 800 Kč)
CELOFESTIVALOVÁ FILMOVÁ AKREDITACE	2 900 Kč (3 400 Kč)
CELOFESTIVALOVÁ FILMOVÁ STUDENTSKÁ AKREDITACE (Filmový program v ceně, na místě 30% sleva na koncerty)	1 700 Kč (2 000 Kč)
JEDNODENNÍ GOLDEN AKREDITACE (Veškerý program zvoleného dne v ceně)	1 100 Kč (1 300 Kč)
KONCERTY NA 1. NÁDVOŘÍ	350 Kč / 500 Kč (400 Kč / 600 Kč)
DVOJKONCERTY V ZÁMECKÉM PARKU	400 Kč (460 Kč)

Kupon z tištěné LILIE (ne z webu) na nákup 2 ks akreditací či vstupenek se slevou. Od 15. do 25. 4. nebo do vyprodání v Infocentru Litomyšl.

Cavewoman

V úterý 8. dubna od 19 hodin se v multifunkčním sále jízdárny v areálu Zámeckého návrší uskuteční jedinečný představení s názvem Cavewoman. Tuto zábavnou komedii, která je volným pokračováním kultovní one man show „Caveman“, napsala Emma Peirsonová a zahrává ji talentovaná Daniela Choděrová. Cavewoman nabízí vtipný pohled na věčný souboj obou pohlaví, zkoumá lásku a partnerské vztahy a odhaluje, co vlastně dělá muže mužem a ženu ženou. V atmosféře lehkého humoru se diváci ocitnou v „jeskyni“ hlavní hrdinky v předvečer její svatby, kde sdílí s hosty své starosti, pochybnosti a pocity úzkosti

ohledně výběru toho pravého partnera. Představení se také zamýšlí nad dalšími zajímavými tématy, jako je strach žen z tloušťky či nepředvídatelné změny v jejich chování. Přijďte se pobavit a užít si nezapomenutelný večer plný smíchu a zamýšlení! Z důvodu rekonstrukce Smetanova domu se představení uskuteční v multifunkčním sále jízdárna v areálu Zámeckého návrší (Jiráskova 133, Litomyšl). Vstupenky k dostání on-line na www.smetanuvdum.cz, v Infocentru Litomyšl, tel. 461 612 161 nebo v pokladně Smetanova domu hodinu před akcí.

Leoš Krejčí

Koncert Jiřiny Marešové a Jana Adamuse

Srdečně vás zveme na koncert Jiřiny Marešové a Jana Adamuse, který se bude konat ve čtvrtek 10. dubna v 19 hodin v kostele Povýšení sv. Kříže v Litomyšli v rámci Litomyšlských hudebních večerů.

Program plný emocí složený ze skladeb světových i domácích autorů nabídne posluchačům širokou škálu nálad i stylovou pestrost skladeb. Špičková interpretka varhanní a cembalové literatury Jiřina Dvořáková Marešová nám spolu s hoboistou Janem Adamusem předvedou svoji virtuozitu jak v barokní, tak v romantické hudbě. V programu zazní skladby G. Ph. Telemana, A. Corelliho, J. Brahmsa, C. Saint-Saënsa, A. Dvořáka a dalších.

Jan Adamus patří k významným osobnostem současné klasické hudby. Jeho činnost směřuje od hry na hobojs přes dirigování až k hudební vědě. Prvenství v soutěži Pražského jara v roce 1977 mu otevřelo cestu na významná evropská i světová pódia. Mezi nejzajímavějšími českými hudebními osobnostmi Jiřina Marešová

zaujme mimo jiné šíří svých aktivit. Mezi nejlepší varhanníky se etablovala na poli staré i soudobé hudby, ale snad ještě výrazněji ve volné improvizaci, která je v současnosti těžištěm její tvorby. Je vyhledávanou komorní hráčkou a o své zkušenosti se dělí v rámci pedagogické práce na HAMU a na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Jiřina Macháčková

Výstava Kryštofa Netolického Má vlast

Galerie Pakosta zahájí v pátek 4. dubna v 17.00 hod. autorskou výstavu brněnského výtvarníka Kryštofa Netolického, který představí svá nejnovější díla z posledních dvou let. Nemaluje štětcem, ale prsty. Nevybírá si líbivé náměty, ale hledá jedinečnost v obyčejnosti. Kryštof Netolický patří k respektovaným mladým umělcům soudobé výtvarné scény. Vůbec poprvé svá díla představí v Litomyšli, kde v Galerii Pakosta představí výběr svých nejnovějších obrazů. Výstava potrvá do 26. června.

Jiří Hos

Mozaika

11. dubna od 17 hodin

Objevte kouzlo starobylé techniky, kterou si lektorka osvojila přímo v srdci mozaikového umění – v italské Ravenně. Seznámíte se s různými technikami řezání, skládání, kombinování barev a materiálů a vytvoříte svůj vlastní mozaikový obraz. Tvořit budeme pod vedením zkušené výtvarnice Denisy Váňové. Na dílnu je nutné se předem přihlásit na email klimeseva@rml.cz. Kapacita je 10 osob. Vhodné pro dospělé a děti od 12 let. Cena dílny 500 Kč je za materiál a lektora, včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu. Předpokládaná doba trvání je 3 hodiny.

Hana Klimešová

Jarní výstava ve stacionáři

Denní stacionář Litomyšl organizace Ruka pro život o.p.s. zve na Jarní prodejní výstavu, která se uskuteční v úterý 8. dubna v čase od 9 do 16 hodin ve vstupních prostorách denního stacionáře na ulici J. E. Purkyně 1150. Návštěvníci si budou moci prohlédnout a zakoupit výrobky, které vznikly v rámci terapeutických aktivit v multifunkčních dílnách a které, s větší nebo menší podporou od pracovníků, vyráběli naši uživatelé s mentálním a kombinovaným postižením, poruchou autistického spektra a také senioři. Přijďte si prohlédnout jarní dekorace, popřípadě zakoupit malou drobnost, která potěší vás, nebo vašeho blízkého.

Za Ruku pro život o.p.s. se na Vás těší

Ria Slušná

V pravé poledne

Česká křesťanská akademie, Skautský institut v Litomyšli a Filmový klub si vás dovolují srdečně pozvat na projekci filmu „V pravé poledne“ (režie Fred Zinnemann, USA 1952, 85 min.). Filmové představení uvede režisér a vysokoškolský pedagog doc. PhDr. Vladimír Suchánek, PhD. Po filmové projekci bude následovat přednáška spojená s besedou na duchovní téma filmu. Budeme se na vás těšit ve středu 9. dubna od 18 hodin v prostorách Kina Sokol v Litomyšli. Vstupné dobrovolné. **Martin F. Kubeš** za ČKA a SI v Litomyšli, **Petra Beranová** za Filmový klub

Ekumenická křížová cesta Litomyšlí

Také letos v pátek před Květnou nedělí 11. dubna chystáme společnou Ekumenickou křížovou cestu našim městem, ke které jsou zváni nejen křesťané různých konfesí, ale všichni lidé dobré vůle včetně dětí. Ty budou mít opět svůj program spojený s hledáním drobných symbolických „pokladů“. V zrcadle pašijového příběhu se budeme zamýšlet nad historií našeho města i nad naší současností. Vloni jsme šli poprvé směrem do Benátek a letos si tuto cestu zopakujeme. Po jedné straně Loučné zamíříme k benátské kapličky a po druhé se zase vrátíme do Litomyšle. Začínat budeme na tradičním místě před piaristickým kostelem Nalezení sv. Kříže v 16.00 hod.

Na setkání s vámi a společné putování se spolu se všemi litomyšlskými duchovními těší

Štěpán Klásek

Léta válečná a poválečná: setkání se spisovatelem Jiřím Padevětem

Srdečně vás zveme na setkání s českým spisovatelem a nakladatelem Jiřím Padevětem, které se uskuteční u příležitosti oslav konce 2. světové války. Dlouholetý ředitel nakladatelství Academia a renomovaný autor se ve svých dílech zaměřuje převážně na české dějiny tohoto období.

Jiří Padevět roce 2014 získal prestižní cenu Magnesia Litera za svou knihu Průvodce protektorátní Prahou, která byla oceněna v kategoriích Literatura faktu a Kniha roku. Významným rysem díla je propojení historie s popisem konkrétních míst, kde se události odehrávaly. Díky bohatému obrazovému materiálu přenáší čtenáře v čas a vytváří plastický obraz života v protektorátní Praze. V jeho bohaté literární tvorbě se však objevují i další žánry – od historických průvodců či kronik po biografie, rozhovory a prózu. Dějiny 20. století tak představuje z různých úhlů pohledu. Setkání s Jiřím Padevětem na téma Léta válečná a poválečná přiblíží českou historii z jedi-

nečné perspektivy, od dramatických začátků 2. světové války až po složité poválečné období. Akce se uskuteční 10. dubna v 17.30 hodin v Městské knihovně Litomyšl. Vstupenky je možné zakoupit předem také v knihovně, cena je 50 Kč. Přijďte si poslechnout vyprávění Jiřího Padevěta o tomto zásadním období naší historie. Těšíme se na vás!

Iva Pekníková

Dubnový program DušeProstoru

V tomto měsíci vás všechny srdečně zveme na tato setkání a akce:

Kluby pro všechny – 15. 4. zahrajeme Stiga hokej a 29. 4. si uděláme procházku jarní přírodou k rybníku Rosnička.

8. 4. a 22. 4. se konají pravidelná setkání lidí se zkušeností s duševním onemocněním. Při prvním setkání budeme tvořit velikonoční ozdoby a při druhém si zahrajeme Petanque.

10. 4. se opět setkáme v rámci svépomocné skupiny určené pro rodiny a přátele lidí s duševním onemocněním. Pro dotazy k této skupině použijte email: skupina.duseprostor@gmail.com. V rámci klubové činnosti v Ma-Tamí v Poličce vám Miloš 10. 4. ve 14 hod. ukáže, jak se plete velikonoční pomlázka, samozřejmě si můžete i pletení sami zkusit.

Dne 24. 4. ve 14 hod. vás zveme na akci s názvem Jarní dekorace. S Monikou budeme vyrábět věnečky na zavěšení.

Jednodenní výlet tentokrát pořádáme v sobotu 26. 4. a to do ZOO Olomouc. Více informací o tomto výletu zjistíme na našich webových stránkách.

Všechna pravidelná úterní setkávání a srazy před akcemi probíhají vždy od 15.30 do 17.30 hod. v prostorách Centra duševního zdraví Svitavy, Wolkerova alej 209/12.

Sledujte nás na www.duseprostor.cz, i na Facebooku Duše_Prostor, pište nám na duseprostor@gmail.com nebo Messenger.

Děkujeme za váš zájem a budeme se těšit na další setkání s vámi.

Za DušeProstor, z. s. Luděk Sapara

Zelený čtvrtek

Srdečně zveme děti od 1. třídy ZŠ na velikonoční dílnu, která se uskuteční ve čtvrtek 17. dubna od 7.30 do 15.30 hodin ve Středisku volného času Litomyšl. Společně si upečeme velikonoční dobroty a vyrobíme jarní výzdobu. Cena za akci 250 Kč zahrnuje oběd, materiál a suroviny na vaření. Přineste si kuchařskou zástěru, přezůvky, lahev na pití a dopolední i odpolední svačinu. Přihlašování online je pouze elektronicky na našem webu svc.litomysl.cz, nejpozději do pátku 11. dubna. Těšíme se na vás.

Anna Kmošková

Muzea o velikonocích

Velký pátek, Bílá sobota, Velikonoční neděle, Velikonoční pondělí (17. – 21. duben)

Hlavní budova muzea: 9–17 hod.

Rodný byt Bedřicha Smetany:

9–12 a 13–17 hod.

Portmoneum – Museum Josefa Váchala:

9–12 a 13–17 hod.

Renata Kmošková

Chovatelská přehlídka trofejí

Městské úřady Litomyšl, Svitavy, Polička a Moravská Třebová ve spolupráci s Okresním mysliveckým spolkem ve Svitavách pořádají Chovatelskou přehlídku trofejí ulovené zvěře v honitbách okresu Svitavy za rok 2024/2025. Přehlídka se koná v kulturním domě v Městečku Trnávka ve dnech 25. a 26. dubna s následujícím programem:

pátek 25. dubna

17.00 – 20.00 Přednáška „Dosedly v praxi“

sobota 26. dubna

9.00 – 18.00 Výstava trofejí, jarní svod loveckých psů, doprovodný program pro děti, prodej loveckých potřeb, myslivecká kuchyně

Lenka Havranová

Znáte litomyšlské hrdiny 2. světové války?

Zapomenutí hrdinové. To jsou Litomyšlané, které poslala na smrt nacistická touha ovládnout svět.

Jejich jména znají rodinní příslušníci, ale širší veřejnost mnohdy netuší, kolik jsme měli v našem městě spoluobčanů, na které bychom měli být pyšní. Pojďte si je s námi připomenout ve středu 23. dubna ve 20 hodin na nábřeží Loučné k dřevěnému mostu pod Kotelnou, na místo bývalé synagogy.

Připomínka se koná se začátkem Jom ha-šoa, dne, kdy si lidé v mnoha zemích po celém světě připomínají židovské oběti holocaustu (šoa). Termín vybraný podle povstání ve varšavském ghettu letos připadá na 24. dubna. Ale protože židovské dny začínají západem slunce předcházejícího dne, stalo se v Litomyšli už tradicí, že si židovské oběti holocaustu připomínáme právě s tímto západem slunce. Stejně jako v Izraeli. Tam ovšem jde o významný státní vzpomínkový ceremoniál, který pokračuje až večera dne následujícího.

Při Jom ha-šoa v České republice se oběti připomínají řetězovým čtením jejich jmen. Ctí se tak tradice, podle které ti, o kterých se mluví, nebudou zapomenuti. Smyslem je předávat poselství dalším generacím, aby se nikdy neza-

pomnělo na utrpení, odvahu a odkaz těchto lidí. A protože letos slavíme 80 let od konce 2. světové války, tentokrát spojíme čtení jmen litomyšlských obětí holocaustu se čtením jmen nacistických obětí z řad místních nežidovských občanů.

Organizátoři nabídnou příchodním lístky s několika jmény. Kdo bude mít zájem, vybere si jeden z lístků a text přečte nahlas. Památku obětí je možné uctít jen samotnou přítomností na akci. Děkujeme, že se k nám připojíte.

Dagmar Burdová, Hana Klimešová

Nová sezóna v Portmoneu

29. března jsme zahájili novou návštěvnickou sezónu ve Váchalově museu. Otevřeno bude až do konce dubna pouze o víkendech: sobota, neděle, 9–12 a 13–17 hodin. Výjimkou budou pouze Velikonoce, kdy bude otevřeno i o prázdninách a svátcích, tj. od 17. do 21. 4., v časech 9–12 a 13–17 hodin

Hana Klimešová

STAROŽITNOSTI LITOMYŠL

na Partyzánské ulici vedle bývalého
KOVOPOLU dnes KOMFI

vykoupí z pozůstalostí, půd a chalup a v hotovosti vyplatí starožitný nábytek z měkkého i tvrdého dřeva, nábytek kovový a chromový z ohýbaných trubek, kupují i nábytek plastový vše až do r. 1960.

Dále mám zájem o obrazy, vojenské věci, lustry, betlémy, trakaře, vozíky, hračky, hodiny, kočárky na děcka i na panenky, staré motocykly i jejich části, housle, basu, trumpetu a jiné věci starožitného charakteru.

Platba v hotovosti ihned, solidní jednání i ceny. Přijďte nabídnout, nebo zavolejte kdykoliv na telefon: 604 243 579 a já se rád přijedu podívat.

Email je p.menicik@centrum.cz

Děkuji předem za Vaše nabídky Petr Menčík

Nový cyklus lekcí Biodanzy

Pokud máte chuť na něco nového a osvěžujícího, máme pro vás skvělou zprávu! Ve Studio Spirit v Litomyšli odstartuje nový cyklus Biodanza lekcí, který začíná 15. dubna v 18.30 hodin Biodanza, což v překladu znamená „tanec života“, je jedinečný způsob, jak znovu objevit radost z pohybu, spojit se se svým tělem a probudit v sobě hlubší pocit vnitřní harmonie.

Tento cyklus je určen pro všechny, kteří chtějí zlepšit svůj vztah k sobě, ke svému tělu, k ostatním a k životu obecně. Biodanza využívá hudbu, tanec a různé pohybové techniky, které vedou k uvolnění napětí, zlepšení tělesné i duševní kondice a podpoře emoční rovnováhy. Během každé lekce budete mít možnost prozkoumat různé aspekty svého těla a emocí, vše

v bezpečném a podporujícím prostředí. Biodanza vám pomůže zbavit se každodenního stresu, otevřít se novým zážitkům a vnímat každý pohyb jako způsob, jak obnovit a posílit své zdraví, radost a vitalitu.

Cyklus sestává z 8 lekcí a je vhodný pro všechny věkové kategorie, od začátečníků po pokročilé – není potřeba žádná předchozí taneční zkušenost ani fyzická zdatnost. Stačí jen chuť se hýbat.

Přijďte si dopřát jedinečnou příležitost k vnitřnímu osvěžení, zlepšení zdraví a propojení s ostatními lidmi. Těšíme se na vás na nové sérii Biodanza lekcí, které začnou již 15. dubna. Nechte si ujit tuto příležitost a připojte se k nám! Podrobnosti a přihlášky na www.spontanea.cz nebo na emailu milam28@seznam.cz

Mila Bohunická

Věřit, či nevěřit? aneb jak média mění svět kolem nás

Jak poznat důvěryhodné zprávy? Jak fungují sociální bubliny? Jak se bránit současné propagandě? O médiích se dnes mluví hodně. V záplavě informací může být ale stále obtížnější rozeznat, čemu můžeme důvěřovat. Právě proto Městská knihovna Litomyšl připravila sérii workshopů mediálního vzdělávání s názvem „Věřit, či nevěřit?“, kde si orientaci v informační džungli vyzkoušíte na vlastní kůži. V každé lekci si na konkrétních příkladech můžete zkusit ověřit informace. Termíny a témata jednotlivých dílů:

14. 4. – Kdo tvoří zprávy, které čteme?

5. 5. – Co je fakt, co je názor, co je dezinformace?

12. 5. – Komu důvěřujeme na internetu?

19. 5. – Jak číst mezi řádky?

9. 6. – Proč nás média rozdělují?

Workshopy budou probíhat v Městské knihovně Litomyšl, vždy od 17.00 do 18.30 hod. Přihlásit se můžete buď na celou sérii, nebo na jednotlivé díly na oddělení pro dospělé čtenáře. Cena jedné lekce je 100 Kč. K workshopu budete potřebovat vlastní zařízení (notebooky, mobilní telefony), abyste si vše vyzkoušeli prakticky. Lekce povede certifikovaná lektorka Mgr. Cecílie Jansová.

Ať už jste obezřetní čtenáři, nebo se v informačním chaosu teprve snažíte zorientovat, tyto workshopy vám ukáží, jak prakticky ověřovat, čemu můžete věřit. Těšíme se na vás!

Iva Pekníková

Spejbl versus Drákula v jízdárně

Oblíbené loutkové divadlo Spejbla a Hurvínka přináší skvost ze svého Zlatého fondu – legendární muzikál pro dospělé „Spejbl versus Drákula“. Tato inscenace, která měla premiéru již v roce 1974, patří k tomu nejlepšímu, co v dlouhé historii divadla vzniklo. A dodnes se těší neutuchajícímu zájmu diváků, o čemž svědčí i Zlatá deska za více než 15 000 prodaných zvukových nosičů.

Autorkou textu i písní byla rozhlasová režisérka a autorka (jedna z iniciátorů vzniku Járy Cimrmana) Helena Philippová. Její dialogy jsou svěží, jemně sarkastické a stejně kvalitní jsou i písňové texty. Představení skvělou hudbou à la Broadway opatřil Ivan Štědrý a nahrál ji velký orchestr Václava Zahradníka

Jak dopadne boj pana Spejbla nejen s bankrotem, ale i s hrabětem Drákulou? Přijďte 30. dubna v 19 hodin a nechte se vtáhnout do této unikátní satiry plné chytrého humoru a skvělé hudby.

Z důvodu rekonstrukce Smetanova domu se představení uskuteční v multifunkčním sále jízdárna v areálu Zámeckého návrší (Jiráskova 133, Litomyšl).

Vstupenky k dostání on-line na www.smetanuvdum.cz, v Infocentru Litomyšl, tel. 461 612 161 nebo v pokladně Smetanova domu hodinu před akcí.

Leoš Krejčí

Kroužek Jihočechů

Dubnová schůzka Kroužku Jihočechů se koná ve středu 30. dubna od 16 hodin v salonku Restaurace Slunce. Společně se vydáme po stopách naší oblíbené četby v dětství a mládí a z našich knihoven i knihovniček našich dětí a vnuků vylovíme tituly, které nás kdysi provázely a jejichž kouzlu podlehlý možná i oni (anebo jsme jim oblibu našich knižních favoritů předali). Chybět nebude ani četba zvlášť vybraných textů. Tak nezapomeňte a alespoň jednu dětskou knížku přineste prosím s sebou.

Srdčně zveme i veřejnost, pro kterou platí stejná prosba.

Jana Kroulíková

**VK
CONSULT**

CONSULT VK Litomyšl, s.r.o.

Litomyšl, Smetanova nám. 120

tel: 461 612 670-1, 728 080 947

www.consultvk.cz

Litomyšl - Smetanova náměstí - pronájem obchodu v podloubí města. Plocha celkem 110 m². Volné dlahy. ENB G

č. 1856 Cena: 25 000 Kč / měs. + energie

Litomyšl - 9. května - pronájem modernizovaného a částečně vybaveného bytu 3+kk v krásné lokalitě. ENB G

č. 1849 Cena: 15 000 Kč / měs. + energie

Litomyšl - Komenského nám. - pronájem vybaveného bytu 2+1 s lodžii. ENB B/67

č. 1859 Cena: 14 000 Kč/měs. + energie

Litomyšl - J. Formánka - prodej řadového rodinného domu 5+1, garáž, suterén, zahrada. Klidné místo. ENB G

č. 1853 Cena: 7 199 000 Kč

Litomyšl - Na Lánech - prodej rodinného domu se 2 byty a společným soc. zařízením, 2 garáže, zahrada. Určeno k rekonstrukci. ENB G

č. 1835 Cena: 6 640 500 Kč

Litomyšl - 17. Listopadu - prodej bytu 2+1 s balkonem, po modernizaci ÚT, elektrorozvodů, koupelny, okna plastová. Vnitřní byt ve 2. NP, bez výtahu. ENB G

č. 1851 Cena: 3 790 000 Kč

Litomyšl - Zahájí - prodej zahradní chaty s právem užívání zahrady formou nájmu. Střecha nově opravena, udržované záhony pro zeleninu i s okrasnými květinami.

č. 1860 Cena: 250 000 Kč

Trstěnice - prodej udržované chalupy pro rekreaci i trvalé bydlení. Zahrada 1032 m². Obytná světnice, vejmínka, letní pokoj, koupelna, WC. Napojeno na elektřinu a veřejný vodovod, plyn na hranici pozemku. ENG G

č. 1854 Cena: 1 890 000 Kč

Dolní Újezd - udržované původní venkovské stavení s velkým ovocným sadem. Napojení možné na všechny sítě. Pozemky 3 062 m². ENB G

č. 1808 Cena: 4 600 000 Kč

Jarošov - Vranice - prodej chaty v blízkosti Toulavcových Maštálí. Krytá terasa, zahrada, parkování. Elektro 220/380 V. ENB G

č. 1806 Cena: 2 090 000 Kč

Hledáme zaměstnance na pozici

OBSLUHA TECHNOLOGICKÉ LINKY PRO LOM BUDISLAV

Požadujeme:

- svářečský průkaz a řidičský průkaz skupiny C výhodou
- zkušenosti s údržbou strojů výhodou

Můžeme Vám nabídnout:

- 5 týdnů dovolené
- po 2 letech roční příspěvek na životní pojištění nebo penzijní spoření
- vzdělávací kurzy, školení
- možnost občerstvení a stravování na pracovišti

Blíže informace:

Petr Sedláček
GRANITA Lomy s.r.o.
sedlacek@granita.cz
tel. 607 739 603

Závod O kupky pro děti

sobota 26. dubna od 10.45

Lýžníci přivezou pro děti z nížin tradiční hru dětí horalů. Závod bez lyží na ještě kratší trati než jste čekali, je určen pro děti. Závodníci a diváci se naučí nejen novou disciplínu, ale závodníci čeká i sladká odměna. Rovněž tato hra se koná za každého počasí. Dospěláky upozorňujeme, že v případě nedostatku sněhové pokrývky bude sníh nahrazen jinou typickou surovinou pro horaly, a to senem. Zvažte tedy, zda je váš potomek pro tuto disciplínu zdravotně zdatný.

Registrace závodníků ve věku do 12 let bude probíhat od 10.30 na startu (vyjma doby konání závodu lyžníků). Pravidla budou vysvětlena bezprostředně před kláním. Závod pořádá Portmoneum – Museum Josefa Váchala a lyžníci z Krkonošské a Jizerské župy.

Akce je součástí zahájení čtrnácté litomyšlské lázeňské sezony (www.lazneducha.cz).

Hana Klimešová

Cirkusácká pohádka

V sobotu 26. dubna v 15.00 hodin se na Letní scéně u Smetanova domu bude konat pohádka od Divadla Láryfáry. Pohádka plná humoru a písniček nás zavede do bláznivého cirkusového prostředí, kde si společně s dětmi připomeneme, že to, co se na první pohled leskne a třpytí, může být ve skutečnosti úplně jinak. Za oponou Cirkusu Francesco panuje chaos, neboť tvrdou rukou tu vládne principál Francesco se svou ženou Dulcinellou. Diváci se budou moci zúčastnit napínavého příběhu, ve kterém cestovatelka Betty, která si náhodou koupí lístek do tohoto cirkusu, pátrá po důvodech, proč utekli lvi, proč se hadi žena urazila a proč už zde neskáčou opice. Přijďte zjistit, jaké překvapení na vás čeká! A peníze s sebou brát nemusíte, neboť vstupné tu pro vás bude zdarma.

Leoš Krejčí

Charitní obývací – lázeňská oáza klidu

Přijďte si v sobotu 26. dubna odpočinout od lázeňského ruchu a podpořit dobrou věc. Farní charita vás zve do svého Charitního obývacího, kde si budete moci v klidu posedět u šálku dobrého čaje, domácí limonády a koláče. K dispozici bude malá knihovna a hry, k poslechu nabídneme songy ze starých gramofonových desek. Kromě toho budou k prodeji vyhlášené polévkové nudle z kláštera na Mendryce, udržitelná lázeňská móda, nahřívací polštářky, sazenice

Josef Šimon Aleš-Lyžec – průkopník lyžování a otec Josefa Váchala

25. dubna od 18 hodin

Povídání se zkušeným lyžníkem Krkonošské župy Jiří Goru Čermákem o počátcích lyžby v Čechách. Prozradí také více o osobnosti průkopníka „lyžického umění“ Josefa Š. Aleš-Lyžce, otci Josefa Váchala, který je doposud více znám jako učitel a překladatel theosofické literatury z francouzštiny. Dozvíte se o jeho osobních zkušenostech s jízdou na starých „ski“

a určitě se podělí i o zážitky z natáčení filmu o Hanči a Vrbatovi Poslední závod, kde si s přáteli zahrál.

Jednotné vstupné 50 Kč. Kapacita návštěvníků je omezena, rezervace míst na klimesova@rml.cz.

Beseda je součástí zahájení čtrnácté litomyšlské lázeňské sezony (www.lazneducha.cz).

Hana Klimešová

Závod lyžníků na krátké trati

Sobota 26. dubna od 10.30

Recesistické vystoupení lyžníků, při kterém se počítá i s variantou, že vlivem jejich zápalu pro boj sníh roztaje! Závod ale proběhne za každého počasí.

Přijďte fandit! Jste vášniví běžci na lyžích? Přihlaste se do závodu a postavte se zkušeným borcům! Výbavu doporučujeme vlastní, na místě však bude i několik párů ski k zapůjčení. Na místo klání můžete dorazit s vlastním podpůrným týmem. Transparenty na podporu vašich lyžníků vítány.

Předání cen proběhne na hlavním pódiu na Touloucově náměstí ve 14.30. Startovní zdarma. Registrace borců z řad veřejnosti na klimesova@rml.cz do 25. dubna 2025 nebo na místě 30 minut před startem. Závod pořádá Portmoneum – Museum Josefa Váchala a lyžníci z Krkonošské a Jizerské župy. SKOL!!!

Akce je součástí zahájení čtrnácté litomyšlské lázeňské sezony (www.lazneducha.cz).

Hana Klimešová

Litomyšl ožije designem – Mint Market přinese svěží jarní tvorbu

Litomyšl se 26. dubna promění v centrum nezávislé módy, originálních šperků, designu, keramiky, přírodní kosmetiky a dalších výrobků, které jinde nenajdete! MINT Market, oblíbené designové trhy s přátelskou atmosférou, se vrací na Šantovo náměstí v rámci festivalu Lázně ducha. S sebou přiváží několik desítek značek, které tvoří s láskou, udržitelně a lokálně. Nakupujte bez davů, stresu a s vědomím, že podporujete opravdové tvůrce. Těšit se můžete na pestrý výběr, svěží jarní kousky a skvělý program v rámci festivalu. Dorazit můžete v sobotu od 10.00 do 18.00 hodin. Vstup je zdarma a bez bariér.

MINT Market ale není jen o nakupování. Je to místo plné kreativity, setkávání a inspirace. Stojí za ním parta lidí, kteří už od roku 2010 pomáhají malým značkám najít cestu k zákazníkům a jako jediní vozi kvalitní český design po celé republice. Co začalo jako malý projekt, je dnes komunitou více než 1500 kreativců a platfor-

mou pro nezávislé designéry ve 27 městech. „Podpora malých a lokálních značek je od samého začátku jednou ze základních myšlenek našeho projektu,“ říká manažerka Lenka Šašková a dodává: „Snažíme se motivovat lidi k tomu, aby se nebáli postavit na vlastní nohy a živili se tím, co je baví. A my jim k tomu navíc dáme místo, kde můžou ukázat své výrobky a potkat se svými zákazníky. Protože osobní setkání nic nenahradí.“

Celkem se za 15 let existence uskutečnilo už více než 400 akcí, které navštívilo přes 1 300 000 návštěvníků.

Seznam prodejců, aktuality a bližší informace najdete na webu www.mintmarket.cz/cs/trh/litomysl-11, ve Facebookové události <https://fb.me/e/2Ff3AJTDy> nebo na Instagramu www.instagram.com/mintmarket.cz.

MINT Market Litomyšl No. 11

26. 4. 2025, Šantovo náměstí, 10.00 – 18.00 (so), Vstup zdarma

Adéla Štěpánková

Západní Papua – Jak jsme hledali a nenašli Smetanovo pohoří

Byl to tak trochu bláznivý plán – vydat se po stopách dávno zapomenutého cestovatele a hledat horu, která možná nikdy neexistovala. Ale právě z takových plánů se rodí ty nejlepší příběhy!

V roce 1896 putoval Enrique Stanko Vráz, proslulý český cestovatel, spisovatel a snilek, neprostopupnými pralesy Nové Guineje. Na konci své cesty prý pojmenoval jeden z horských vrcholů jako Smetanovo pohoří. O více než 125 let později se do stejné oblasti vypravil ředitel Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě Jiří Junek, aby zjistil, zda tahle legenda přece jen nemá reálný základ. Co všechno na své cestě objevil, co naopak zůstalo zahaleno tajemstvím a jaké je to bloudit místy, kam běžní turisté nikdy nevtroučí, a objevovat přírodu a autentický život místních obyvatel?

O tom všem bude Jiří Junek vyprávět na přednášce „Západní Papua – Jak jsme hledali a nenašli Smetanovo pohoří“, která se koná ve čtvrtek 24. 4. v 18 hodin v Městské knihovně

Litomyšl a je součástí doprovodného programu Lázní ducha. Vstupné je dobrovolné s možností rezervace místa.

Přijďte si poslechnout příběh o dobrodružství, které skončilo přesně tak, jak by si Vráz nejspíš sám přál: trochu jako legenda.

Cecílie Jansová

Háčkování s Halinou

9. května od 17 hodin

Chcete začít s háčkováním nebo už základy zvládáte a chcete zkusit něco víc než řetízky? Co třeba medvídky? Modrého, červeného, klasicky hnědého, usměvavého nebo zamýšleného? Vše, co k jeho vytvoření budete potřebovat, Vás naučí zručná lektorka Halina Krapková. Na dílnu je nutné se předem přihlásit na email klimesova@rml.cz. Kapacita je 10 osob. Vhodné pro dospělé a děti od 10 let. Cena dílny 400 Kč je za materiál a lektora, včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu. Předpokládaná doba trvání je 3 hodiny.

Hana Klimešová

Výstava železničních modelů a kolejíšť

víkend 26. – 27. dubna

Ve velkém výstavním sále muzea bude k vidění více než deset kolejíšť s do detailu propracovanými lokomotivami, vagóny i nádražími. Nebudou chybět ani humorně ztvárněné scénky v okolí tratí. Jedno kolejíště bude k dispozici dětem na hraní.

Výstava bude otevřena v sobotu 26. dubna od 9 do 18 hodin a v neděli 27. dubna od 9 do 15 hodin. Přijďte se pokochat, jste srdečně zváni! Výstavu pořádá Regionální muzeum v Litomyšli a Společnost přátel železničního modelářství a železnice, z.s.

Prohlédnout si můžete i malou výstavu historických exponátů k místní trati Litomyšl–Choceň Železničního muzea v Cerekvici nad Loučnou.

Výstava je součástí zahájení čtrnácté litomyšlské lázeňské sezony (www.lazneducha.cz).

Vstupné na výstavu je 80 Kč, snížené 40 Kč.

Tomáš Čermák

Lázně ducha v muzeu

víkend 26. – 27. dubna

Když je něco dobré, stává se z toho tradice. Jsme proto moc rádi, že nám ji pomáháte udržovat a stejně jako v letech předchozích se i letos společně potkáme na našich muzejních slunečních terasách. Po celou sobotu pro vás budou připravena plážová lehátka vyzývající k odpočinku a relaxaci. Můžete tak obnovit svoje duševní síly, načerpat inspiraci nebo si jen na chvíli odpočinout během putování po lázeňských pramenech. Dětem i dospělým vřele doporučujeme k návštěvě muzejní dětskou hernu, pro milovníky zvířat výstavu Přírodní poklady Litomyšlska a jen pro tento víkend připravenou Výstavu železničních modelů a kolejíšť.

Od 13.30 vás v kádi před budovou muzea pobaví oblíbené recesistické koupání Otuzilců z České Třebové v dobových plavkách.

Svoji duši můžete osvěžit také návštěvou Rodného bytu B. Smetany v bývalém zámeckém pivovaru. Zde na vás čeká zajímavá interiérová instalace propojená s multimediální expozicí o životě a díle světoově proslulého skladatele. Pokračovat v osvěžení můžete dále do Portmonea – Musea Josefa Váchala. Tady na sebe nechte působit unikátní výmalbu místností nebo se nechte unést videomappingem o životě a díle Josefa Váchala. Můžete zde také ochutnat Pramen Josefa Portmana – Krvavé rulandské modré a Ryzlink rýnský opatřené váchalovskými etiketami.

A v neposlední řadě vás zveme na recesistické závody lyžníků pro děti i dospělé do parku u Smetanova domu. K jednotlivým akcím podrobněji níže.

Mimořádná otevírací doba o lázeňském víkendu:

Hlavní budova muzea: sobota 9–18 hod., neděle 9–15 hod.

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Muzeum Josefa Váchala: 9–12, 13–17 hod.

Další informace k zahájení litomyšlské lázeňské sezony najdete na www.lazneducha.cz.

Renata Kmošková

PROMĚNY DOMOVA

pro Litomyšl a okolí

Provádíme zednické a stavební práce

- rekonstrukce bytů, koupelen
- elektroinstalace, vodoinstalace
- obklady a dlažby
- sádrokartonářské a malířské práce
- opravy zdí, omítek, perlínka, štuk
- nabízíme moderní dekorativní omítky a štuky
- provádíme montáž napínacích stropů

Používáme kvalitní certifikované materiály.

PŘIJÍMÁME ZAKÁZKY

NA ROK 2025, naše práce najdete na www.kemotstav.cz

Kontaktujte nás na tel. 778 090 190, 774 627 683 nebo na email: obchod@promenydomova.cz

Evropská snídane

Přijměte srdečné pozvání městské galerie a spolku Generace 89 na Evropskou snídani, která se uskuteční ve čtvrtek 1. května od 10.00 hod. na podsíní u radniční věže. Přijďte společně s námi posnídat na počest 21. výročí České republiky do Evropské unie a debatovat na téma jednoty, solidarity, pospolitosti a svobody. Evropská snídane se v Litomyšli poprvé konala v rámci oslav 20. výročí vstupu ČR do EU minulý rok. Pomozte nám přetvořit tuto komunitní akci v přátelskou tradici a sdílejte své oblíbené pokrmy také letos. Pokud rádi vaříte a pečete, můžete přinést na společný stůl jakoukoli evropskou dobrotu a podělit se tak se svými přáteli i novými známými o své preference v oblasti evropské kuchyně – není to však podmínkou. Vítání jsou i ti, mezi jejichž záliby se vaření a pečení neřadí, ale je jim blízká myšlenka společné Evropy, či mají chuť na toto téma diskutovat.

K nejlukratnějších jídlům v rámci Evropy prý patří paella, španělská specialita z rýže, šafránu, masa

a zeleniny, vídeňský řízek, francouzská polévka pot-au-feu, která se připravuje z hovězího a telecího masa a ze zeleniny pokrácené na velké kousky či belgická lahůdka v podobě slávek vařených ve víně podávaných společně s hranolkami. Pokud si na přípravu těchto pokrmů netroufáte, nevádí, postačí třeba váš oblíbený mřížkový koláč, quiche či bábovka a především dobrá nálada. Těšíme se na setkání s vámi.

Jana Kosková

Romantika severu - koncert k 160. narozeninám Jeana Sibelia

Přijďte s námi oslavit 160. narozeniny tohoto hudebního génia a nechte se unést melodiemi severské přírody do tajemných lesů, k zurčícím

potokům a do nekonečných plání. Představte si klidné hladiny jezera Tuusulanjärvi, které inspirovalo Jeana Sibelia k vytvoření svých nejkrásnějších melodií, nebo divoké norské fjordy, jež se staly zdrojem inspirace Edwarda Griega. Smetanův dům a Litomyšlský symfonický orchestr vás zvou na jedinečný koncert, ve kterém pod taktovkou zkušeného dirigenta Davida Lukáše zazní známé i méně známé skladby těchto dvou severských mistrů. Tento večer plný emocí a krásných melodií se uskuteční v úterý 6. května v 19 hodin v Lidovém domě. Vstupenky jsou k dostání on-line na www.smetanuvdum.cz, prostřednictvím osobní návštěvy Informačního centra Litomyšl, tel. 461 612 161 nebo v pokladně Lidového domu hodinu před akcí.

Leoš Krejčí

Mother's Angels se vrací domů!

Litomyšlská kapela Mother's Angels se po roce vrací na domácí půdu. V pátek 16. května vystoupí v klubu Kotelna, kde svým koncertem naváže na loňský křest alba Představy. Mother's Angels rozhodně nezahálají. Mají za sebou nabitou loňskou koncertní sezónu, na podzim vydali klip k písni Pamatuji a v únoru představili videoklip k písni Svědomí, který si během krátké doby získal skvělé ohlasy fanoušků. A tím to rozhodně nekončí – kluci aktuálně

pracují na dalších videoklipech k písním z alba Představy. Fanoušci se tak mohou těšit na nové hudební vizuály, které ještě více prohloubí atmosféru jejich poslední desky. A kdo ví, třeba v Kotelně zazní i něco o tom, co se chystá... „Kotelna je pro nás srdeční záležitost. Minulý rok to byla jízda a my se těšíme, až si to zopakujeme a posuneme ještě o kus dál,” říká frontman kapely Jakub Dryml. Publikum se může těšit na setlist plný energie – zazní jak písně

Cookovy ostrovy

Letošní pořadatelskou zemí Světového dne modliteb byly Cookovy ostrovy, svrchovaný stát volně přidružený k Novému Zélandu, který zodpovídá za jeho zahraniční politiku a obranu. Tuto ostrovní zemi, život jejích obyvatel i její přírodní krásy nám přiblíží Mgr. Alena Naimanová ve středu 7. května v 18.00 hodin v Husově sboru v Litomyšli na Touloupcově náměstí. Oblast těchto ostrovů měří 1500 km ze severu na jih a 900 km ze západu na východ. Celková plocha ostrovů je 240 km čtverečních a žije zde 21000 obyvatel, z nichž většina jsou Maorové. Hlavním městem je Avarua, ležící na největším ostrově Rarotonga. Kapitán James Cook přišel na ostrovy při svých expedicích v letech 1773 a 1777. Vstoupil však jen na neobydlený ostrov Palmerston, největší ostrov Rarotonga nikdy nespátal. To se podařilo až vzbouřencům na korbě Bounty v roce 1789.

Křesťanství přináší na ostrovy misionář John Williams r. 1821 a časem dochází k originálnímu propojení polynéského kulturního dědictví s křesťanskou vírou. Většina obyvatel se hlásí k místní Křesťanské církvi Cookových ostrovů. O dalších zajímavostech ze života zdejších ostrovních komunit, o školství a uspořádání společnosti se více dozvíte při samotné přednášce.

Srdečně vás zve a na setkání s vámi se těší

Štěpán Klásek

z poslední desky, tak největší hity z celé historie kapely.

Speciálními hosty večera budou zpěvačka Katka Stupková, kterou můžete znát právě z nového alba, a Roman Procházka, zpěvák a kytarista z Divokýho Billa, díky kterému celé album vzniklo. A tahle sestava na pódiu značí jen jedno – bude to rozhodně stát za to!

Kromě hudebního zážitku kapela přiveze i nový merch. Kolekce je úzce propojena s texty písní z alba Představy, těšit se můžete například na trička „Králůvna dnešní noci”, „Lamač místních srdcí” a další. Merch si bude možné předobjednat na e-shopu kapely, k dispozici bude i přímo na koncertu. Hlavní tričko s originálním designem z alba je možné pořídit za zvýhodněnou cenu již společně se vstupenkou.

„Nemůžeme se dočkat, až si to v Kotelně zase pořádně užijeme!” vzkazuje kapela svým fanouškům. Nezmeškejte tento jedinečný večer plný hudby, energie a překvapení – 16. května v MC Kotelna Litomyšl!

Předprodej vstupenek je již spuštěn na www.mothersangels.cz.

Veronika Pekařová

Předprodej na vybrané pořady v Infocentru Litomyšli

1. 4.	Út	10.00	Velikonoční zápich - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
2. 4.	St	10.00–11.00	Hraní si a Mámin svět - 130 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		18.00	Konec života. Marnost nebo naděje? - setkání s Mgr. Václavem Vackem, římskokatolickým knězem • Nový kostel	
		19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
3. 4.	Čt	13.00–14.00	Uklidíme Česko s Dudýskem - zdarma • Dudýsek	tel. 604 972 534
4. 4.	Pá	17.00	Kryštof Netolický: Má vlast - vernisáž výstavy obrazů • Galerie Pakosta	
		20.00	Degustace piv minipivovarů z Polska - degustace • restaurace a minipivovar Veselka	tel. 775 998 869
		21.00	Kateřina Marie Tichá - koncert, doprovodná skupina Bandjeez, předprodej 550 Kč/590 Kč na místě • Music club Kotelna	
5. 4.	So	9.00–18.00	Malá pivní slavnost a soutěž Litomyšlský Korběl - 12 piv na čepu a degustační domovnická soutěž • Veselka	
		22.00	Get Lit Party - dj King, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
7. 4.	Po	17.00	Etika, bezpečnost a budoucnost umělé inteligence - workshop AI, přihlášení nutné, 250 Kč • knihovna	
8. 4.	Út	9.00–16.00	Jarní výstava - prodejní výstava dekorací a výrobků uživatelů denního stacionáře • DS Ruka pro život	tel. 461 312 412
		10.00	Malovaná vajíčka - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
		15.00–17.00	Objevujeme svět dětských her: Hry pro dva • městská knihovna	tel. 461 612 068
		17.00	Den, kdy jsme zešíleli - autorské čtení Niny Lorencové • Faltysovo knihkupectví	tel. 461 612 667
		19.00	AD: Cavewoman - komedie, hraje Daniela Choděrová, 450-490 Kč • zámecká jízdárna	tel. 461 613 239
9. 4.	St	10.00–11.00	Hraní si a Mámin svět - 130 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		15.00	Nezapomeňme: Poslední rok války v Pardubickém kraji - vernisáž výstavy • na chodníku před gymnáziem	
		18.00	V pravé poledne - projekce filmu, poté beseda na duchovní téma filmu • Kino Sokol	
		19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
10. 4.	Čt	9.00–10.00	Když slova nepřicházejí - logopřednáška, 250 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		15.00–16.00	Uklízíme společně - 100 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		17.30	Jiří Padevět, Léta válečná a poválečná - beseda se spisovatelem, 50 Kč • městská knihovna	tel. 461 612 068
		19.00	LHV: Virtuózní varhany a něžný hobo - koncert, 250 Kč/děti do 15 let zdarma • kostel Povýšení sv. Kříže	
11. 4.	Pá	17.00	Mozaika - výtvarná dílna, 500 Kč, nutné přihlášení předem • Portmoneum	tel. 734 541 323
12. 4.	So	9.00–17.00	Rodinné konstelace - seminář účinného řešení problémů života, I. Jakubíková, 1500 Kč • městská knihovna	tel. 602 262 880
		22.00	Oskarsax - dj Oskarsax, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
13. 4.	Ne	13.00	Vítání veteránské sezony 2025 - s vozidly staršími 30 let • Smetanovo nám. – u Mariánského sloupu	tel. 737 711 227
14. 4.	Po	17.00	Mediální vzdělávání: Kdo tvoří zprávy, které čteme? - workshop, 100 Kč, přihlášení předem • městská knihovna	
15. 4.	Út	9.00–10.00	Vývoj jazyka a řeči u dětí od 0-3 let - logopřednáška, 250 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		10.00	Vysávání řeřichy - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
16. 4.	St	9.00–17.00	Osobní konzultace - s Ilonou Reginou Grimovou • Faltysovo knihkupectví	tel. 461 612 667
		10.00–11.00	Hraní si a Mámin svět - 130 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		19.00	Miniparty s Karlem Šípem - zábavná talk show, pořadem provází Jiří Bláha, 490 Kč • Lidový dům	tel. 461 613 239
		19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
17. 4.	Čt	7.30–15.30	Zelený čtvrtek - velikonoční dílna (pečení, tvoření), hraní her, 250 Kč, přihlášky do 11. 4. • SVČ Litomyšl	tel. 461 615 270
		10.00	Zdobení velikonoční beránka - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
		15.00–17.00	Tady je uklizeno - 560 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		22.00	Student party - djs Waltry & Bucket, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
18. 4.	Pá	18.00–19.00	Velikonoce na zahradě - 100 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		20.00	Niakara: Anunnaki Tour 2025 + Free Fall - koncert, support Free Fall, předprodej 350 Kč • Music club Kotelna	
19. 4.	So	18.00	Petr a spol. - čtvrtý hudební večer • restaurace Šnyt Na Sídlišti	tel. 461 613 261
		22.00	Diskotéka 70.-90. let - dj Alík, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
20. 4.	Ne	20.00	The Night's Joy - koncert • Žabárna v Nedošíně	
21. 4.	Po	14.00	Komentovaná prohlídka výstavou Piaristé v Litomyšli - s autorem výstavy PhDr. M. Boštíkem • regionální muzeum	
22. 4.	Út	9.00–10.00	Zapeklité hlásky - logopřednáška, 250 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		10.00	Odemykání jara - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
23. 4.	St	10.00–11.00	Hraní si a Mámin svět - 130 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
		20.00	Jom ha-šoa - veřejné čtení jmen obětí 2. světové války • nábřeží Loučné u bývalé synagogy	
24. 4.	Čt	18.00	Západní Papua: Jak jsme hledali a nenašli Smetanovo pohorí - cestopisná přednáška J. Junka • městská knihovna	
		18.00	Vinařství Hruška - degustace vín, 380 Kč • Hotel Zlatá Hvězda	tel. 603 526 836
25. 4.	Pá	18.00	Josef Šimon Aleš - lyžec - povídání s Jiřím Goro Čermákem, nutná rezervace, 50 Kč • Portmoneum	tel. 777 840 425
		20.00	Revoluce - s blokem unplugged coverů českých hitů, předprodej 200 Kč/250 Kč na místě • Music club Kotelna	
26. 4.	So	10.00–22.00	Zahájení 14. litomyšlské lázeňské sezóny - ve 14.00 zahájení a průvod, bohatý program	www.lazneducha.cz
		10.00–12.00	Vraž tam trochu Coca-Coly, řádné potří olejem aneb kuchyňská litografie - výtvarná dílna, 50 Kč • Coworking Kočárovna	
		10.00–18.00	Mint Market - trhy se svěží módou, šperky, designem a delikatesami • Šantovo náměstí	
		17.00	Markéta Kavale: V závoji barvy - vernisáž, úvod PhDr. L. Kafka, hudba Z. Bártková a L. Tyčková • Galerie v Antik Hotelu Sofia	
		22.00	Lázeňská afterparty - dj Pupí, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519
27. 4.	Ne	10.00–15.00	Snídaně v trávě - stylový lázeňský brunch, kytaru, deku a děti s sebou	tel. 727 878 444
29. 4.	Út	10.00	Motýlci - dílna pro děti • rodinné centrum	tel. 607 605 720
		16.00–18.00	Mateřské těžkosti, Úsměv mámy • Dudýsek	tel. 604 972 534
30. 4.	St	10.00–11.00	Hraní si a Mámin svět - 130 Kč • Dudýsek	tel. 604 972 534
		9.30	Čarodějnice u nás na dvorečku • rodinné centrum	tel. 607 605 720
		16.00	KJČ: Po stopách naší oblíbené četby v dětství a mládí - schůzka bude věnována knihám • Restaurace Slunce	
		17.00–19.00	Čarodějnice s Dudýskem - vstupné dobrovolné • Dudýsek	tel. 604 972 534
		19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna	tel. 776 278 519

30. 4.	St	19.00	AD: Spejbl versus Drákula - uvádí Divadlo Spejbla a Hurvínka, 450-490 Kč • zámecká jízdárna tel. 461 613 239
1. 5.	Čt	10.00	Evropská snídane - sousedské dopoledne s dobrým jídlem oslavující hodnoty Evropské unie • podsíní u radniční věže
2. 5.	Pá	20.00	Rotoped - rocková taneční zábava • Music club Kotelna tel. 776 278 519
5. 5.	Po	17.00	Mediální vzdělávání: Co je fakt, co je názor, co je dezinformace? - workshop, 100 Kč, přihlášení předem • knihovna
6. 5.	Út	19.00	LHV: Romantika severu - Litomyšlský symfonický orchestr, 190 Kč/děti do 15 let zdarma • Lidový dům tel. 461 613 239
		19.00	Majálesová rocková noc • Music Club Kotelna tel. 776 278 519
7. 5.	St	19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna tel. 776 278 519
		22.00	Student páty - djs Felis & Bucket, 100 Kč • Music club Kotelna tel. 776 278 519
8. 5.	Čt	10.00	Pietní akt k uctění památky obětí 2. světové války • Městský hřbitov Litomyšl tel. 461 653 333
		14.00	80. výročí osvobození Litomyšle Rudou armádou - položení květin, výstava - výstroj, výzbroj, fotografie • před sokolovnou
9. 5.	Pá	17.00	Háčekování s Halinou - výtvarná dílna, 400 Kč, nutné přihlášení předem • Portmoneum tel. 777 840 425
		20.00	Taskent + Kvietah - koncert, předprodej 200 Kč/250 Kč na místě • Music club Kotelna tel. 776 278 519
10. 5.	So	20.00	II. Devadesátková párty - dj Kendy & VJ Pytlák, host večera T. Kacálek, občerstvení zajištěno, 100 Kč • KD Pohodlí
		22.00	Párty time! - dj Saurus, 100 Kč • Music club Kotelna tel. 776 278 519
12. 5.	Po	17.00	Mediální vzdělávání: Komu důvěřujeme na internetu? - workshop, 100 Kč, přihlášení předem • městská knihovna
14. 5.	St	19.00	Chytrý kvíz - soutěž týmů, 100 Kč • Music club Kotelna tel. 776 278 519

Vysvětlivky: **KJČ** - Kroužek Jihočechů, **LHV** - Litomyšlské hudební večery, **AD** - abonentní divadlo

výstavy a vícedenní akce

5. 4. – 24. 6.	Kryštof Netolický: Má vlast - výstava obrazů • Galerie Pakosta (StreetGallery) • denně
6. – 27. 4.	Nezapomeňme: Poslední rok války v Pardubickém kraji - výstava Paměti národa • na chodníku před gymnáziem
18. – 20. 4.	Velikonoční menu - rezervace na tel. 734 670 355 • Hotel Zlatá Hvězda • od 11.00
18. – 21. 4.	Zámecké sklepení velikonoční - malování skleněných kraslic a prodej velikonočních ozdob • zámecké sklepení • denně 10-16
26. – 27. 4.	Výstava železničních modelů a kolejišť • Regionální muzeum v Litomyšli • So 9-18, Ne 9-15
od 5. 4.	Začíná nová návštěvnická sezona - otevřeny 4 okruhy • zámek Litomyšl • do 30. 4. Čt-Ne 10-15, od 1. 5. Út-Ne 10-16
26. 4., 1. – 3. 5. a 8. – 10. 5.	Mimořádné zpřístupnění zámecké kuchyně a věže • Státní zámek Litomyšl • 10.00-15.00 (v květnu do 16.00)
26. 4. – 30. 9.	Markéta Kavale: V závoji barvy - výstava obrazů • Galerie v Antik hotelu Sofia
10. – 11. 5.	Vostrej víkend - kdo to má rád ostré, ať určitě dorazí • restaurace Veselka • od 11.00
do 4. 4.	Zimní trasa zámku Litomyšl a expozice Proč je zámek UNESCO • Státní zámek Litomyšl • Čt-So 10-14
do 27. 4.	Přírodní poklady Litomyšlska - výstava • Regionální muzeum v Litomyšli • Út-Ne 9-12, 13-17, So-Ne 9-17
do 21. 4.	Piaristé v Litomyšli - výstava • muzeum • Út-Pá 9-12, 13-17 a So-Ne 9-17
do 31. 5.	Karel Štědrý: Battle of the Year - výstava • Galerie Miroslava Kubíka • Čt-Ne 10-17
do 31. 12.	Bedříšek a stroj času - úniková hra pro rodiny s dětmi, hrací karty k vyzvednutí v informačním centru

Kino Sokol

Předprodej vstupenek v IC Litomyšl • tel. 461 612 161 • www.kinolitomysl.cz

		<i>Začátky představení vždy v 19.30 (pokud není uvedeno jinak)</i>
1. 4.	Út	Working Man - film USA, akční/thriller, 115 min., titulky, 140 Kč
2. 4.	St	Útěk - film ČR, drama, 90 min., 150 Kč
3. 4.	Čt	Chvilky naděje - film ČR, dokumentární, 90 min., 140 Kč
4., 5. 4.	Pá, So	Moře na dvoře - film ČR, komedie, 100 min., 150 Kč
6. 4.	Ne	Operace Black Bag - film Velká Británie, thriller, 110 min., titulky, 150 Kč
8. 4.	Út	V pasti - film USA, thriller, 95 min., titulky, 150 Kč
9. 4.	St od 18.00	Beseda a projekce: V pravé poledne - film USA, drama/western, 85 min., titulky, vstupné dobrovolné
10. 4.	Čt od 19.00	Divadlo v kině: Racek - přímý přenos představení Dejvického divadla, 210 min., 400 Kč
11. 4.	Pá	Bridget Jonesová: Láskou šílená - film VB/USA, komedie/romantický, 110 min., dabing, 160 Kč
12. 4.	So	Bridget Jonesová: Láskou šílená - film VB/USA, komedie/romantický, 110 min., titulky, 160 Kč
13. 4.	Ne	Tichá pošta - film ČR/SR/Srbsko, drama/dobrodružný/rodinný, 100 min., 140 Kč
15. 4.	Út	Amatér - film USA, thriller/drama/akční, 120 min., titulky, 150 Kč
16. 4.	St od 19.00	Tady Vary: Ptáče - film VB, drama, 120 min., titulky, 170 Kč
17. 4.	Čt od 17.00	Kino pro seniory: V dobrém i zlém - film ČR, komedie, 95 min., 70 Kč
22. – 20. 4.	Čt – Ne	Výšehrad dvje - film ČR, komedie, 110 min., 160 Kč
17. 4.	Út	Čarodějnice a lovec - film USA, akční/fantasy/dobrodružný, 100 min., dabing, 150 Kč
23. 4.	St	Filmový klub: Rozmarné léto - film ČR, komedie/poetický, 80 min., 120 Kč
24. 4.	Čt	Koncert v kině: Pink Floyd - film Velká Británie, hudební, 90 min., titulky, 250 Kč
25. 4.	Pá od 18.00	Projekce a beseda s degustací: Krajinou vína - film ČR, dokumentární, 80 min., vstup volný
26., 27. 4.	So, Ne	Jak se nám to mohlo stát? - film ČR, komedie, 110 min., 150 Kč
29. 4.	Út	Zúčtování 2 - film USA, akční/krimi/drama/thriller, 125 min., titulky, 150 Kč
30. 4.	St	Until Dawn - film USA, horor/drama, 95 min., 150 Kč
1. 5.	Čt od 19.00	Zběsilá láska - film Francie, komedie/drama/muzikál, 160 min., titulky, 140 Kč
2. 5.	Pá	Thunderbolts* - film USA, akční/dobrodružný/sci-fi, 110 min., dabing, 150 Kč
3. 5.	So	Thunderbolts* - film USA, akční/dobrodružný/sci-fi, 110 min., dabing, ve 3D, 150 Kč
4. 5.	Ne	Thunderbolts* - film USA, akční/dobrodružný/sci-fi, 110 min., titulky, 150 Kč
KINO SOKOL DĚTEM		<i>Začátky představení vždy v 17.00 (pokud není uvedeno jinak)</i>
4. – 6. 4.	Pá – Ne	Minecraft film - film USA, fantasy/dobrodružný/rodinný/akční, 100 min., dabing, 140 Kč
12., 13. 4.	So, Ne	Sněhurka - film USA, fantasy/dobrodružný/rodinný/muzikál, 100 min., dabing, 140 Kč
14. 4.	Po od 10.00	Mini kino: O mašince - film ČR, pásmo pohádek, 70 min., 60 Kč
18. 4.	Pá	Jako z divokých vajec - film Thajsko, animovaný/dobrodružný/rodinný, 85 min., dabing, 140 Kč
19., 20. 4.	So, Ne	Minecraft film - film USA, fantasy/dobrodružný/rodinný/akční, 100 min., dabing, 140 Kč
26., 27. 4.	So, Ne	Panda a já - film Francie, dobrodružný/rodinný, 100 min., dabing, 140 Kč
3., 4. 5.	So, Ne	Medvídci Boonie: Velcí ochránci - film Čína, animovaný/dobrodružný/komedie, 95 min., dabing, 140 Kč

kam za sportem

5. 4.	So 9.15 – 17.30	Litex Aerobic Show 26 - den plný sportu, pozitivní energie, tance a fitness, 490 Kč • městská sportovní hala
5. 4.	So 10.00 – 14.30	Šachy: 6. turnaj na šachovém hřišti - tempo 5m + 5s bonus za tah • Šachové hřiště na vlakovém nádraží
12. 4.	So 16.30	Fotbal: TJ Jiskra Litomyšl vs. TJ Svitavy - mistrovské utkání krajského přeboru mužů • hřiště v Cerekvici nad Loučnou
26. 4.	So 17.00	Fotbal: TJ Jiskra Litomyšl vs. SKP Slovan M. Třebová - mistrovské utkání krajského přeboru mužů • hřiště v Cerekvici nad Loučnou
17. 5.	So 10.00-16.00	Blue Race - překážkový běh Modré školy ve stylu Gladiátor Race • FotbalPark

sport, cvičení

■ Městský bazén, tel.: 461 315 011

Aktuální informace a otevírací doba na webu
www.bazen-litomysl.cz

■ Sportcentrum Litomyšl, tel.: 724 352 581

Tenis, squash, bowling, badminton, lezecká stěna,
posilovna

www.sportcentrumlitomysl.cz

■ DiscGolfPark

Na volně přístupném hřišti se nachází celkem
devět stanovišť, z nichž se odhazují disky.

Disky lze zapůjčit v infocentru na náměstí.

■ Spinning Centrum Stratílek

45 až 120minutové lekce,

rezervace na tel. 724 033 548

Rozvrh lekcí: www.stratilek.cz/spinning

■ Pumptrack na „Wembley“

Dva propojené asfaltové okruhy, větší dráha měří
158 metrů a menší 38 metrů. Pro všechny, kteří
rádi jezdí na kole, skateboardu, longboardu, kolo-
běžkách či in-line bruslích.

■ Spirit studio, tel.: 739 954 311

Smetanovo nám. 112 (za Českou spořitelnou)

Od 15. 4. každé Út od 18.30 Biodanza – tanečně
prožitkový systém osobního rozvoje, registrace
na: www.spontanea.cz

■ Jandíkova.cz, tel.: 776 288 774

K2 Hiking, TRX, Power jóga
rozpis lekcí a rezervace na www.jandikova.cz

kam v Mikroregionu Litomyšlsko?

www.litomyslsko.cz

4. 4.	Pá 20.00	Hippies párty - vstupné 150 Kč • Němčice - kulturní dům
5. 4.	So 19.00	8. Jarní květinový taneční ples - hraje Combo 2, předtančení, degustace vín, zákusky • Čistá - kulturní dům
12. 4.	So 11.00	Velikonoční trhy - ve 14.00 vystoupení žáků ZUŠ Dolní Újezd • Lubná - letní areál
12. 4.	So 13.00	Velikonoční jarmark - s vystoupením dětí pod vedením paní Dolečkové • Sloupnice - areál Na Mlejnici
12. 4.	So 14.00 – 17.00	Tradiční jarní jarmark - nejen jarní a velikonoční výrobky, dekorace, dobročinná kavárna • Bučina - budova bývalé školy č.p. 21
19. 4.	So 13.00	O Zderazského zajíce - velikonoční turnaj ve stolním tenise pro děti i dospělé • Zderaz - kulturní dům
20. 4.	Ne 12.00	Velikonoční (z)mrskání - vycházkou ke kapličky sv. Antoníčka, občerstvení • Sloupnice - v lesích u sv. Antoníčka
25. 4.	Pá 17.00 – 19.00	Kurz první pomoci pro veřejnost • Čistá - kulturní dům
26. 4.	So	Nikdy nepůjdeš sám - charitativní závodní i nezávodní běh s programem pro děti • Zderaz - sportovní areál
26. 4.	So 13.00 – 16.00	Uklidíme Česko - čistější Čistá • Čistá - sraz u hasičské zbrojnice
8. 5.	Čt 7.30	Pochod sloupenskými lesy - start 7.30-9.30, pořádá KČT Sloupnice • Sloupnice - fotbalové hřiště za školou
31. 5.	So 14.00	Kácení Máje • Benátky - hřiště
1. 6.	Ne 14.00	Potrestaná pýcha - pohádka pro všechny generace uvádí Divadlo Di • Bučina - obecní sál hostince U Hvězdy

Inspirace z České inspirace

www.ceskainspirace.cz

HRADEC KRÁLOVÉ

Matyáš Novák – Ve znamení osmiček • Sál Filharmonie Hradec Králové • 28. 4.

CHEB

Oslavy osvobození Chebu • 26. 4.

JINDŘICHŮV HRADEC

Velikonoční veselice a jarmark • Muzeum Jindřichohradecka • 12. 4.

KUTNÁ HORA

Ignác Viktorin Raab, výstava - výstava • Kostel sv. Jana Nepomuckého • 8. 4. – 1. 6.

POLIČKA

Festival Polička Jazz • Velký sál Tylova domu • 24. – 26. 4.

TELČ

Vítání jara • Orlovna • 6. 4.

TŘEBOŇ

Výtvarná škola Jaroslava Platila - portréty - vernisáž výstavy • Dům Štěpánka Netolického • 4. 4.

LITOMYŠL

viz. Kam v Litomyšli

! Příspěvky do Kam v Litomyšli? prosím odevzdávejte v IC do 21. dne v měsíci.
● Abyste nepřišli o prezentaci akce pořádané na přelomu měsíce, jsou zde zveřejňovány pozvánky
s přesahem až 15 dní. Úplné informace včetně akcí, jejichž termín je znám dlouho dopředu,
na www.litomysl.cz. Změna programu vyhrazena.

hudba, tanec

divadlo, promítání

výstava, vernisáž

beseda, přednáška, seminář, vzdělání

tvorba, dílny, vaření

soutěže, kvízy

Infocentrum Litomyšl

Informační centrum
Smetanovo nám. 72
570 01 Litomyšl
tel: 461 612 161
email: ic@litomysl.cz
www.ticlitomysl.cz

Informační centrum na náměstí otevřeno:

Po-Pá 8.30-17.00
So 9.00-12.00

Nabídka infocentra:

Předprodej vstupenek na kulturní a sportovní akce v síti Ticketmaster, Ticketstream, Ticketportal, TicketLive,
Colosseum a SMSticket. Prodej mezinárodních autobusových jízdenek RegioJet.

Internet, kopírování a tisk, skenování, laminování, kroužková vazba.

Aktuální přehled vstupenek, které jsou již v předprodeji: www.ticlitomysl.cz/vstupenky

aktuální info o akcích na www.litomysl.cz

Hudba, která pomáhá, inspirativní lidské příběhy i Velký finále – to vše přineslo předávání letošních ocenění Rady města Litomyšle

Životní příběhy oceněných osobností, které získaly Plaketu Rady města Litomyšle, nám stejně jako v několika uplynulých letech zprostředkoval v podobě video medailonků režisér a moderátor slavnostního večera Dominik Kalivoda. Všechny čtyři medailonky najdete na YouTube kanálu města Litomyšle.

Dana Kmošková

Plaketu Rady města Litomyšle získala Dana Kmošková jako poděkování a uznání za dlouholetou činnost v oblasti spolkového života. Působí jako předsedkyně místní organizace Senioři ČR. V minulosti se aktivně podílela také na volnočasových aktivitách mládeže. V rámci své činnosti u TJ Jiskra téměř 30 let vedla mladší žáky v místním Sokole a organizovala oblíbené tábory pro děti. Téměř 20 let byla také aktivní členkou štabu litomyšlského Majálesu. Po celý svůj profesní život působila jako úřednice. Po maturitě nastoupila do podnikového ředitelství Vertexu, dále pracovala v pozemních stavbách a v TJ Jiskra. Přes 20 let zasedá v městském zastupitelstvu. Působí také v komisi pro občanské záležitosti a spolu s ostatními členy navštěvuje občany města při jejich významných životních jubileích. Mnozí ji znají také jako oddávající při svatebních obřadech. „Abych byla šťastná, musím pořád něco dělat. Musím mít akci. Nemůžu sedět doma a přemýšlet, že mě bolí koleno, že špatně vidím a špatně slyším. Já musím opravdu žít. Žít je krásný, ale i v seniorském věku by člověk neměl být sám,“ říká oceněná Dana Kmošková a dodává: „Když jsem se chystala, že půjdu do důchodu, tak jsem hledala náhradu za práci s dětmi a mládeží a objevila jsem v Litomyšli spolek seniorů.“ Od roku 2019 tak působí jako předsedkyně místní organizace Senioři ČR, která má již 300 členů. Každoročně pro ně organizuje oblíbená společenská setkání, zájezdy a další aktivity.

Stanislav Vosyka

Plaketu Rady města Litomyšle získal Stanislav Vosyka jako poděkování a uznání za badatelskou činnost v oblasti obecných dějin města a dějin výtavnictví a výtvarné kultury v regionálním kontextu, které se věnoval v rámci působení v litomyšlském archivu a později v Městské galerii Litomyšl. Žije v České Třebové, ale celý svůj profesní život strávil v Litomyšli. Po studiu na Gymnáziu v České Třebové pokračoval na studia archivnictví a pomocných věd historických na Karlově univerzitě v Praze. Po studiu na začátku 80. let nastoupil do místního archivu. Až v roce 2018 změnil své profesní působení, když začal pracovat pro městskou galerii. „Pokud chce člověk dělat velkou historii a věnovat se celostátní nebo světové dějinám, pak musí být v nějakém centru výzkum-

ném, na nějaké vysoké škole. Pokud chce pracovat někde v regionu, pak se musí zabývat regionálními dějinami. Takže jsem si musel vybrat,“ říká Stanislav Vosyka. Po celý svůj profesní život, tedy 45 let, se věnoval regionálním dějinám se zaměřením na kulturní a výtvarné dějiny regionu. Do širšího povědomí nejen litomyšlské veřejnosti pomáhal uvádět osobnosti, které byly během komunistického režimu zapomenuty. Například purkmistra Laška, Václava Boštíka, Bohdana Kopeckého a další. Věnoval se také dějinám litomyšlské galerie, spolkového života nebo festivalu Smetanova Litomyšl. „Já už nevěřím na náhody. Jednou jsem v depozitáři hledal cosi úplně jiného a narazil na svitek papíru. Div jsem se neskácel, protože jsem objevil úplně neznámé prameny k počátkům Smetanovy Litomyšle. A díky tomuto objevu zcela náhodnému jsme zcela přepsali dějiny počátku Smetanovy Litomyšle. Myslím, že to byl můj epochální objev,“ říká oceněný Stanislav Vosyka.

Josef Coufal

Plaketu Rady města Litomyšle získal Josef Coufal jako poděkování a uznání za dlouholetou pedagogickou činnost, vedení školního klubu a práci na pozici táborového vedoucího. Narodil se a vyrůstal v Litomyšli. Vyučil se truhlářem. Po vyučení se dostal na bývalou Domovní správu, kde díky své zálibě ve fotografování dokumentoval také historické památky. Jednoho dne mu ale přátelé nabídli, aby s nimi jel na tábor. A tím pro něj začala přes 50 let trvající životní etapa. Následně působil jako skupinový vedoucí také na 3. základní škole v Litomyšli, kde měl na starosti 20 oddílů. „Jednou jsme měli jednání na domě dětí a tam padla otázka co s Budislaví? A já jsem říkal – pojďme, postavíme tu základnu znovu – protože si myslím, že to patřilo k Litomyšlákům a mělo to takovou historii litomyšlskou. A já jsem řekl, že se do toho pustím,“ uvedl Josef Coufal k počátkům svého působení na pozici správce táborové základny Budislav. Místní tábory ovlivnily několik generací mládeže. „Komkoliv se vrátí, tak se vždycky na mě někdo obrátí a řekne: 'Ahoj Bobši.' Tahle přezdívka mi zůstává,“ doplňuje Coufal a dodává „Pamatují si ty tábory, pamatují si, že tam něco prožili, že zažívali nějaký příběh.“ „Co je nejtěžší na práci s dětmi? Dostat se jim pod kůži. Já jako vychovatel pracuji s dětmi především v jejich volném čase. Nejde mi o výkon, jde mi o to, abych pochopil jejich

mentalitu. Měl jsem tu možnost si s nimi sednout a povídat s nimi o jejich strastech a problémech a hledat s nimi řešení,“ dodává ke své celoživotní práci s dětmi a mládeží Josef Coufal. „Já jsem už chtěl skončit, ale dostalo se mi to tak pod kůži, že i letos chystáme tábor. Nebudu hlavní vedoucí, to už jsem předal synovi. Dneska už to jen zezadu postrkují a starám se jim o ekonomiku a aby měli zázemí.“

Jiří Kopřiva

Plaketa Rady města Litomyšle byla Jiřímu Kopřivovi udělena in memoriam jako poděkování a uznání za odbojovou činnost a pevný občanský postoj v odporu proti komunistickému režimu. Narodil se v roce 1932 v Běstovicích u Chocně. Od roku 1943 studoval na litomyšlském gymnáziu, kde se v sextě zúčastnil bojkotu generální stávky odborů. Na jaře roku 1949 se pak připojil k protestnímu letáku vydanému skupinou Hvězda, která byla tehdejší režimem označována také jako teroristická skupina Ata. Po rozbití této skupiny přešel Jiří Kopřiva na gymnázium do Svitav, kde nastoupil do sedmého ročníku. Ještě téhož roku jej však začala pronásledovat a vyslyšet StB. V říjnu roku 1950 byl odsouzen ve vykonstruovaném politickém procesu nazvaném Rektor Stříteský a spol. na dva roky za velezradu. Byl uvězněn v ústavu pro mladistvé v Zámrsku. Po propuštění na svobodu neměl dokončené vzdělání. Po vojné a několika letech práce na Vertexu se vyučil elektrikářem a později si dodělal maturitu. Po sametové revoluci se podílel na založení litomyšlské pobočky Konfederace politických vězňů, kde působil jako předseda. Velmi aktivní byl v této organizaci také na celostátní úrovni. Jeho celoživotní vášní byla příroda a myslivost. Rád organizoval výlety a společenská setkání s kolegy ze zaměstnání i bývalými členy politického odboje. V rámci svých vzpomínek na události, které zažil během komunistického režimu, vždy zdůrazňoval: „Odpustit můžeme, zapomenout nesmíme.“

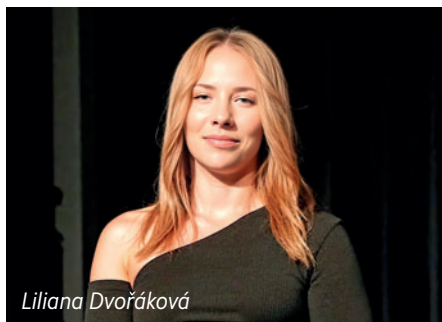
Hudba pomáhá

Hudba pomáhá

Tým sousedské benefice Hudba pomáhá získal ocenění Počin roku za organizaci již 18. ročníku série charitativních adventních koncertů, jejichž výtěžek každoročně finančně podpoří jednu rodinu z okolí Litomyšle a Vysokého Mýta, která má v péči handicapované dítě. Hudba pomáhá je benefiční projekt dobrovolnické skupiny z Pardubického kraje. Do projektu je zapojeno 140 dobrovolníků. Tým složený z dětí, učitelů, kamarádů ze základky i bývalých kolegů z práce každoročně vybere jednu handicapovanou rodinu ze svého okolí. S orchestrem připraví šňůru koncertů a získem ze vstupného zafinancují rodině léčbu či kompenzační pomůcky. V minulém roce získali přes 1 200 000 korun pro Vopálkovi z Litomyšle. Za uplynulých 18 let tato benefice již získala více než 7 milionů korun pro 18 dětí a 4 organizace.

Liliana Dvořáková

Liliana získala ocenění Počin roku za 3. místo na Mistrovství světa v Jiu-Jitsu v Abú Dhabí. Lili na začátku dubna oslaví své patnácté narozeniny. Je žákyní 9. třídy 3. ZŠ Litomyšl. Brazílskému jiu-jitsu se věnuje téměř 3 roky.

Liliana Dvořáková

Tým mužů Florbal Litomyšl

V minulosti získala nespočet medailí, a to jak na domácí scéně, tak i v zahraničí. Mezi její největší úspěchy patří 1. místo na Mistrovství ČR v roce 2023, hned dvě 1. místa na Mistrovství ČR v roce 2024, 3. místo na Mistrovství světa ADCC ve Varšavě a 3. místo na Mistrovství světa v Abú Dhabí v roce 2024. Do budoucna plánuje dostat se na střední školu a tu kombinovat se sportem. Ve sportu by se chtěla dále zdokonalovat a dosáhnout zlaté medaile na mistrovství světa, obdržet mistrovský černý pás v Brazílském jiu jitsu, a stát se tak mistrem tohoto bojového umění.

Tým mužů Florbal Litomyšl

Litomyšlský tým florbalistů získal ocenění Počin roku za postup do Národní ligy v roce 2024. Florbalisté Litomyšle v roce 2024 ovládli svoji divizní skupinu. V nadstavbové části vyřadili po velkém boji úspěšné týmy z Bílovce a Kadaně a po letech snažení postoupili do prestižní Národní ligy. Jedná se o třetí nejvyšší celostátní soutěž florbalu a zároveň nejvyšší soutěž, která se dnes v Litomyšli hraje v jakémkoli sportu. V první sezóně Národní ligy navíc tým Litomyšle postoupil do play off. Florbalové zápasy v Litomyšli měli nejvyšší návštěvnost v celé Národní lize. Tým tvoří z velké části odchovanci Florbalu Litomyšl, kteří v klubu hrají od dětství a svoje zkušenosti dále předávají jako trenéři mládežnických týmů. Z jejich trenérských úspěchů je možné zmínit letošní 1. místo v 2. lize dorostenců či 3. místo hráčů do 9 let na mezinárodním turnaji Prague Florbal Cup.

Dominik Kalivoda

Ocenění Počin roku, které Dominik získal za námět, režii a scénář dokumentárního filmu Velký finále PSO, bylo do poslední chvíle tajem-

stvím a velkým překvapením především pro samotného Dominika, který je již několik let moderátorem předávání městských ocenění a také autorem filmových medailonků o oceněných osobnostech. Dominik Kalivoda je litomyšlský rodák. Už od základní školy se angažoval v oblasti divadla, filmu i veřejného života v Litomyšli. Pravidelně k nám také promlouvá prostřednictvím městského rozhlasu na Smetanově náměstí. S vlastní filmovou a televizní činností začal již na 2. základní škole v Litomyšli, kde založil školní televizi. Ocenění počin roku si vysloužil za úspěch filmu Velký finále PSO, který je Dominikovým celovečerním filmovým debutem. Jedná se o časosběrný dokument mapující 5 let působení Police symphonie orchestra. Film zachycuje mimo jiné také jejich velkolepý projekt závěrečného koncertu pro Smetanovu Litomyšl, na který jako svého utajeného hosta pozvali francouzskou zpěvačku Zaz. Film získal hned několik ocenění. Cenu Trilobit a Cenu Pavla Kouteckého za nejlepší celovečerní dokumentární film. Dostal se také do užší nominace na ceny Český lev a server Totalfilm.cz jej zařadil mezi 10 nejlepších českých filmů roku 2024.

-jp-

Dominik Kalivoda

Řádková inzerce

Prodám 5 m³ tvrdého dřeva – Litomyšl. T-607 744 568 • Kdo by měl zájem posekat a usušit si kvalitní trávu (jarní a otavu) z mé udržované zahrady v Litomyšli pro svá zvířata T-607 744 568 • Prodám maskáčovou soupravu bunda + nohavice UK Jacket SPM Field size 170/112 za 800 Kč, slunečník za 150 Kč, malý kočárek na panenku i s panenkou za 350 Kč. T-739 307 646 • Koupím do své sbírky staré brože, vějíř, puďfenky apod. T-739 307 646 • Koupím knihu od Jaromíra Nepřaše - Partyzánský oddíl Stalin. Kontakt 604 245 807. • Nabízím dřevěnou skříňku o rozměrech – v. 78cm, š. 97cm, hl. 40 cm. Cena za odvoz, kontakt 732 688 037

Jelínek
realitní makléř

**Vaše nemovitost
ve správných rukou**

www.honzajelinek.cz

Březen – měsíc knihy v MŠ Sedmíkráska

Březen je již tradičně označován jako Měsíc knihy, jehož cílem je podpora pozitivního vztahu ke knihám a čtení. V Mateřské škole Sedmíkráska Litomyšl zaujímá toto téma pevné místo, neboť kniha a četba hrají klíčovou roli ve vzdělávání dětí. Lásku ke knihám a předčtenářskou gramotnost rozvíjíme denně prostřednictvím spontánních i pedagogicky řízených činností.

Každá třída má svou knihovničku, kterou děti využívají ke čtení, prohlížení ilustrací, hledání zajímavostí v encyklopediích nebo plnění úkolů s pomocí Albi tužky a interaktivní tabule. Knihy jsou také nedílnou součástí vzdělávacích aktivit, často slouží jako inspirace pro vzdělávací bloky, podporují fantazii a obohacují dětské poznání. Společné čtení a povídání o přečtených

příběhů přináší nejen poučení, ale také zábavu. Po obědě knihy pomáhají dětem naladit se na klidnou a relaxační atmosféru při odpočinku.

Velkým přínosem je také spolupráce s Městskou knihovnou Litomyšl, kterou s dětmi pravidelně navštěvujeme. Díky pestrým programům, které paní knihovnice připravují v návaznosti na naše třídní vzdělávací plány, děti objevují svět knih, učí se zodpovědnosti a osvojují si základy správného zacházení s vypůjčenými knihami. Tato spolupráce je pro nás neocenitelná, děkujeme. Přejeme Městské knihovně Litomyšl a všem čtenářům mnoho krásných chvil strávených s knihou v ruce.

P. S. A co vy? Jakou knihu máte právě rozečtenou? Možná se inspirujete ptací říší, která právě v dubnu slaví svůj svátek - Mezinárodní den ptactva.

Za Mateřskou školu **Petra Hrubanová**

Zámecká na lyžích

Každý rok jezdí naše škola na „lyžák“. Letos jsme vyrazili i my, sedmáci. Naše cesta započala v neděli 2. března kolem 14. hodiny. Do našeho cíle jsme dorazili okolo 16:00 a hned při příjezdu nás čekal výšlap. A věřte, že ten kopec nahoru se nechtěl šlapat nikomu. Naštěstí těžké kufry a lyže jely nahoru samy – a i my na chatu dorazili ještě před setměním :) Kde jsme to vůbec byli, ptáte se? Ubytovali jsme se na chatě Světlanka v Rokytnici nad Jizerou. Po tom, co jsme si prohlédli naše pokoje, jsme vyrazili na večeri, na kterou už se všichni těšili. Bylo to výborné. Následovala přednáška o chování na sjezdovce. Dozvěděla jsem se spoustu nového a myslím, že jsem nebyla sama. Následující den jsme šli

poprvé lyžovat. Celý týden nám počasí přálo, sluníčko svítilo a užili jsme si nejen lyžování a ježdění na snowboardech, ale podnikli jsme i výlet na Lysou horu. Cestou jsme to vzali přes Dvoračky, skvělou restauraci. Každý den po večeri si pro nás naši učitelé připravili přednášku, takže už třeba vím, jak si správně navoskovat lyže nebo jaký je rozdíl mezi lyžařskou „výzbrojí“ a „výstrojí“. Víte to i vy? :) Také jsme hráli hry a poslední večer jsme zakončili diskotékou. Děkujeme učitelům, snad si to užili stejně jako my, a přejeme i příštím sedmákům krásné zážitky, hlavně bez úrazů :)

Michaela Mlejnková,

7. B, ZŠ Litomyšl, Zámecká

Lvíčata míří do finále!

Naše skautská družina Lvíčata, složená z nadšených děvčat ze šestých tříd, dosáhla obrovského úspěchu! Po úspěšném postupu z okresního i krajského kola skautských závodů vlčat a světlušek si vybojovala místo v celostátním finále, které se uskuteční v Praze od 11. do 13. dubna. Za úspěchem stojí týmová spolupráce, odhodlání a notná dávka příprav. Každý závod nám ukázal, jak důležitá je vzájemná podpora a ochota pomoci si navzájem – právě to nás posouvá dál. Teď Lvíčata čeká finálový souboj s nejlepšími týmy z celé republiky. Ať už dopadne jakkoliv, my už teď víme, že máme být na co hrdé! Děkujeme za podporu a držte nám palce!

Za 3. skautský oddíl

Dobré naděje Litomyšl, **Veronika Dezortová**

Modrá škola počtvrté uspořádala soutěž školních družin

Základní škola T. G. Masaryka uspořádala 19. února v Městské sportovní hale v Litomyšli tradiční soutěž školních družin. Letos se konal již čtvrtý ročník, tentokrát na téma Malý gladiátor. „Každý rok vymýšlíme tematicky různorodé sportovní aktivity – vloni se soutěžilo v přehazované, v předchozích letech jsme pro děti dvakrát připravili zimní olympiádu. Letošní Malý gladiátor byl malou ochutnávkou plánované velké celoškolské akce. Chtěli jsme, aby si soutěž vyzkoušely nejen děti z naší školy, ale i z okolních škol,“ říká Zuzana Slímová, vychovatelka na Modré škole a organizátorka akce.

Malý gladiátor nalákal nejen družiny z litomyšlských základních škol, ale také z blízkého okolí. Přijely děti z Osíku, Cerekvice nad Loučnou,

Morašic nebo třeba Vidlaté Seče.

Prvníci až třetíci vytvořili šestičlenný tým. Následně si na sedmi stanovištích měli možnost porovnat své síly s dětmi z ostatních škol. Utkali se při jízdě na žíněnce, skákání v pytli, podlézání pod sítí přes lavičky, přeběhu po pohyblivé plošině, přeskočení přes švédskou bednu a při hodu na cíl. Roli hrála nejen síla a hbitost, ale i taktika boje či vzájemná spolupráce. Soutěž probíhala tak, že soutěžily dva týmy současně, a pro děti, které v danou chvíli nesoutěžily, byl připraven doprovodný program v podobě přetahované. „Naším cílem bylo vytvořit příležitost, na které se děti potkají, poznají, vidí, v čem je jiná družina lepší, a změřit svoje síly. Myslím si, že zdravá soutěživost je dů-

ležitá,“ doplňuje Jiří Kusý, vychovatel a organizátor akce.

Helena Nevečeřalová

Gymnazisté získali Klíče od Brány k druhým

Naše Gymnázium Aloise Jiráska mělo tu čest být nominováno v prestižní soutěži Brána k druhým, která oceňuje dobrovolnické a komu-

nitní projekty mladých lidí. V kategorii do 18 let jsme byli vybráni mezi oceněné týmy, což pro nás bylo velkým uznáním.

Slavnostní vyhlášení 13. ročníku Brány k druhým se konalo 26. března na Staroměstské radnici v Praze, kde pro nás také byl v dopoledních hodinách připravený program, dvě zajímavé prohlídky – samotné radnice a Clam-Gallasova paláce.

Během ceremonie v Brožíkově sále moderátor Petr Vacek představil náš projekt – Charitativní den – následovala krátká diskuze s organizátory a porotou. Pan Aleš Sedláček, předseda České rady dětí a mládeže, který nám předal symbolické klíčky k Bráně k druhým, nás potěšil svou řečí, kdy pochválil našeho podnikatelského ducha, altruismus a jako místostarosta Horoměřic nejvíce ocenil to, že přispíváme k pozitivnímu klimatu v místě, kde žijeme, tedy u nás v Litomyšli. Celý den se nám zapsal nejen jako jedinečný zážitek a odměna za naši práci, ale také inspirace do budoucna.

Gabriella Paullusová, studentka

Vzdělávací seminář o fair trade

Na začátku roku dostala ZŠ Zámecká nabídku od společnosti Fairtrade Česko a Slovensko, aby jako dlouhodobě spolupracující škola vyslala skupinu šesti žáků na dvoudenní vzdělávací seminář o fair trade, který se konal na začátku března v Domě přírody ve Sluňákově u Olomouce.

Na seminář vyrazila naše skupina v pátek 7. března ráno. Nejprve jsme s panem učitelem Čapkem dojeli do Olomouce, kterou jsme si krátce prohlédli. Následoval přesun vlakem do Sluňakova, kde jsme se po milém uvítání ubytovali v krásných pokojích. Vybavili jsme si a šli na první setkání, na němž proběhlo vzájemné seznámení. Následovala přednáška o podstatě fair trade, kterou vedl koordinátor projektu Stanislav Komínek. Pořádali jsme se také na film Ve stínu kakaovníku, který nám při-

blížil život lidí na plantážích. Film přibližuje též dopady pěstování kakaa na životní prostředí. Druhý den jsme se zamýšleli nad tím, co můžeme my sami udělat pro to, abychom lidem v těchto zemích pomohli. Především jsme se však domlouvali nad tím, jak ve škole dále organizovat a podporovat myšlenku fair trade. Nápadů jsme si přivezli spoustu! Děkujeme, že jsme měli příležitost jet. Moc jsme si to všichni užili.

Amálie Hadašová, Agáta Jakubcová a Stanislav Švejcar, ZŠ Zámecká

Den otevřených dveří MŠ v Líbáňkách

Zájemci o předškolní vzdělávání v Mateřské škole v Líbáňkách se mohou do mateřské školy přijít podívat ve středu 23. 4. na den otevřených dveří od 15.00 do 17.00 hodin.

Seznámíte se s prostředím obou budov školy, s naším školním vzdělávacím programem a můžete se zeptat na to, co vás o naší MŠ zajímá. Můžete sledovat i naše www stránky.

Těšíme se na vás :-)

Vítězslava Blažková, ředitelka MŠ

Zdravíme z Dudýskovy herničky

Každý den je pro vás připraven bezpečný, krásný a hravý prostor Herničky, v úterý, středu, čtvrtek i smysluplné hraní v Herničce Smyslíků. Můžete zde pracovat v Coworku a dětem dopřát kroužky nebo hlídání. Prázdninový program je jasný – můžete se těšit na Dudýskovy příměstské tábory. Téma tábora jsou např. Tlapková patrola, Minecraft, Elsa a ledové království, Pejsek a kočička a další. Přihlásit můžete své děti ve věku od 2 do 7 let na tel. 604 972 534.

Čas do prázdnin si společně můžeme užít spoustou akcí pro děti i celé rodiny. V dubnu jsme téma zaměřili na úklid, a to jak v přírodě při celorepublikové akci Uklidíme Česko (3.4.), tak i u nás jako jednotlivců. Pro rady o úklidu v domácnosti s dětmi můžete navštívit akce Tadyjeuklizeno (17.4.) naživo s úspěšnou tvůrkyní instagramového profilu Tadyjeuklizeno a Uklí-

zíme společně (10.4.), kde se dozvíte více o české firmě Eura by Černý, budete si moci i půjčit putovní košík úklidových prostředků pro domácnost s dětmi. O „klid“ v hlavě se postarají

již akce MÁMINEC a Mateřské těžkosti – úsměv mámy.

V dubnu si pro vás klinická logopedka připravila přínosné logopedické přednášky. Zúčastníme se opět akce Lázní ducha a duben uzavrou Čarodějnice. Nebudou chybět ani akce na Dudýskově zahrádce nebo akce k Velikonocům. Celý seznam akcí naleznete na našich sociálních situacích, Reservio Dudýsek, zde v Lili na dvoustraně Kalendář akcí, a pokud si přejete dostávat každý měsíc email se seznamem akcí, napište nám o to na e-mail dudysek.hlidani-deti@gmail.com

Moc se na vás těšíme, ať se potkáme kdekoli, a nezapomeňte, že u Dudýska necháváme volné kapacity i na kroužcích, aby je šlo využít jako zajímavou alternativu krátkodobého hlídání.

Ivona Dudychová

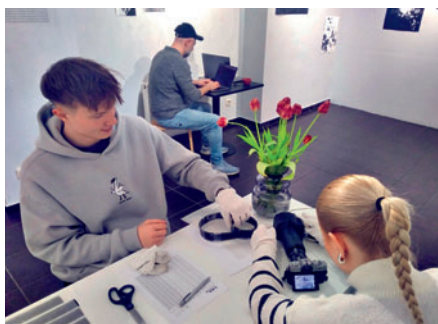
Trading Centre na Erasmu ve Vídni

V neděli 16. 2. jsem vyrazil se šesti studenty 3. ročníku vlakem do Vídně. Studenti mírně nervózní, ale zato plní očekávání se rozloučili s rodinami a za dvě a půl hodiny jsme již vystupovali na Wien Hauptbahnhof. Čekaly na nás už slečny z agentury a pomocí místní MHD jsme dorazili do hotelu.

Ubytování v apartmánech bylo opravdu skvělé a všichni byli spokojeni na 100 %. Stejně tak jsme byli všichni spokojeni i s jídlem. Snídaní si vyzvedávali studenti v nedaleké pekárně. Studenti si obědy, které jim byly doručeny do hotelu, brali s sebou do zaměstnání a na večeri jsme dojížděli autobusem do Gasthofu Krapf.

Studenti nešli do Vídně odpočívat, ale v rámci programu Erasmus+ absolvovali pracovní stáž ve firmách. První dvojice pracovala ve vědeckém institutu pro udržitelný rozvoj, druhá ve fotoateliéru a třetí v luxusním hotelu v centru Vídně. První dny se vraceli všichni po 6–8hodinové pracovní směně dost unavení, takže jsem je k návštěvě památek, vídeňských kaváren a pivnic musel trochu přemlouvat – vše důležité ale viděli a ochutnali.

Lucie a Kuba pracovali ve vědeckém institutu pro udržitelný rozvoj SGEM World Science a takto svou práci popisují: „Pracovali jsme v Excelu, Wordu, Adobe Acrobat, GIMP a Canvě, dále jsme zveřejňovali informace v mezinárodní on-line knihovně Mendeley.

S prací ve Wordu, Excelu a Canvě jsme neměli problém, protože jsme čerpali ze zkušeností ze školy. Stáž byla velice přínosná a prohloubila naše dovednosti.“

Sofie a Karolína pracovaly v hotelu Leonardo v centru Vídně. Pracovaly na recepci, kde vyplňovaly různé tabulky, v kanceláři se pak věnovaly administrativní práci a zapojily se i při inventuře zboží.

Agáta a Matyáš pracovali ve fotoateliéru Photo Cluster, kde si vyzkoušeli nejen skenování a upravování analogových filmů, ale také tisk na analogový papír s chemií v darkroomu a také kompletování účetnictví.

Agentura pro nás připravila program i na sobotu, a to návštěvu zámku Schönbrunn, letní císařské rezidence, a následnou procházku krásnými zahradami. ZOO jsme ale nenavštívili,

protože největší atrakce panda velká byla převezena do Číny.

Já jsem po návštěvě Schönbrunnu spěchal na nádraží. Studenti totiž zůstali druhý týden ve Vídni sami. Nebyl to však pro ně žádný problém, jak vyplývá ze slov Matyáše Libry: „Druhý týden nám utekl ještě rychleji než ten první. A než jsme se nadáli, byl už pátek a museli jsme se rozloučit se všemi novými lidmi, které jsme za ty dva týdny potkali. Bylo to i trochu emotivní. Při naší poslední večeři jsme na závěr poseděli a strávili společně příjemný večer.“

A jak vidí druhý týden student Jakub Stránský? „Druhý týden utekl rychle, zvykl jsem si na nový denní režim a snažil jsem si poslední dny užít co nejvíce. V práci jsem měl možnost udělat spoustu věcí – například jsem upravil desítky obalů digitálních knih, vytvořil několik návrhů příspěvků na Facebook a podílel se na dalších grafických úpravách. V pátek jsme se museli rozloučit s Georgem a Miro, což nebylo úplně snadné, protože mi oba za těch 14 dní přirostli k srdci. V sobotu jsme se vydali na cestu domů, která díky Matyášovi probíhala hladce a bez bloudění po hlavním nádraží. Celkově byla tato zkušenost velmi přínosná a na pobyt budu rád vzpomínat. Děkuji za možnost zúčastnit se této stáže.“

Pavel Kapoun, učitel NJ

Spolu jsme správná dvojka!

Základní škola Litomyšl
U Školek 1117

1 + 1 = 2

posílená angličtina!

Práce s digitálními technologiemi

Unikátní projektový den na ZŠ T. G. Masaryka představil 18 povolání během jediného dne

Čím budu? Nad touto otázkou se ve středu 12. března zamýšleli žáci 2. stupně Základní školy T. G. Masaryka v Litomyšli během unikátního projektového dne. Do budovy školy totiž zavítalo 18 odborníků, kteří neváhali představit žákům svá povolání – a to nejen teoreticky, ale i prakticky.

K dobrovolníkům, kteří ve škole strávili dopoledne ve svém volném čase a bez nároku na honorář, patřila například bytová designérka, zahradní architektka, lékařka, lékárnice, zubní laborantka, cukrářka, hasiči, kadeřnice, právnička, stromolezec a další. Dva dobrovolníci přijeli z Nadace České spořitelny Den pro školu. „Chtěli jsme dětem zprostředkovat reálný pohled na běžná zaměstnání a usnadnit jim rozhodování, až v devátém ročníku budou zvažovat, čím budou,“ říká Kamila Voříšková, ředitelka školy.

Výroba zákusků i broušení zubních náhrad

Příjemné dopoledne probíhalo formou 45minutových workshopů, na kterých zazněly zajímavé a důležité informace o dané profesi. Nechyběly ani praktické úkoly – například ve školní kuchyňce žáci vyráběli pod dohledem zkušené cukrářky sněhové indiánky, s kadeřnicí upravovali vlasy a se zubní laborantkou brousili zubní náhrady.

Pestrý výběr profesí

Na stejné téma prožili svůj projektový den i žáci 1. stupně, a to ve středu 19. března. Žáci prvních a druhých tříd měli projektový den společně. Třetíci až pátáci si, stejně jako jejich starší spolužáci, volili čtyři profese dle vlastního výběru. Děti měly možnost blíže poznat náplň práce policisty, překladatele, knihovnice, kadeř-

nice, hasičů, lékařky i krejčové. „Dětem jsem vysvětlovala, co profese krejčové obnáší, jaká náčiní a pomůcky jsou potřeba a co je důležité se naučit. Na příkladech konkrétních výtvorů jsme si povídali o návrzích, střizích, typech látek a způsobech provedení. Na závěr si všichni zkusili přišít knoflík,“ vysvětluje Iva Kolková, vystudovaná krejčová, která na ZŠ T. G. Masaryka působí jako asistentka pedagoga.

Množství zajímavých informací

Knihovnice dětem vyprávěla o historii písemnictví a vzniku knihoven, představila, co její práce obnáší, a zmínila, jaké tituly dětské literatury se aktuálně nejčastěji půjčují. Kadeřnice natočila na ukázkou vlasy paní učitelce, děti pak pod jejím vedením česaly paruky, poznávaly účesy a luštily tajenku. Hasiči žákům vysvětlovali, jaká nebezpečí na ně doma číhají, děti si navíc měly možnost vyzkoušet části uniformy a prohlédnout vybavení. Chlapci i dívky byli ve svém živlu na besedě s policisty i při prohlídce policejního auta na dvoře školy. Na závěr přijel vůz Zdravotní záchranné služby Pardubického

kraje, a tak měly děti jedinečnou příležitost si prohlédnout zázemí i vybavení sanitky.

Uvolněná nálada a příjemná atmosféra

Po oba projektové dny byla ve vzduchu cítit uvolněná a pohodová atmosféra a v očích dětí se zračil zájem o nové poznatky a zážitky. „Ráda bych poděkovala všem odborníkům za skvělou přípravu workshopů, a především za to, že se neváhali do našeho programu zapojit. Bez nich by se projektové dny nemohly uskutečnit,“ doplňuje Kamila Voříšková.

Na projektových dnech Čím budu? vystoupili tito odborníci:

Karel Backa, zubní laborant • Karel Píša, umělecké kovářství kovárna Karloss • Barbora Dostálová, Advokátní kancelář Dostálová, Újezdec • Zdeněk Vodehnal, Sbor dobrovolných hasičů Litomyšl • Bc. Josef Šmolík, Oblastní charita Nové Hradce u Skutče • Jiří Kohák, Minipivovar Veselka • MUDr. Markéta Červenková, lékař • Petra Bielková, učitel odborného výcviku • Bc. Zuzana Zemková, designer, kreativce • doc. RNDr. Jan Šlégr, Ph.D., Gymnázium Litomyšl • nprap. Lucie Křivohlávková, pprap. Jan Koutský, Policie ČR • Ing. Stanislava Bartošová Mgr. Klára Krunková, lékárna Dr. Max Pharma s.r.o. • Nicol Dvořáková, DiS. • Jarmila Rožková, kadeřnice Jarmila Rožková • Bc. Daniel Qvétat Stach, Arboristict • Mgr. Vladimír Macháček, vývojář Slevomat.cz • Mgr. Romana Dubáková, Městská knihovna Litomyšl • Bc. Klára Dobrová, kadeřnice • Dominik Hrdonka, překladatel • Iva Kolková, krejčová • Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje – Hasičská stanice Litomyšl a Centrální hasičská stanice Svitavy • Zdravotní záchranná služba Litomyšl

Helena Nevečeřalová

Na Fakultě restaurování probíhá generální shromáždění organizace ENCoRE

Ve dnech 3.–4. 4. 2025 se na Fakultě restaurování, která je jednou ze sedmi fakult Univerzity Pardubice, koná generální shromáždění organizace ENCoRE (European Network for Conservation-Restoration Education). ENCoRE sdružuje evropské vysoké školy v oblasti konzervování a restaurování. Litomyšlská Fakulta restaurování je jejím členem od svého založení v roce 2005, avšak součástí byla již jako předchůdce, tedy Institut restaurování a konzervačních technik (IRKT). Na jednání generálního shromáždění přijíždějí do Litomyšle zástupci mnoha prestižních vysokých škol působících v této oblasti, například z Itálie, Francie, Španělska, Německa, Rakouska, Belgie, Dánska a dalších zemí. V rámci shromáždění jsou řešeny aktuální otázky vzdělávání konzervátorů a restaurátorů, je voleno nové předsednictvo a jsou přijímány noví členové. Mezi kandidáty na přijetí patří letos prestižní pařížská Univerzita Paris I Panthéon-Sorbonne nebo Univerzita v Dubrovniku (Sveučilište u Dubrovniku). Součástí programu shromáždění je také prohlídka Fakulty restaurování, v jejímž rámci proběhne představení jednotlivých ateliérů a kateder i jejich výzkumných a restaurátorských prací.

Na generální shromáždění navazuje v sobotu 5. 4. 2025 sympozium organizací ENCoRE a ECCO (Evropská konfederace konzervátorsko-restaurátorských organizací), které proběhne v pražském Emauzském klášteře. Sympozium s názvem Specialisations: Trends and Challenges in Conservation-Restoration Education, bude řešit aktuální požadavky společnosti a trhu na specializace, které evropské vysoké školy v této oblasti nabízejí. Nové výzvy, jako nové materiály uměleckých a umělecko-řemeslných děl, klimatická změna, válka na Ukrajině, či změna trendů ve způsobu zadávání zakázek, přinášejí pro oblast vzdělávání silné podněty pro aktualizaci. Podněty i jejich možná řešení má sympozium diskutovat v rámci panelové diskuse, již budou předcházet příspěvky členů obou organizací. To, že mohou být aktuální témata diskutována v rámci společného sympozia organizací reprezentujících na jedné

straně vzdělávání, na druhé straně praxi v oblasti restaurování a konzervování uměleckých a umělecko-řemeslných děl, je skvělá příležitost k revizi současných přístupů.

Jsem velmi potěšen, že Litomyšl může toto setkání hostit a věříme, že se pozvaným odborníkům v Litomyšli líbí.

Jan Vojtěchovský,

proděkan pro zahraniční spolupráci FR UPCE

**Centrum sociální pomoci
města Litomyšl**
Zámecká 500, Litomyšl

Do Centra sociální pomoci města Litomyšl hledáme na hlavní pracovní poměr:

Pracovník/ce přímé obslužné péče.

Požadujeme min. základní vzdělání, kvalifikační kurz či vzdělání v oboru výhodou, trestní bezúhonnost, odpovídající zdravotní stav, tolerance, empatie, očkovaní proti hep. B – lze zajistit před nástupem (pro tuto pozici zdarma).

- Nástupní plat při plném úvazku min. 27.000 Kč. Po zaučení plat 30.000 – 39.000 Kč (dle praxe). Nástup dle možností uchazeče.
- Nepřetržitý směnný provoz, převážně 7 – 19 h a 19 – 7h, nabízíme zkrácený úvazek úvazek (38,12h cca 12 směn).
- Po zapracování osobní příspěvek 2.000 Kč;
- Příplatky za práci o víkendech a svátcích;
- Odměny za velmi dobře odvedenou práci.

Staniční sestru/ koordinátora/ku sociálně zdravotní péče.

Požadujeme odbornost všeobecná sestra, výhodou S3. Nezbytné pochopení smyslu paliativní péče. Manažerské dovednosti při spolupráci s cca 15členným týmem zdravotního úseku. Intenzivní spolupráce s vrchní sestrou a sestrami/pečovateli v běžné péči s klienty. Administrativní práce v systému Cygnus nejen při plánování výkonů pro ZP. Spolupráce s lékaři a odbornými ambulancemi, spolupráce s dodavateli zdravotnického materiálu, plánování směn. Dobré komunikační dovednosti, důslednost, trpělivost, samostatnost, zájem dále se rozvíjet. Schopnost vyjednávat a řešit nenadálé provozní situace.

- Nástupní plat při plném úvazku min. 35.000 Kč. Po zaučení plat 38.000 – 52.000 Kč (dle praxe). Nástup dle možností uchazeče.
- Provoz po – pá, 8h denně. Flexibilní pracovní doba, pevná 8–13h.
- Odměny za velmi dobře odvedenou práci.

Sociální výhody samozřejmostí. Obědy v organizaci za 40 Kč, příspěvek na rekreaci/finanční produkt na stáří. Týden dovolené navíc. Hledáme zájemce o plný i zkrácený úvazek.

Rádi přijmeme na brigádu pomocnou kuchařku/kuchaře 137 Kč, pečovateli/ku 179/181 Kč. Volejte.

Bližší informace

tel. 602 520 707, reditel@csplitomysl.cz.

Čtrnáctý ročník soutěže UNES&CO. odstartován!

Nekonečná soutěž pro návštěvníky českých a moravských památek UNESCO byla spuštěna na jaře roku 2012 při příležitosti dvacátého výročí od zápisu prvních českých památek na Seznam UNESCO.

V roce 2018 to bylo přesně 25 let od rozdělení Československa a 100 let od založení našeho společného státu. V těchto výročí jsme viděli příležitost v rámci sedmého ročníku soutěže představit všechny památky UNESCO v České i Slovenské republice. Chtěli jsme připomenout, že památky UNESCO z obou stran současné hranice k sobě mají velmi blízko – a to ne pouze pokud jde o vzdálenost. Dvanáct českých a sedm slovenských památek UNESCO bylo opět spolu. V rámci projektu Česko-UNESCO-Slovensko minimálně na hrací kartě naší soutěže.

Se soutěží úzce souvisí i vznik Společnosti přátel památek UNESCO s názvem UNES&CO. Členem Společnosti UNES&CO se můžete stát úplně zdarma. Stačí se zaregistrovat na www.unesco-czech.cz. Na zadanou e-mailovou adresu dorazí vaše osobní hrací karta. Pokud navštívíte do konce roku minimálně tři místa UNESCO z celkových pětadvaceti a získáte v informačním centru či na atraktivitě v místě razítko do příslušného hracího pole, máte vyhráno! Poté již stačí hrací kartu naskenovat a vložit do systému (případně poslat poštou či e-mailem) a stáváte se VIP členem UNES&CO. Tato úroveň členství s sebou nese automatické zaslání klubového odznaku, zařazení do losování o 20 velmi zajímavých cen včetně víkendových pobytů a slevu na našem e-shopu. Chybět nebude ani řada volňášků a hmotných cen z měst UNESCO. Výjimečně zařazujeme i bonusové slosování o mobilní telefon a tablet. Sem postupuje každý soutěžící, který bude mít buď všechna razítka z České, nebo Slovenské republiky, případně alespoň jedno razítko ze tří z opačné strany hranice.

Třináctý ročník soutěže byl ukončen k 31. 12.

2024. Ze všech VIP členů bude vylosováno 20 výherců. Členům Společnosti přátel památek UNESCO již dorazil odkaz, ze kterého si mohou stáhnout novou hrací kartu pro rok 2025 a mohou začít soutěžit, ostatní členové o postupování se mohou přihlásit kdykoli během roku. Občas se stává, že jsou informační centra či památky zavřené – vězte tedy, že nám stačí jakékoli razítko, ze kterého poznáme, že jste danou destinaci navštívili.

A nemusíte čekat na oficiální otevření turistické sezóny – řada míst UNESCO hlásí, že má otevřeno celoročně! Například Státní zámek Litomyšl, který slavil v loňském roce čtvrt století na Seznamu UNESCO, navštívit můžete i Hradní muzeum a věž i další zajímavosti v Českém Krumlově, vilu Tugendhat v Brně, Zámecký areál včetně baziliky sv. Prokopa, židovské čtvrti a hřbitova v Třebíči, Zámek Lednice či Telč, ale např. i hřebčín v Kladru nad Labem nebo poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďaru nad Sázavou. Využijte zimní procházek historickými místy s památkou UNESCO bez davů návštěvníků! Přejeme moře krásných zážitků na vašich cestách a děkujeme za váš zájem o české, moravské i slovenské památky UNESCO.

**Michaela Severová, výkonná ředitelka svazku
obcí České dědictví UNESCO**

**inzerujte
v Lilii!**

ceník najdete na
www.litomysl.cz/lilie/cenik

Pečovatelky z Farní charity Litomyšl ne zahálají a neustále se vzdělávají!

V březnu jsme absolvovaly dvoudenní školení na téma Validace podle Naomi Feil pod vedením odbornice Márie Wirth. Validace pomáhá lépe rozumět lidem se syndromem demence a zlepšovat péči o ně.

Školení přineslo mnoho užitečných poznatků, které bychom rády uplatňovaly v praxi. Naučily jsme se nové techniky, jak komunikovat s klienty, tak aby se cítili pochopení a v bezpečí. Validace totiž není jen o slovech, ale o empatii,

respektu a schopnosti naslouchat.

Syndrom demence je pro nás velkou výzvou, a proto děláme maximum pro zkvalitnění našich služeb. Každé školení, každá nová dovednost znamená lepší péči pro ty, kteří ji potřebují nejvíce. Děkujeme Márii Wirth za inspiraci a cenné rady – určitě nepřišly vniveč! Děkujeme Nadaci EP Group, díky které jsme toto školení mohli uskutečnit.

Za Farní charitu Litomyšl, Martina Hanusová

Masopust v CSP Litomyšl je za námi a těšíme se na jaro

Skončila nám zima a přichází období, které samo o sobě přináší energii, radost a dobrou náladu. Už jenom tím, že je tepleji, svítí sluníčko.

K dobré náladě přispívá i ruch v obou Domovech. Společně jsme si užili masopust. Domovy byly ozdobené balónky, barevnými krepáky, pořádali jsme odpoledne v maskách. Klienti Domova Pod Školou i Domova Na Skalce si ho náležitě užili. V klubovně byla k vidění vodnice, králík, kovboj, zdravotní sestřička, princezna, havajská tanečnice, fotbalový fanoušek či hokejista. Ani pracovníci nezůstali pozadu – převlékli se za láhev piva, princeznu, indiána či královnu.

O smích nebyla nouze – vždy když někdo vstoupil do dveří v masce, klienti propukli v jásot. Prohlíželi si ho a hádali, za co je převlečený.

Celým odpolednem zněla harmonika. Manželé Vodehnalovi z Osika hráli a zpívali a my všichni s nimi. Nahlas, potichu, někdo se houpal do rytmu. Masopustní veselí je za námi. Těšíme se na více teplých jarních dnů,

na procházky venku, na posezení na lavičkách před Domovem, na zahradě i na terasách.

Jaro je obdobím energie, radosti a všeho nového. A my vám moc přejeme, ať si ho ve zdraví užijete.

Za tým CSP Litomyšl Olga Radimecká

Zrenovovaná historická trafika

Blíží se Lázňě ducha 2025 a my pro vás již druhým rokem oživíme vzácnou historickou trafiku.

Dřevěná trafika byla původně umístěna v Masarykově čtvrti naproti budově gymnázia pravděpodobně od roku 1928. Trafikantem byl pan František Braun z Litomyšle († 1951). Později byla trafika obložena heraklitem, omítnuta a v 50. letech převezena na zahradu domu na ul. Antonína Tomička 60, kde žila vnučka pana Brauna paní Marie Růžičková. Až do roku 2022 sloužila trafika jako rozpadající se zahradní domek určený k likvidaci, k té ale náštěstí nedošlo. Rodina Růžičková totiž darovala trafiku novému majiteli, který se ji rozhodl renovovat. Záměrem byla záchrana trafiky jako součásti historie města Litomyšl. K velkému překvapení všech se teprve při rekonstrukci ukázala její původní dřevěná tvář a v této podobě jí byl navrácen její prvorepublikový lesk. Podobné trafiky z první republiky se téměř nedochovaly, tudíž se jedná o jedinečný kousek. O historii trafiky toho příliš nevíme, nemáme

k dispozici ani dobové fotografie. Proto bychom vás chtěli požádat o spolupráci při vyhledávání historických fotografií této trafiky na jejím původním místě, případně vaše vzpomínky nebo jakékoli další informace, které byste k trafice měli. Rádi si od vás informace poslechneme na Lázních ducha, kde můžete naši trafiku navštívit – stát bude pod budovou muzea.

Vladimír Prokeš

Letní tábory SVČ

Pobytové:

28. 6. – 11. 7. Pevnost Řadov

Pro rodiny s dětmi:

9. – 16. 8. Vltava na lodích

Příměstské:

30. 6. – 4. 7. Keramický 1

30. 6. – 4. 7. Taneční

7. 7. – 11. 7. Keramický 2

7. 7. – 11. 7. Tvořivý *

* pro děti zaměstnanců Nemocnice Litomyšl

14. 7. – 18. 7. Sportovní

14. 7. – 18. 7. Holčiči

21. 7. – 25. 7. Turistický 1

21. 7. – 25. 7. Kulinářský

28. 7. – 1. 8. Výtvarný

4. 8. – 8. 8. In-line brusle

4. 8. – 8. 8. Turistický 2

11. 8. – 15. 8. Kreativně-jógový

Bližší informace naleznete na svc.litomysl.cz.

Josef Štefl

ROZPIS SLUŽEB

LSPP – dospělí

(soboty, neděle, svátky 8.00 – 13.00)

V Litomyšlské nemocnici
v přízemí budovy N, tel. 461 655 319

LSPP – děti a dorost

(soboty, neděle, svátky 8.00 – 13.00)

V Litomyšlské nemocnici v budově P
tel. 461 655 258

Lékárny v době LSPP

(soboty, neděle, svátky 8.00 – 13.00)

So 12. 4. Na Špitálku, 461 615 034

Ne 13. 4. Ústavní lékárna, 461 655 530

Pá 18. 4. U Anděla strážce, 461 615 457

So 19. 4. U Nemocnice, 461 615 617

Ne 20. 4. Ústavní lékárna, 461 655 530

Po 21. 4. Ústavní lékárna, 461 655 530

So 26. 4. U Slunce, 461 612 678

Ne 27. 4. Ústavní lékárna, 461 655 530

Čt 1. 5. U Nemocnice, 461 615 617

So 3. 5. U Anděla strážce, 461 615 457

Ne 4. 5. Ústavní lékárna, 461 655 530

Čt 8. 5. Ústavní lékárna, 461 655 530

So 10. 5. Na Špitálku, 461 615 034

Ne 11. 5. Ústavní lékárna, 461 655 530

Stomatologie

(soboty, neděle, svátky 8.00 – 11.00)

12. – 13. 4. MUDr. Králová Zdena

Litomyšl, Družstevní 69, 461 100 497

18. 4. MUDr. Cacek Tomáš

Trstěnice 184, 461 634 157

19. – 20. 4. MDDr. Dušková Veronika

Horní Sloupnice 49, 606 645 895

21. 4. MUDr. Kučerová Marta

Polička, Smetanova 55, 731 262 633

26. – 27. 4. MDDr. Martinec Vojtěch

Litomyšl, J. E. Purkyně 1218, 737 006 138

1. 5. MDDr. Martinec Barbora

Litomyšl, J. E. Purkyně 1218, 737 006 138

3. – 4. 5. MDDr. Mikulecký Jan

Horní Sloupnice 49, 606 645 895

8. 5. MDDr. Novák Peter

Dolní Sloupnice 188, 465 549 236

10. – 11. 5. MDDr. Nováková Lenka

Dolní Sloupnice 188, 465 549 236

Allianz

Pojistím Vaše auto,
majetek i život

Marek Zdražil

Vodní valy 567, Litomyšl

774 886 983

marek.zdrazil@allianz.cz

„Pátek pro planetu“ ve školní jídelně planetě nepomůže a dětem uškodí

Školní jídelna Primirest přestala jednou v měsíci nabízet jakékoli jídlo obsahující maso. To samo o sobě není problém. Problém je, jak to Primirest dětem vysvětluje. Dostali následující zprávu:

„Pátek pro planetu (...) zahrnuje: Podporu zdravého životního stylu a zvýšení povědomí o přínosech vegetariánské a veganské stravy, snížení spotřeby masa s cílem přispět ke zmírnění (...) emisí (...)“

To je z vědeckého pohledu zavádějící. Řekněme to na rovinu: je to lež. Ponechme zatím stranou mizivý vliv na emise, který v této Lilii probírá manžel (a opravdu chceme začít řešit klima tak, že dětem sebereme maso?). Podívejme se, co moderní věda říká o dopadech na zdraví. Hlavní body:

1. Spojovat maso s morálními principy pro děti není v pořádku. Vytváříme jim poruchy příjmu potravy.
2. Je těžké jíst vegetariánskou (natož vegan-

skou) stravu bez doplňků potravy a zůstat zdravý. Primirest radí dětem dietu, ke které potřebují brát prášky.

Níže podrobnější shrnutí od stanfordského profesora Hubermana:

Živočišné proteiny jsou kompletní, neboť obsahují všechny esenciální aminokyseliny v ideálních poměrech pro lidské tělo. Mají také vyšší biologickou dostupnost, tedy organismus je lépe vstřebává a efektivněji využívá při budování svalů, regeneraci a celkovém metabolismu. Například hovězí maso, vejce nebo syrovátkový protein obsahují vysoké množství leucinu, který hraje klíčovou roli v syntéze svalových bílkovin.

Naopak rostlinné proteiny jsou často nekompletní, tedy některé esenciální aminokyseliny jim chybí. Sója je kompletní protein, ale jiné rostlinné zdroje (luštěniny, obiloviny) je nutné kombinovat pro plnohodnotný aminokyselinový profil. I u sóji jsou problémem fytoestrogeny, jež ovlivňují hladinu pohlavních hormonů.

Biologická dostupnost rostlinných proteinů je nižší, neb obsahují vlákninu a další látky, které mohou narušovat jejich vstřebávání. Proto lidé na čistě rostlinné stravě často potřebují jíst větší množství bílkovin nebo se spoléhat na izolované rostlinné proteiny a doplňky. Rostlinná strava též způsobuje, že lidé mají větší chuť na cukr.

To neznamená, že z veganské či vegetariánské stravy nelze vytěžit vše potřebné. Ale vyžaduje to pečlivé plánování a doplňování vitamínu B12, železa, omega-3 mastných kyselin a dalších živin. Kromě samotného složení stravy je zásadní mentální přístup ke stravování – není vhodné označovat některé potraviny jako "špatné", protože to může vést k nezdravému vztahu k jídlu a negativním stravovacím vzorcům. Nezapomeňme, že anorexie (odmítání jídla) patří mezi nejfatálnější psychiatrická onemocnění.

Zuzana Havráňková

školu) stravu bez doplňků potravy a zůstat zdravý. Primirest radí dětem dietu, ke které potřebují brát prášky.

Níže podrobnější shrnutí od stanfordského profesora Hubermana:

Živočišné proteiny jsou kompletní, neboť obsahují všechny esenciální aminokyseliny v ideálních poměrech pro lidské tělo. Mají také vyšší biologickou dostupnost, tedy organismus je lépe vstřebává a efektivněji využívá při budování svalů, regeneraci a celkovém metabolismu. Například hovězí maso, vejce nebo syrovátkový protein obsahují vysoké množství leucinu, který hraje klíčovou roli v syntéze svalových bílkovin.

Naopak rostlinné proteiny jsou často nekompletní, tedy některé esenciální aminokyseliny jim chybí. Sója je kompletní protein, ale jiné rostlinné zdroje (luštěniny, obiloviny) je nutné kombinovat pro plnohodnotný aminokyselinový profil. I u sóji jsou problémem fytoestrogeny, jež ovlivňují hladinu pohlavních hormonů.

Biologická dostupnost rostlinných proteinů je nižší, neb obsahují vlákninu a další látky, které mohou narušovat jejich vstřebávání. Proto lidé na čistě rostlinné stravě často potřebují jíst větší množství bílkovin nebo se spoléhat na izolované rostlinné proteiny a doplňky. Rostlinná strava též způsobuje, že lidé mají větší chuť na cukr.

To neznamená, že z veganské či vegetariánské stravy nelze vytěžit vše potřebné. Ale vyžaduje to pečlivé plánování a doplňování vitamínu B12, železa, omega-3 mastných kyselin a dalších živin. Kromě samotného složení stravy je zásadní mentální přístup ke stravování – není vhodné označovat některé potraviny jako "špatné", protože to může vést k nezdravému vztahu k jídlu a negativním stravovacím vzorcům. Nezapomeňme, že anorexie (odmítání jídla) patří mezi nejfatálnější psychiatrická onemocnění.

stáhnout čtvrtinu uhlíku, aniž bychom ohrozili produkci potravin. Hodiny výchovy k občanství by měly zahrnovat i diskuse o účinnosti různých libivých opatření.

Tomáš Havránek

Nové menu Primirestu dětem zpestřuje jídelníček.

Nabídnout dětem pestrou, výživnou stravu a podpořit objevování nových chutí. To je naším cílem ve všech školních jídelnách Primirest. Kromě maskota Barvožrouta a výukových tabulí jsme proto zavedli projekt Pátek pro planetu, kdy každý poslední pátek v měsíci podáváme jídla s převahou rostlinné složky, například čočku na kyselo, cizrnu, sóju, pohanku nebo tofu. Tato jídla jsou nutričně hodnotná a sestavená ve spolupráci s odborníky na výživu. Argumentace manželů Havráňkových nás proto překvapuje.

Skladba celého menu všech jídelen Primirest se řídí všemi důležitými dokumenty, které navigují naši činnost – Vyhláškou č. 107/2005 Sb. a Nutričním doporučením hlavního hygienika. Vyhláška nám ukládá dodržovat takzvaný spotřební koš, který vymezuje jednotlivé kategorie potravin a jejich množství, kategorie strážníků a stanovuje cenu za hlavní jídlo. Vše uvedené splňujeme, pravidelně to ostatně kontroluje Česká školní inspekce. Děti ve školních jídelnách standardně dostávají jedno jídlo, u nás mají nad rámec toho výběr ze tří, aby to

lépe zohlednilo jejich preference nebo třeba výživová omezení, kterých se objevuje čím dál víc.

Nadstavbou tomu všemu je také Nutriční doporučení hlavního hygienika z 1. září 2015, které přesně specifikuje, kolikrát za měsíc má být která surovina zařazena. Doporučení mimo jiné:

- zdůrazňuje vyšší podíl čerstvého ovoce a zeleniny, luštěnin a celozrnných výrobků, zároveň doporučuje omezení soli, cukru a tuků
- doporučuje smažená jídla maximálně 2x měsíčně, omezení uzenin a slazených nápojů
- podporuje dostatek luštěnin a ryb – luštěniny alespoň 1x týdně, ryby minimálně 1x za 14 dní
- kontroluje pitný režim – důraz na neslazené nápoje (voda, neslazené čaje)
- podporuje bezmasá jídla

Doporučení hlavního hygienika jdou ruku v ruce s mezinárodními výzkumy – podle údajů Eurostatu téměř 48 % Čechů denně nekonzumuje ani jednu porci ovoce nebo zeleniny, typická česká strava je tedy daleko od zdravé

stravy. Dle nového reportu Světové zdravotnické organizace žije v ČR s obezitou již 26 % dospělých, a dle studie Státního zdravotního ústavu z roku 2021 se obezita vyskytuje u 16 % dětí. Pravidelná konzumace zeleniny a zeleniny je přitom spojena s nižším rizikem obezity a dalších chronických onemocnění. Zvýšení podílu rostlinné stravy se proto na základě vědeckých poznatků postupně zařazuje do výživových doporučení, například těch od Evropské kardiologické asociace.

Náš nový projekt je tedy zcela v souladu s doporučeními zdravotnických kapacit na různých úrovních.

Rádi bychom se proto ohradili vůči několika tvrzením, například tomu, že „tvrdíme, že maso je špatné“. Naše jídelny maso pravidelně servírují přesně tak, jak to ukládá spotřební koš, a bude tomu tak i nadále. V souladu s doporučeními se ale snažíme zavést větší množství jídel stojících na rostlinném základu. Naše akce slouží k inspiraci dětí. Tento 1 den v měsíci, kdy mohou vyzkoušet ze 3 pokrmů založených převážně na rostlinných surovinách, slouží k obohacení

jídelníčku, inspiraci k novým pokrmům a je také podložen vědeckým poznáním. Texty manželů Havránkových však podsouvají nepravdy – jedno bezmasé jídlo v měsíci pro ty, kdo ho běžně vyhledávají, nepředstavuje žádní zdravotní riziko (ostatně naši předkové často a rádi bezmasé dny zařazovali). I kdyby si ti, kdo trvají na přítomnosti masa na obědovém talíři každý den, dali jednou měsíčně místo toho čočku, rozhodně si po tomto obědě nemusí dávat žádnou pilulku. Není pravda, že „nutíme

dětem dietu“. My jim ukazujeme možnosti a dokládáme je výstupy dlouholetého vědeckého výzkumu. Zavádějící je rovněž tvrzení, že „dětem vytváříme poruchy příjmu potravy“. Jak sami ve svých textech manželé Havránkovi zmiňují, „chov hospodářských zvířat skutečně přispívá k vyšším emisím skleníkových plynů, to je vědecký fakt“. Globální změna klimatu je celosvětově vědecky uznávaný fakt a ano, mladší generace, již se důsledky změny klimatu přece

jen týkají víc, nad nimi také víc přemýšlí. To však samo o sobě nezpůsobuje poruchu příjmu potravy, ale spíš nutkání víc se nad tématem zamýšlet a hledat jeho řešení. Pokud mají manželé Havránkovi dojem, že tady dochází k násilnému prosazování jednoho vybraného názoru, pak je třeba říct, že jejich argumentace týkající se jednoho dne v měsíci vyvolává dojem ten samý.

Michal Debreceni,
generální ředitel společnosti Primirest

Litomyšl stříbrná ve třídění elektrozařízení

Elektrospotřebiče jsou běžnou součástí našeho každodenního života a jen těžko si jej bez nich dokážeme představit. Elektroodpad je tak v současné době jedním z nejrychleji rostoucích druhů odpadu. Pro zajištění sběru a recyklace již vysloužilých elektrozařízení si Litomyšl vybrala ke spolupráci kolektivní systém ASEKOL. Elektroodpad obsahuje řadu zdraví škodlivých materiálů a díky zajištění ekologické recyklace vysloužilých elektrozařízení přispíváme k ochraně životního prostředí.

Recyklace navíc umožňuje opětovné materiálové využití a patří mezi základní principy cirkulární ekonomiky. Míra opětovného materiálového využití je velmi vysoká a dle jednotlivých typů výrobků dosahuje až 95 %. Jakým rozsahem Litomyšlané konkrétně přispěli k ochraně životního prostředí, se dozví-

dáme z environmentálního vyúčtování zpracovaného společnosti ASEKOL. Díky zodpovědné recyklaci vznikají úspory vyčíslené např. na spotřebu elektrické energie, primární suroviny, vodu, okyselení prostředí či produkci skleníkových plynů.

Certifikát environmentálního vyúčtování vyčísluje přínos naší obce k ochraně přírody v roce 2024. Vyplyývá z něj, že díky množství námi odevzdaných elektrozařízení jsme uspořili 253,26 MWh elektřiny, 22 810,68 litrů ropy, 1208,20 m³ vody a 12,44 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů CO₂ ekv. o 24,87 tun, a produkci SO₂ ekv. (který zapříčiňuje okyselení prostředí) o 1 015,98 kg. Každý kus vytríděné elektroniky se počítá, což dokazuje příklad 100 vytríděných notebooků,

kteří uspoří 10 MWh elektřiny. Takové množství odpovídá tříleté spotřebě elektřiny rodiny žijící ve standardním bytu. A například za 100 kg vytríděných elektrospotřebičů se ušetří takové množství ropy, které by stačilo na výrobu benzínu pro cestu z Prahy do Paříže. Díky velkému množství vytríděného elektrolitiku v Litomyšli jsme od společnosti Asekol za loňský rok obdrželi také stříbrný certifikát Ekologická obec, který je oceněním významného přínosu v oblasti zpětného odběru vysloužilých elektrozařízení.

Děkujeme všem, kteří pečlivě třídí odpad, a přispívají tak k ochraně životního prostředí a trvalé udržitelnosti.

*Environmentální vyúčtování je vypočítáváno pomocí studie životního cyklu výrobku (tzv. LCA – Life Cycle Assessment), která vypovídá o dopadech výroby a recyklace jednotlivých elektrozařízení na životní prostředí. Studie zohledňuje všech 6 skupin elektrospotřebičů, jejichž zpětný odběr kolektivní systém ASEKOL zajišťuje.

Jana Foltová

Otevřeli jsme pro vás novou BENU lékárnou!

**Smetanovo náměstí 20
570 01 Litomyšl**

Po–Pá 7:30–17:30
So 8:00–12:00

**NOVĚ
OTEVŘENO**

Těšíme se na vás!

www.benu.cz

Paměť národa připomíná bouřlivý rok 1945. Putovní výstava dorazí do Litomyšle

Konec války, oslava vítězství, ale i nové výzvy a překážky – to vše přinesl rok 1945. Jak vypadala tehdejší každodennost a byli jsme spíše hrdinové nebo zbabělci? Můžeme mít stále mír a svobodu, aniž bychom o ně museli bojovat a pečovat?

Odpověď na tyto otázky hledá výstava s názvem Nezapomeňme 80 – Poslední rok války v Pardubickém kraji z dílny Paměti národa Východní Čechy. Vernisáž proběhne ve středu 9. dubna v Litomyšli před budovou Gymnázia Aloise Jiráska. V následujících týdnech a měsících pak navštíví další regionální města.

Putovní výstava představí 16 příběhů pamětníků z Pardubického kraje. „Naším primárním cílem není pouze oslava vítězství, jde nám také o velmi vážné a bohužel i aktuální poselství. Výstavou chceme apelovat na to, že o svobodu musíme pečovat a bránit ji,“ vysvětlil motivaci k vzniku nejnovějšího počínu vedoucí východočeských dokumentaristů Paměti národa Miroslav Týč.

Venkovní panely připomínají například příběh

Jarmila Halbrštátová, která prošla boji o Kyjev, pravobřežní Ukrajinu i krvavou Karpatsko-dukelskou operací. „Dukla byla celá zaminovaná. Když jsme přijeli k našim hranicím a byli jsme doma, líbali jsme zem a tekly nám slzy,“ vyprávěla Jarmila Halbrštátová dokumentaristům Paměti národa.

Veřejnost se seznámí také s osudem Hany Sternlicht, jež přežila Osvětim, či Martina Roubíčka, který byl v roce 1944 deportován do Terezína. „Nejhorší bylo odjet a odloučit se od maminky. Doprovodila mě do Prahy na vlak

a viděla mě v tom vagonu. Bylo nás tam asi dvacet dětí. Pořád nám mávala, nemohla se přiblížit blíží,“ vzpomínal na moment loučení Martin Roubíček.

Výstava je součástí oslav osmdesátého výročí konce války, které Paměť národa chystá. Dvě regionální výstavy postupně navštíví spolupracující města v Pardubickém a Královéhradeckém kraji. „Snažíme se oslovit širokou veřejnost i mladou generaci. Oněch 80 let, která uplynula od konce největšího globálního konfliktu, je dnes připomínkou znovu se blížící hrozby,“ uvedl ředitel Paměti národa Východní Čechy Libor Denk.

Nad výstavou převzal záštitu ministr vnitra Vít Rakušan a hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

„Město Litomyšl s organizací Post Bellum spolupracuje dlouhodobě. Jsme rádi, že jsme se mohli stát partnery této výstavy a že díky příspěvku města mohly být zaznamenány vzpomínky pamětnice z našeho regionu. Výročí konce druhé světové války si v Litomyšli připomeneme nejenom touto výstavou, ale například také řadou přednášek na litomyšlských školách nebo v městské knihovně. Srdečně zveme občany také na pietní akt k uctění památky obětí 2. sv. války, který se uskuteční na litomyšlském městském hřbitově 8. května od 10.00 hodin,“ uvedl starosta Daniel Brydl.

-red-, Paměť národa Východní Čechy

TRVALKY • KEŘE • STROMY • SUBSTRÁTY • HNOJIVA • ZAHRADNICKÉ POTŘEBY

Floreum

zahradní centrum

Okrasné školky Litomyšl
2. jarní výstava
(Velikonoční)
11.4.-27.4.2025

NOVÝ
věrnostní
program pro
zákazníky

Školky
Litomyšl

www.floreum.cz
www.skolky.cz

Další republikový šampionát pro mladé basketbalisty

V minulém vydání Lilie jsme mohli společně oslavit postup minižáků U12 na Mistrovství ČR do Ostravy a o měsíc později se opět radujeme z účasti na závěrečném republikovém šampionátu. O tento úspěch se zasloužili chlapci o rok starší, tedy minižáci U13. Do kvalifikací nejstarší minižákovské kategorie jsme ještě před Vánoci vstoupili výborně, když jsme doma porazili hlavní vyzyvatele z krajských měst, tedy Hradce Králové a Pardubic. Bohužel jsme ale zároveň ztratili našeho nejlepšího střelce Adama Brýdla, který se po zranění kotníku teprve nyní začne postupně zapojovat do tréninkového procesu. Nebylo tedy zase tak velké překvapení, že na druhém turnaji v Pardubicích jsme v obou zápasech soupeřům podlehli a před závěrečnou zástavkou měly všechny tři

týmy bilanci zcela shodnou. Rozhodnout musela sobota 22. března v hradecké Gapa aréně a opět nám osud příliš nepřál. Na seznam zra-

něných či nemocných přibýlo několik dalších kluků, a tak jsme na tyto klíčové boje odjížděli s pouhými deseti hráči. To při pravidlu, že každý hráč může odehrát jen dvě čtvrtiny, znamenalo, že jsme neměli šanci ani jednou vystřídat, a kluci tak museli odehrát plnou porci minut. Jak to tak bývá, tato situace dokázala tým semknout a každý jeden hráč nechal na hřišti úplně všechno. Jelikož v prvním utkání Pardubice porazily Hradec, tak jsme věděli, že nám stačí domácí porazit a jedeme na národní festival. V utkání jsme byli po většinu času mírně vpředu, ale v posledních minutách bylo k vidění velké drama. Naštěstí s dobrým koncem pro nás a náskok jsme nakonec uhájili a zvítězili 51:46. Mohly tak propuknout oslavy postupu na další republikový šampionát, kde budeme obhajovat loňské páté místo z Ústí nad Labem.

V závěrečném klání s Pardubicemi jsme byli blízko zaskočení favorita, ale nakonec loňský účastník Mistrovství ČR urval výhru o pouhých 6 bodů. Naši kluci předvedli skvělý kolektivní, bojovný a soudržný výkon a odměnou jim tak je účast na festivalu, který se bude konat v polovině května v Praze.

Martin Šorf, Adfors Basket Litomyšl

Turnaj žáků UMT Litomyšl

V neděli 9.3. proběhl na UMT tradiční turnaj žáků za účasti těchto týmů Sezemice, Dolní Újezd, Horní Újezd, Litomyšl.

Za krásného počasí se nejdříve hrála základní skupiny, kde každý hrál s každým 30 min. Po odehrání základní skupiny první dva týmy postoupily do finále, týmy na třetím a čtvrtém místě hrály o 3. místo.

My jsme po výsledcích 0-6 s DÚ, smolných prohrách s HÚ 0-1 a Sezemicemi 1-2, hráli o 3. místo se Sezemicemi. V tomto utkání jsme soupeři vrátili prohru a po vcelku dobrém výkonu

vyhráli 2-1.

Ve finále porazil DÚ - HÚ jednoznačně 4-0.

Individuální ceny zcela ovládli hráči Dolního Újezdu, když nejlepším brankářem byl Jakub Lipavský, střelec Vendelín Hanus, nejlepší hráč turnaje Patrik Piša.

Velké poděkování patří našim sponzorům, bez nichž by ceny pro děti nemohly být tak bohaté – Kubík Litomyšl, Pfahnl Backmittel Litomyšl, Mach líhně Litomyšl.

David Tměj, Jiskra Litomyšl

Volejbalová příprava

Závěrečné zápasy přípravy v přehazované jsou jasnou známkou toho, že halová sezóna pomalu vrcholí. Jak chlapecké, tak dívčí teamy bojují v zápasech o každý bod. Je patrné, že i ti nejmladší hráči mají natrénováno a týmový duch je pro ně oporou.

V posledním turnaji, který se konal v domácím prostředí, všechny tři dívčí týmy obsadily první pozice a s velkým úspěchem postoupily do lepší nadstavbové skupiny. Tento výsledek je důkazem tvrdé práce, která se vyplácí, a ukazuje, že mladí volejbalisté jsou na dobré cestě k dalším úspěchům.

Na konec prázdnin trenéři připravují pro volejbalovou přípravku soustředění ve formě pří- městského tábora, který bude zaměřen nejen na zlepšení fyzické kondice a techniky, ale také na posílení týmového ducha.

Rádi bychom také pozvali nové členy do našich volejbalových řad ve věkové kategorii 6-10 let.

Pokud máte zájem, neváhejte se přijít podívat na tréninky každé úterý a čtvrtek od 17 hod. na městské hale. Těšíme se na všechny, kteří chtějí zlepšit své sportovní schopnosti, ale i na ty, kteří chtějí zažít nezapomenutelnou atmosféru týmového sportu!

*Za Volejbalový klub **Michaela Hladíková***

BOHEMIATEX

průmyslová zóna Pohodlí u Litomyšle

PŘIJMEME DO VÝROBY

ženy i muže pro
obsahu textilních
strojů

nástup možný ihned

775 154 895

www.bohemiatex.eu

Kamenictví 4K

Karel Kopecký, Němčice 87, 561 18
Tel. 776 643 713

- výroba žulových pomníků
- přebroušování a vyrovnávání starých pomníků
- kuchyňské desky, parapety, pečicí kameny
- sekání, zlacení, stříbření a obnovování písma
- výroba betonových hrobek + výkopové práce
- zpracování pískovců, výrobky dle přání zákazníka
- velký sortiment doplňků a pomníků skladem
- zaměření i cenové návrhy zdarma

Zkušenosti v oboru od roku 1985

TRAMON s.r.o.

Tel.: +420 608 312 131, +420 606 754 979

Email: tramon@tramon.cz

Web: www.tramon.cz

Nabízíme:

- **Možnost uložení zeminy, asfaltu, betonu a cihel**
v recyklačním středisku
- **Možnost přistavení kontejnerů** včetně odvozu
do recyklačního střediska Tramon
- **Pronájem kontejnerů** (možnost zapůjčení **ZDARMA**)
2x SCANIA XT450 8x4 souprava – nosnost 30t
1x DAF LF290 – nosnost 12t
- **Prodej zeminy a recyklátu** (betonový, asfaltový, cihelný)
- **Možnost prodej kameniva – frakce:**
0/2N, 0/4, 0/4N, 2/4 POD, 4/8, 4/8 POD, 8/11, 8/16, 11/16, 11/22,
32/63, 0/32, 0/32N, 0/63, 0/63N, 0/125, 63/125N, MZK
- **Možnost prodeje písku**
- **Možnost deponie pro stavební firmy** (neomezené množství)
- **Recyklace inertního odpadu**
- **Zemní a výkopové práce**
CAT 323 – pásový bagr, CAT 962 – kolový nakladač
BOBCAT T590 – pásový nakladač, BOBCAT E20 – minibagr + kladivo
- **Možnost drcení a třídění na strojích POWERSCREEN**
H6203R – H Range Screen, Premiertrak 400X – mobilní drtící zařízení

Více informací a aktuální ceník naleznete na webových stránkách
www.tramon.cz

Provozní doba střediska
Pondělí – Pátek 7:00 – 14:00

Mimo provozní dobu po předchozí telefonické domluvě

www.tramon.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Podnikání
a inovace pro konkurenceschopnost

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Finále Open MČR v motosportu ORION – SHIVA KTM 2025

SMX Racing Team Rudník uspořádal v sobotu (22. února) 3. závod republikového šampionátu v motosportu. Za krásného počasí a na pěkně připravené trati se ve finálové jízdě ukázali v dobré formě loňští mistři R. Eikmanis s lyžařem V. Valainisem z Lotyšska, kteří po zaváhání soupeřů projeli cílem jako první. Pavel Dvořáček s Daniele Mandysem, jedoucí za domácí SMX Rudník, měli ve finále pád, jejich lano se přitom smolně zamotalo do zadního kola další závodní dvojici z Orionu Racing Teamu Lukáš Mohauptovi s lyžařem Vaškem Hotovým, kteří v tu chvíli jeli na třetí pozici. Než lano společně vyprostili s Lukášovi Hondy, tak se na okruhu obě posádky zdržely dlouhá dvě kola.

Smolař Mohaupt nakonec bral v cíli deváté místo, Dvořáček dojel pozici za ním. A protože Dvořáček měl titul v kapse již po vyhrané kvalifikaci, tak mu stačilo k třetímu triumfu v podstatě ve finále jenom odstartovat. Díky této kolizi ovšem klesl Mohaupt v šampionátu z druhé na konečnou pátou příčku – po závodě

byl Lukáš hodně naštvaný, protože celková medaile byla letos blízko, ale i takový bývá tento zimní sport.

Konečné pořadí Open mistrovství ČR v motosportu 2025: 1. Dvořáček/Mandys (CZE, 55 bodů), 2. Eikmanis/Polis (LAT, 50 b.), 3. Zolmanis/Neško (LAT, 40 b.), 4. Podzimek/Fendrych (CZE, 38 b.), 5. Mohaupt/Hotový (CZE, 38 b.).

Petr Kovář

Střípky z tenisového dění TC Litomyšl

Velkou inspirací pro stávající i nové členy klubu TC Litomyšl mohou být sestry Šafářovy. Adéla (2019), která soutěží v minitenisu většinou s o rok staršími dětmi, srdatě bojovala a ze sedmi turnajů dokázala pokaždé přivést umístění do čtvrtého místa.

Její starší sestra Evička (2016) se účastní tenisových turnajů také úspěšně, proto byla nominována VCOTS na Halové mistrovství ČR

v babytenisu 2025 v Hradci Králové, když kvůli nemoci nemohla bojovat o přímou účast na krajských přeborech. Tam dokázala sehrát v konkurenci 16 nejlepších babytenistek více než důstojnou úlohu a umístila se na krásném 10. místě jako nejlepší hráčka z východních Čech.

Držíme palce do dalších turnajů a děkujeme za výbornou reprezentaci TC Litomyšl.

Suchý Miroslav

Hokejisté skončili na bronzové příčce

Brusle jsou na hřebíku a hokejky ve sklepech nebo v garážích. Dresy vyprané a chrániče v taškách. Hokejová sezona je minulostí a diváci mohou vzpomínat na radost z vítězství, kterých v této sezoně nebylo málo. Rozjetý A tým Litomyšle se zastavil až v semifinále, kdy nestačil na soupeře z Nového Bydžova. Nic však nemění na faktu, že se tým ze Smetanova města stal nejlepším celkem v Pardubickém kraji pro sezonu 2024/2025.

„Soupeř byl v celé sérii o kousek silnější. Byli živější a důraznější. V posledním zápase to bylo celkem vyrovnané, ale první třetina nám nevyšla. To rozhodlo zápas. Je to škoda. Mrzí

nás to. Chtěli jsme do finále a zdvihnout pohár. Musíme si však počkat na další sezonu. Doufám, že se nám to povede,“ řekl po posledním zápase kapitán Filip Stoklasa.

V základní části a nadstavbě hrála Litomyšl 26 utkání a připsala si 21 vítězství. Zajímavostí je, že ani v jednom nepadlo méně jak 5 gólů. Ve dvanácti případech dokonce padlo více jak 10 branek, takže se dá říci, že se diváci nenučili. Tyto výsledky katapultovaly Litomyšl na první pozici v tabulce, která rozhodla o dvojicích pro play off.

Soutěž začíná až ve vyřazovacích bojích. To je hokejová pravda, neboť všechny dosavadní výsledky nemají na cestě za pohárem žádnou váhu. Litomyšl se hrála čtvrtfinálovou sérii s Trutnovem, který porazila 3:1 na zápasy. Dalším soupeřem byl Nový Bydžov, který byl v konečném součtu lepší a série skončila 1:3. Finálová série se odehrála v Králověhradec-kém kraji mezi přemožiteli Litomyšle a Novým Městem nad Metují.

„Myslím, že o sérii rozhodlo první domácí utkání, které jsme měli vyhrát, i když tým nebyl kompletní. Soupeř byl lepší v koncovce, a to ho poslalo do finále,“ okomentoval semifinálovou sérii trenér Petr Pešina. **Petr Šilar**

Atletické okénko

Halová sezóna v březnu vyvrcholila republikovými přebory, kterých se úspěšně zúčastnili i naši nejlepší oddíloví atleti. Maxim Jůza vybojoval na Mistrovství ČR žactva v dresu našeho oddílu historicky první zlatou medaili v hale. Závod v běhu na 800 m jsme mohli také sledovat na streamovém přenosu v televizi nebo na počítači. Děkujeme Maxovi za pěkný zážitek a gratulujeme i jeho trenérovi Františku Gloserovi za jeho dlouholetou úspěšnou trenérskou práci. Na stejném Mistrovství ČR reprezentoval atletický oddíl také Kryštof Sedláček v běhu na 60 m. V osobním rekordu se probojoval do finále B, kde obsadil 5. místo. O týden později 9.3. se představili na Mistrovství ČR veteránů v hale naší „tří veteráni“. Pavel Baar a Ivo Strnad zvítězili v překážkových bězích na 60 m a Pavel Baar získal ještě bronz za skok daleký a vrh koulí. Zdeněk Novotný v kategorii M50 obsadil 5. místo v běhu na 60 m př. Všichni reprezentovali na konci března ČR na halovém mistrovství světa v USA na Floridě. Nejmladší litomyšlský atlet přípravek se zúčastnil v Pardubicích krajského přeboru a také tady dosáhl mimořádného výsledku nejmladší Vítek Šimek, když vyhrál běh na 60 m a nejdál doskočil v neklasické disciplíně skoku z místa.

Provizorní podmínky pro tréninky běžců, ale i ostatních technických disciplín, způsobené dlouhou trvající rekonstrukcí stadionu a omezující přípravu atletů na závody, nejsou na dobrých výsledcích našich atletů vidět. Díky trenérům a jejich kreativnímu přístupu budeme i na jaře pokračovat s přípravou venku v prostorách tribuny nebo na Černé hoře a tréninky v tělocvičnách ukončíme posledního března. Tréninkové zázemí jsme vylepšili na „kozím plácku“ s umístěním bedny na vrhačské nářadí a instalací zářezového břevna pro vrh koulí na starém sektoru. Březnové a dubnové tréninky bývají rozhodující pro dosažení dobrých výkonů na závodech jarní sezóny. V Litomyšli chceme soutěžit už v dubnu při kontrolních oddílových závodech a obvodním kole Poháru rozhlasu. Nebude to na stadionu, ale na nově postavené dráze za II. ZŠ a hřišti Větrník, které je bohužel v dost zanedbaném stavu. Snad i tady se najdou prostředky pro jeho obnovu.

Jan Kubíček

Nabízíme

HLOUBKOVÉ ČIŠTĚNÍ

Tepování autosedaček, sedaček, koberců a matrací u vás doma

**Případně nabízíme
jednorázové i pravidelné
úklidy firem, bytů, domů**

Litomyšl a okolí do 25 km.

Cena od 1 000 Kč.

Cena za cestu dohodou.

OBJEDNÁVKA na tel.

778 090 190, 739 146 590

Zlatá medaile pro atleta Maxe Jůzu

Vrcholem halové atletické sezóny bylo Mistrovství ČR žactva, konané 1.–2. března v Praze. Po finálových úspěších na dorostenec-kém a juniorském MČR Denise Gulta ve výšce a Pavla Voříška v kouli jsme očekávali stupně vítězů pro naši další naději litomyšlského atletického oddílu Maxima Jůzu. Statistika letošních nejlepších republikových výkonů v běhu na 800 m stavěla Maxe do role favorita. Na předcházejících halových závodech předvedl, kde jsou jeho možnosti, a časem pod dvě minuty se zařadil mezi nejúspěšnější běžce minulosti litomyšlského atletického oddílu, kteří později reprezentovali náš stát (Svatopluk Bulva, Jiří Švec, Zdeněk Mach, Viktor Podškubka), i současnosti (Jan Friš a Jáchym Kovář). Již v rozběhu osmistovky, nejdůležitějšího závodu halové sezóny, nenechal nikoho na pochybách, že chce zvítězit a rozběh s přehledem vyhrál. Druhý den startoval ve finále,

čtvrt hodiny po vítězství jeho svitavské kolegyně Lucie Jílkové. Od startu běžel na první místě a celý závod „odtáhl“, aby v cíli ještě zvýšil svůj náskok a pro většinu soupeřů tak připravil osobní rekordy. Vítězný čas 1:58.82 byl jen o 0.28 sec horší jeho letošního oddílového re-

kordu. Maxe připravuje nestárnoucí František Gloser, bývalý výborný běžec a zkušený trenér, u něhož začínala a trénovala většina výše zmínovaných atletů. Přejeme oběma pevně zdraví, aby se i v hlavní atletické sezóně dočkali stejných, a ještě lepších výsledků. **Jan Kubíček**

Pozvánka na Aqua Fitness

Pro příznivce cvičení ve vodě je na sobotu 5. dubna v litomyšlském krytém bazénu připravena sportovní akce – Aqua Fitness se Zuzkou a Benem. Cvičit se bude v mělké i hluboké vodě, s pomůckami i bez pomůcek. Voda je výborné prostředí s mnoha výhodami – nadlehčuje, masíruje a klade přirozený odpor. Cvičení ve vodě je efektivní a šetrné zároveň. Je to oblíbená aktivita pro ženy i muže, mladší i starší. Zábavnou formou trénuje fyzickou kondici i psychickou odolnost. Cvičení ve vodě povede zkušená lektorka Zuzana Vomočilová z Hradce Králové a těšit se můžete i na zábavnou část s instruktorem plavání Benjaminem Naimanem. Více informací najdete na www.bazen-litomysl.cz. Těšíme se na vás.

Dagmar Marková, Plavecká škola Litomyšl

53. Iesní Běh Černou horou

Tradiční jarní běh po cestách kultivovaného lesoparku už něco pamatuje. V letošním roce dále pokračuje obnova lesa spojená s rozsáhlým kácením napadených stromů a výstavbou nebo údržbou běžeckých a procházkových cest. Na běžeckém okruhu 3 km se budeme v jednom úseku opět vracet do protisměru a snad už příští rok obnovíme původní trať. Pořadatelé atletického oddílu TJ Jiskra Litomyšl a přátel běhání zvou nejen tradiční účastníky, ale i všechny příznivce pohybu na start v sobotu 26. dubna dopoledne. Přihlášky a prezentace bude probíhat v místě startu a cíle za ATC Primátor od 9.00. Start první dvojice nebo skupinky bude v 9.30. Měření intervalového běhu na tratích 1 km, 3 km, 6 km skončí v 11.30 a do této doby budou přijímány přihlášky. Doporučujeme přihlášky předem: <https://forms.gle/PmSgq9q3mrqtXhATA>

Jan Kubíček

O budoucnost hokeje je postaráno

Při pohledu z okna už si málokdo vzpomene na zamrzlou plochu zimního stadionu. Sezona už je nenávratně pryč a hokejová plocha je rozpuštěná. Svou porci zápasů, a hlavně zábavy mají za sebou i hráči v mládežnických kategoriích. Výsledky sice možná nepůsobí impozantně, ale jsou i důležitější věci. Radost z pohybu a setkávání s kamarády.

Klub v Litomyšli má početnou hráčskou základnu, která se každým rokem rozrůstá. Je tedy možné obsadit téměř všechny hráčské kategorie, i když to mnohdy znamená, že postavení týmů v tabulce nabude na špičce. To například platilo v uplynulé sezóně o celcích dorostu a juniorky. „Věděli jsme, že kluci budou mít těžkou konkurenci. Chtěli jsme však, aby hlavně hráli,“ poznamenal šéftrenér mládeže Matěj Bažant.

Mladší kategorie se rok od roku zlepšují a hlavně rozrůstají. Trenérům pomáhají i hráči A týmu. Tadeáš Jakubec, Ondřej Bláha, Maxmi-

lián Edl a Jakub Voříšek nejen válí ve své kategorii, ale starají se o rozvoj malých hokejistů. Mají tak své fanoušky nejen u žáků ze základních škol, ale i ve školičce bruslení. „Chtěl bych poděkovat všem, kteří se zasloužili o hladký průběh uplynulé sezony a pomáhají nám rozvíjet mládežnický hokej. Ať už se jedná o trenéry, činovníky klubu, sponzory nebo rodiče. Všichni mají zásluhu na tom, že můžeme hrát a rozvíjet naši početnou hráčskou základnu,“ řekl Matěj Bažant.

Mladí sportovci sice pověsili výzbroj na hřebík, ale bez sportu a svých kamarádů nezůstanou dlouho. Od půlky května je čeká letní příprava a těšit se mohou již tradičně na příměstské tábory, které pořádá HC Litomyšl pod záštitou Českého svazu ledního hokeje a HC Litomyšl. Bližší informace o termínech naleznete na webu a FB profilu hokejového klubu.

Petr Šilar

